

**”Koska tää nimi rokkaa!”:
salibandyseurojen nimeämisperusteet**

**Maisterintutkielma
Maria Kivekäs
Suomen kieli
Kielten laitos,
Jyväskylän yliopisto
2015**

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta – Faculty Humanistinen tiedekunta	Laitos – Department Kielten laitos
Tekijä – Author Maria Kivekäs	
Työn nimi – Title ”Koska tää nimi rokkaa!”: salibandyseurojen nimeämisperusteet	
Oppiaine – Subject Suomen kieli	Työn laji – Level Pro gradu -tutkielma
Aika – Month and year Toukokuu 2015	Sivumäärä – Number of pages 74 s.+liitteet
Tiivistelmä – Abstract <p>Tutkin suomalaisten salibandyseurojen nimeämisperusteita. Urheilunimistöä on kyllä tutkittu aikaisemminkin, mutta ei juurikaan nimeämisperusteiden kannalta. Lähteinä käyttämäni kahden Pro gradu -tutkielman aineistot ovat sen verran vanhoja, etteivät salibandyseurojen nimet ole niiden joukossa.</p> <p>Jaan tutkimuksessani nimet kahteen osaan, läpinäkyviin ja läpinäkymättömiin, sen mukaan, miten suoraan nimeämisperusteet näkyvät nimistä itsestään. Tutkin, millaisia nimeämisperusteita läpinäkyvillä ja läpinäkymättömillä nimillä on ja millaisiin luokkiin niitä voidaan jakaa. Yhtenä tutkimuskysymyksenä on myös, millainen on prototyypinen salibandyseuran nimi.</p> <p>Teoriataustana käytän niin urheilunimistön tutkimusta kuin nimistön luokittelussa urheiluseuranimien lähelle osuvan yritysanimistön tutkimusta sekä nimistöntutkimuksessa esille tulleita erilaisia nimeämisperusteen määritelmiä.</p> <p>Aineistoni koostuu 123 nimestä, jotka olen poiminut Salibandyliiton internet-sivuilta. Näistä 45 on läpinäkyviä ja 78 läpinäkymättömiä. Läpinäkyviä olen luokitellut syntaktis-semanttisen mallin mukaan ja läpinäkymättömiä laatimani kyselyn avulla saamieni vastausten perusteella.</p> <p>Läpinäkyvien nimien perusosat voidaan jakaa ryhmiin sen mukaan, miten tarkasti ne ilmaisevat yhdistystä, urheilua tai urheilun harrastajia. Määriteosat taas lajitellaan sen mukaan, millä tarkkuudella ne ilmaisevat seuran kotialuetta. Prototyypinen salibandyseuran nimi löytyy läpinäkyvien nimien ryhmästä. Läpinäkymättömissäkin nimissä nimeämisperusteena voivat olla urheilu ja seuran kotialue, mutta myös esimerkiksi sisäpiirin huumori, sattumanvaraisuus ja seuran jäsenten yhteiset ominaisuudet. Olen myös pyrkinyt valottamaan mahdollista mallinimeämistä läpinäkymättömien nimien osalta.</p> <p>Jatkotutkimuksen kannalta tutkimukseni olisi laajennettavissa koskemaan kaikkia Salibandyliiton jäsenseuroja. Soveltamani syntaktis-semanttinen luokittelumalli sekä läpinäkymättömien nimien nimeämisperusteryhmät olisivat myös sovellettavissa muidenkin urheiluseurojen nimistön tutkimukseen. Niitä voisi periaatteessa hyödyntää myös muunlaisten yhdistysten nimien tutkimisessa. Tällöin olisi toki joitakin luokitteluryhmiä nimettävä uudelleen kulloiseenkin tarkoitukseen sopiviksi.</p>	
Asiasanat – Keywords nimistöntutkimus, nimeäminen, urheilu, salibandy	
Säilytyspaikka – Depository	
Muita tietoja – Additional information	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
1.1 Tutkimuskysymykset ja tutkimuksen kulku	3
1.2 Salibandy lajina	4
2 TEORIA	6
2.1 Yritysten ja urheiluseurojen nimien tutkimus	6
2.2 Nimen määrittely ja nimien luokittelu	13
2.3 Läpinäkyvät ja läpinäkymättömät nimet	20
2.4 Nimeämisperuste	22
3 AINEISTO JA METODI	27
3.1 Aineiston rajaus ja kerääminen	27
3.2 Analyysimetodi	30
4 ANALYYSI	32
4.1 Läpinäkyvien nimien nimeämisperusteet	32
4.2 Läpinäkymättömien nimien nimeämisperusteet	36
4.2.1 Seuran kotialue	38
4.2.2 Urheilu	40
4.2.3 Sisäpiirin huumori ja lentävät lauseet	46
4.2.4 Ulkopuolisen tahon vaikutus	48
4.2.5 Nimi tuntuu hyvältä, Sattumanvaraisuus ja Muutos seurassa	50
4.2.6 Esineet ja asiat ja Seuran jäsenten yhteiset ominaisuudet	53
4.2.7 Ei tietoa ja Yleisseuran nimi otettu myös salibandyjaoston käyttöön	56
4.3 Läpinäkymättömien nimien mahdollinen mallinimeäminen	59
4.3.1 Suomenkieliset mallit	61
4.3.2 Vieraskieliset mallit	63
4.3.3 Malli selvillä	65

5 PÄÄTÄNTÖ

66

LÄHTEET

72

LIITTEET

1 JOHDANTO

Tässä tutkielmassa tutkin divisioonatason salibandyseurojen nimeämisperusteita. Kiinnostuin aiheesta seurattessani miesten 5-divisioonan salibandyturnausta, jossa pelasi seura nimeltä TiSu. Koska arkisessa kielenkäytössä *tisulla* tarkoitetaan samaa kuin *tissi*, jonka Nykysuomen sanakirja määrittelee "rinnaksi, nisäksi", ensimmäinen mielikuvani yhdisti nimen miehistä hyvin usein esitettyyn stereotypiaan, jonka mukaan he ovat pohjattoman kiinnostuneita naisten rinnoista. Nimen kirjoitusasusta on kuitenkin pääteltävissä, että se on lyhenne kahdesta muusta sanasta, jotka tuskin viittaavat rintoihin. Mutta näin lyhennettynä lopputulos vaikuttaa humoristiselta. Mielessäni heräsikin heti kysymys: minkälaisia tarinoita tällaisten "veikeiden" nimien takana on? Onko muidenkin nimien takana oletettavasti samanlaista "äijähuumoria"? Miten seuroissa on päädytty nimiin, jotka kuulostavat ulkopuolisen tai lajia tunteuttavan mielestä sängen huvittavilta tai jopa kerta kaikkiaan käsittämättömiltä?

Motivoin aiheen rajautumista juuri salibandyseurojen nimiin sekä omakohtaisella mielenkiinnolla että juuri tähän aiheeseen liittyvän tutkimuksen vähyydellä. Oma kiinnostukseni lajiin liittyy siihen, että sekä avomieheni että isoveljeni pelaavat salibandya. Ja juuri avomiehen turnausta seurattaessa ajatus tutkimusaiheesta nousi ensimmäisen kerran mieleeni. Aihe on siis noussut esiin juuri kyseisen lajin parissa, joten en nähnyt syytä muuttaa sitä niinkin radikaalisti kuin vaihtamalla urheilulajia esimerkiksi jalkapalloon. Lajin vaihtamisella sinänsä en toki usko olevan kovin suuria vaikutuksia tutkimuksen perustuloksiin, sillä se koskee myös urheilun ulkopuolista asiaa, kieltä ja yhtä sen ilmiötä.

Koska Suomen Salibandyliitolla on satoja jäsenseuroja, on aineistoon ollut pakko tehdä rajauksia. Kyselyn lähettäminen lähes yhdeksällesadalle seuralle ja vastausten läpikäyminen olisi vienyt liian paljon resursseja. Olen ottanut mukaan tutkimukseen sekä miesten että naisten sarjoista kaksi alinta sarjatasoa; miehiltä 5. ja 6. divisioona, naisilta 3. ja 4. divisioona. Rajaus kohdistuu alimpiin sarjatasoihin siksi, että omasta mielestäni pääsarjataso seurojen nimet eivät ole yhtä mielenkiintoisia ja mielikuvituksellisia kuin divisioonaseurojen. Koen myös, että pääsarjataso seurojen nimien taustat ovat paremmin tunnettuja kuin divisioonaseurojen, joiden otteluilla ei ole yhtä paljon yleisöä ja joilla ei ole yhtä paljon kannattajia. Täten tietoa pääsarjataso seurojen nimistä voi olla helpommin

saatavilla eikä niitä ole tarpeen tarkastella tässä tutkimuksessa. Kaikkia divisioonatasoja ei ole otettu aineistoon mukaan, koska jo kahdesta alimmasta tasostakin nimiä tuli yhteensä noin kolmesataa ja tämä määrä riittää tutkimukseni tarpeisiin. Varsinaisesta analyysistä olen rajannut pois seurat, jotka on rekisteröity ruotsinkielisellä nimellä, koska tutkimus koskee suomen kieltä. Aineistossa on kuitenkin mukana seuroja, joiden nimissä on vieraskielisiä (useimmiten englanninkielisiä) aineksia, sillä seurat on kuitenkin rekisteröity suomenkielisiksi.

Oman käsitykseni mukaan nimenomaan salibandyseurojen nimiä ei ole juurikaan tutkittu, ainakaan nimeämisperusteiden kannalta. Tutkielmani teorialuvussa käsittelen kahta urheilunimistöä tehtyä tutkielmaa, jotka ovat vuosilta 1985 ja 1995 (ks. s. 10 ja 11). Edellisen aineisto koostuu nimistä vuosilta 1865 – 1980. Kun otetaan huomioon, että salibandyn kilpailutoiminta on saanut alkunsa vasta 1980-luvulla (ks. Salibandy lajina), ei kyseisessä aineistossa ole mukana ainakaan nimenomaan salibandyyn erikoistuneiden seurojen nimiä. Jälkimmäinen tutkielma puolestaan tarkastelee urheiluseurojen nimien rakennetyyppejä. Oma tutkimukseni eroaa tästä niin rajaamalla urheiluseurat yhteen urheilulajiin kuin rajaamalla aiheenkin koskemaan nimeämisperusteita.

Kovin suurta tai merkittävää aukkoa suomen kielen tutkimuksen alalla tutkimukseni ei täytä, mutta koen sen osaltaan valottavan pientä osaa suomalaisesta urheilukulttuurista kielentutkimuksen keinoin. Urheilu ja urheilukulttuuri ovat minulle kuten monelle muullekin suomalaiselle tärkeä osa elämää, joten tutkimukseni aiheen valinta on tältä osin perusteltua. Toinen syy juuri tämän aiheen valitsemiselle on se, että myös nimistöntutkimus on sydäntäni lähellä. Ihminen ei tule toimeen ilman nimiä, niin yleis- kuin erisnimiäkään, vaan hänellä on tarve nimetä ja siten eritellä hahmottamaansa maailmaa. Ympäristön asioita on nimetty niin kauan kuin ihmiskieli on ylipäänsä ollut olemassa. Nimet kätkevät sisäänsä lukuisia tarinoita ja tunteita. Niitä syntyy koko ajan lisää ja niitä myös kuolee, jää pois käytöstä. (Ainiala, Saarelma ja Sjöblom 2008.) Tämän vuoksi niiden tutkimiseenkaan liittyvä työ ei koskaan tule valmiiksi. Kolmas syy aiheeni valinnalle on haaveammattini. Se on toimittaja ja erityisesti urheilutoimittaja. Tutkielmani aiheesta voi olla itselleni hyötyä myös tämän haaveen tavoittelussa.

Olen jakanut aineistoni nimet kahteen osaan, läpinäkyviin ja läpinäkymättömiin nimiin. Läpinäkyvillä nimillä tarkoitan nimiä, jotka sisältävät seuran kotialueen ilmaisevan nimenosan sekä urheiluun viittaavan nimenosan, esimerkiksi *Porvoon Salibandyseura* ja

Runosmäen Urheilijat. Näissä nimissä nimeämisperusteet ovat hyvin suurella todennäköisyydellä nähtävissä jo nimissä itsestään. Läpinäkymättömissä nimissä puolestaan voi olla kotialueen ilmaiseva nimenosa tai urheiluun viittaava nimenosa tai joissain tapauksissa jopa molemmat, mutta jokin nimeen sisältyvät aines on sellainen, josta ei voi nimeämisperustetta päätellä ilman lisäselvitystä. Tästä esimerkkinä *SBS Wirmo* ja *Forssan Suupparit*. Läpinäkymättömät nimet sisältävät usein myös nimenosia, jotka viittaavat muualle kuin kotialueeseen tai urheiluun, esimerkiksi *Loisto*, *Raitakissat* ja *Jyrkkä Kerake*.

Nimeämisperusteiden suhteen oletan näiden kahden ryhmän eroavan toisistaan juuri siinä, miten nimeämisperusteet nimissä ilmenevät. Läpinäkyvissä nimissä ne näkyvät suoraan nimestä itsestään; nimeämisperusteena on ollut halu ilmentää seuran nimessä seuran kotialuetta ja urheilua. Läpinäkymättömissä nimissä taas nimeämisperusteiden ilmenemismuodot ovat monimutkaisemmat ja vaativat perusteellisempaa selvittelyä. Salibandyseuran nimen prototyypin oletan löytyvän läpinäkyvien nimien kategoriasta.

Yllä mainitusta erosta johtuen myös läpinäkyvän ja läpinäkymättömän nimiaineiston käsittelyssä on eroa. Olen käyttänyt kummankin luokitteluun ja analysointiin eri metodia. Läpinäkyvien nimien nimeämisperusteiden luokittelussa olen nojautunut syntaktis-semanttisen luokittelumallin tarjoamaan kehykseen (kuitenkin luoden itse luokittelussa käyttämäni ryhmät). Läpinäkymättömien nimien nimeämisperusteita olen ensin selvittellyt seuroille lähettämäni kyselyn avulla. Kyselyn kautta saamani aineiston pohjalta olen luokitellut nimeämisperusteita itse nimeämiini ryhmiin. Lisää tietoa käyttämästäni metodeista löytyy luvuista 3.1 ja 3.2.

1.1 Tutkimuskysymykset ja tutkimuksen kulku

Tutkimuskysymykseni ovat seuraavat:

1. Millaisia nimeämisperusteita läpinäkyvillä salibandyseurojen nimillä on? Millaisiin luokkiin näitä nimeämisperusteita voidaan jakaa?
2. Millaisia nimeämisperusteita läpinäkymättömillä salibandyseurojen nimillä on? Millaisiin luokkiin näitä nimeämisperusteita voidaan jakaa?
3. Millainen on prototyyppinen salibandyseuran nimi?

Ensimmäiset kaksi kysymystä ovat tutkimukseni ydin, pääkysymykset, joihin tutkimuksellani ja sen tuloksilla vastaan. Tutkimukseni on saanut alkunsa kiinnostuksesta vastata juuri näihin

kysymyksiin. Kolmas kysymys nousi esille vasta aloitettuani varsinaisen kirjoitustyön ja tutustuttuani Sjöblomin väitöskirjassa (2006) esiintyvään prototyypisyyden käsitteeseen. Kysymys on kuitenkin melko olennainen, jotta voidaan tietää, minkälaisia nimet ovat tyypillisimmillään ja jotta voidaan myös määritellä, minkälaiset nimet ovat poikkeuksia ja epätyypillisiä.

Seuraavaksi kerron lyhyesti tutkimukseni kulun. Luvussa 2 tuon esille tutkimukseni teoreettista taustaa; tutkimushistoriaa, keskeisimpiä käsitteitä sekä sitä, miten nimiä luokitellaan. Luvussa 3 kerron tutkimuksessa käyttämästäni aineistosta ja sen käsittelyyn soveltamistani metodeista. Luvussa 4 analysoin aineistoani. Luku jakautuu kolmeen osaan; 4.1 käsittelee läpinäkyviksi luokittelemiani nimiä, 4.2 läpinäkymättömiksi luokittelemiani nimiä ja 4.3 muiden seurojen mahdollista vaikutusta läpinäkymättömiin nimiin. Luku 5 on päätäntöluku, jossa pohdin aineiston analyysistä saamiani tuloksia ja arvioin niitä kriittisesti. Kertaan myös tutkimukseni tavoitteet ja vaiheet lyhyesti sekä kerron tutkimukseni pohjalta vedettävissä olevista johtopäätöksistä. Tässä luvussa tuon esille myös mahdollisia jatkotutkimusideoita.

1.2 Salibandy lajina

Koska tutkimukseni sivuaa salibandya, aihetta, joka ei suinkaan ole kaikille tuttu, on syytä esitellä sitä lyhyesti. Salibandy on sisätiloissa pelattava mailapeli, joka on saanut vaikutteita jääkiekosta, katukiekosta ja jääpallosta. Lajin nimi tulee jääpallon ruotsinkielisestä nimestä *bandy*. (Wikipedia 2015) Yleiskielessä termejä *salibandy* ja *sähly* käytetään yleensä sekaisin. Nämä kaksi ovat saman urheilulajin variantteja, jotka poikkeavat toisistaan lähinnä sääntöjen osalta. Sählyä pelattiin ensimmäisen kerran Göteborgissa, Ruotsissa, josta se kulkeutui Suomeen opiskelijoiden mukana. Ensimmäiset sählysarjat alkoivat Helsingin yliopistossa 1974 ja laji levisi nopeasti muihin opiskelijakaupunkeihin, Hämeenlinnaan, Turkuun, Tampereelle, Jyväskylään ja Joensuuhun.

Salibandyksi ja kilpaurheiluksi laji alkoi muotoutua 1980-luvulla, kun ensimmäiset lajiliitot perustettiin. Ruotsin kansallinen salibandyliitto perustettiin 1981 ja Suomen Salibandyliitto 1985. Kansainvälinen katto-organisaatio International Floorball Federation (IFF) perustettiin vuonna 1986. Perustajamaat olivat Ruotsi, Suomi ja Sveitsi.

Maailmanlaajuisesti salibandylla on lisenssipelaajia 270 000 (lisenssipelaajilla on oikeus osallistua kilpailutoimintaan) ja harrastajia hieman yli miljoona. (Salibandyliitto 2014.)

Suomessa salibandyn harrastajamäärät ovat olleet jatkuvassa kasvussa. SSBL:lla oli 868 jäsenseuraa vuonna 2013 (vuonna 1993 350). SSBL:n sarjoissa pelaavia joukkueita oli vuonna 2013 2707 (kaudella 1994–93 463). Lisenssipelaajia oli 50 123 vuonna 2013 (vuonna 1993 8019); tällä tavoin mitattuna kyseessä on Suomen neljänneksi suurin urheilulaji. (Salibandyliitto 2014.) Harrastajia salibandylla on 354 000, mikä on palloilulajeista toiseksi eniten; jalkapallolla harrastajia on 357 000 (Huippu-urheilun faktapankki 2015). Harrastajamäärien kasvu oli pitkään 30–40 prosenttia vuodessa (Salibandyliitto 2014).

Suomen Salibandyliitto on perustettu 23.9.1985. Erikoisen perustamisajankohdasta tekee se, että tuolloin Suomessa ei ollut pelattu vielä yhtään salibandyottelua. Ensimmäinen maaottelu pelattiin 29.9.1985, lajiliiton ollessa vain kuuden päivän ikäinen. SSBL on valtakunnallinen liikunta- ja urheiluärjestö, jonka tehtävänä on salibandyn harrastajien edunvalvonta ja lajin harrastamisen kehittäminen sekä toiminta sählyn ja salibandyn laaja-alaisena mahdollistajana. (Wikipedia 2015, Salibandyliitto 2014.)

2 TEORIA

2.1 Yritysten ja urheiluseurojen nimien tutkimus

Tässä alaluvussa käsittelen Paula Sjöblomin väitöskirjaa sekä Fanny Torron, Harri Piirolan, Leena Mattilan ja Kerttu Räsäsen Pro gradu -töitä. Sjöblomin ja Torron tutkimukset käsittelevät yritysnimiä, Piirolan ja Mattilan tutkimukset urheilunimiä ja Räsäsen tutkimus artistinimiä. Sjöblomin väitöskirjaan olen tukeutunut monessakin eri kohdassa, mutta se on mukana erityisesti siinä esitettyjen nimenosien funktioiden sekä yritysnimien funktioiden vuoksi, joista jälkimmäistä myös Torro on käsitellyt. Samanlaisia funktioita on löydettävissä myös salibandyseurojen nimiltä. Yritysnimet ja salibandyseurojen nimet rinnastuvat toisiinsa myös sikäli, että ne molemmat sijoittuvat erisnimien luokittelussa kulttuurinimien kategoriaan ja sen alla vielä organisaatioiden nimet -kategoriaan (ks. s. 18).

Koska Piirolan ja Mattilan työt käsittelevät kumpikin urheilunimistöä, joten niillä on jo aiheensa puolesta luontevaa taustoittaa omaa tutkimustani. Piirolan työn tekee relevantiksi myös se, että hän vertailee seurannimiä paikannimiin. Tämä sivuaa omaa tutkimustani, koska läpinäkyvien nimien luokitteluun käyttämäni syntaktis-semanttinen luokittelu on luotu aluperin juuri paikannimien tutkimusta varten. Mattila puolestaan on tarkastellut urheiluseurannimien rakennetyyppejä. Omassa tutkimuksessani nimien yksi- kaksi- tai kolmiosaisuus tulee esille niin läpinäkyvien nimien perus- ja määriteosien luokittelussa kuin läpinäkymättömien nimien nimeämisperusteiden luokittelussa ja siinä kuinka yksi nimenosa voi saada useitakin nimeämisperusteita. Räsäsen tutkimia artistinimiä taas yhdistää salibandyseurojen nimiin se, että myös ne luokittuvat kulttuurinimien alle ja pyrkivät yksilöllisyyteen.

Nimistöntutkimus on tieteenalana nuori. Se on syntynyt 1800-luvulla aputieteeksi kielihistorian, historian ja arkeologian tutkimukselle. Nimet ovat kertoneet tutkijoille asutuksen leviämisestä, kulkureiteistä, taloudesta ja elinkeinoista. Nykyään onomastiikka on ollut jo pitkään profiloituneena kielitieteelliseksi tutkimusalaksi, mutta se on edelleen otollinen tutkimuskohde tieteidenvälisyyden kannalta, nimien kulttuuria luovan luonteen vuoksi. (Ainiola ym. 2008: 14 -15.)

Nimistöntutkimuksessa on perinteisesti keskitytty paikannimien eli toponymien ja henkilönnimien eli antroponyymien tutkimukseen, muun nimistön tutkimisen jäädessä

marginaaliseksi. Tämä johtuu siitä, että juuri paikkoja ja ihmisiä on eri kulttuureissa jo vanhastaan yksilöity eniten. (Ainiala ym. 2008: 23 -24.) Nimistöntutkimuksen painottuneisuuden olen huomannut itsekin etsiessäni lähdemateriaalia tutkimustani varten. Useimmat eri kirjastojen tietokannoista hakusanalla *nimistö* tai *nimistöntutkimus* löytyneet teokset käsittelevät juuri paikannimistöä. Myös suuri osa yliopistojen tietokannoista löytyneistä onomastiikan oppinäytetöistä käsittelee paikannimiä tai henkilönnimiä.

Tutkimuskohteen, eli eri nimilajien lisäksi myös tutkimusote voi vaihdella nimistöntutkimuksessa. Etymologinen tutkimus selittää nimen alkuperää. Se on perinteisintä nimistöntutkimusta ja sitä on yleisesti ei-lingvistien parissa pidettykin nimistöntutkimuksen keskeisimpänä ja jopa ainoana tutkimuskysymyksenä. Näin ei tietenkään ole, vaan etymologinen tutkimus toimii taustatukena esimerkiksi nimien semantiikan ja kieliopin tutkimukselle. Kulttuuri- ja asutushistoriallinen nimistöntutkimus tarkastelee nimiä ennen kaikkea osana paikallista historiaa. Lainanimistöntutkimus voitaisiin ainakin osittain katsoa osaksi asutus- ja kulttuurihistorian tutkimusta, mutta se on vakiintunut omaksi alakseen. Lainanimistöntutkimus on koskenut erityisesti paikannimistöä, mutta se on näkyvä ja keskeinen tutkimuskysymys myös henkilönnimistössä ja kaupallisessa nimistössä. Sosiolingvistinen tutkimus tutkii ennen kaikkea nimien käyttöä ja variaatiota. Se ottaa huomioon sen sosiaalisen ja tilanteisen kentän, jossa nimiä käytetään. (Ainiala ym. 2008: 61 – 75.)

Paula Sjöblom käsittelee väitöskirjassaan *Toiminimen toimenkuva. Suomalaisen yritysnimistön rakenne ja funktiot*. (2006) yritysnimien nimenosia. Hän mainitsee, että paikannimien rakenneanalyysiin luotua nimenosajärjestelmää on vaikea sellaisenaan soveltaa yritysnimistöön. Paikannimistöä tuttu jako syntaktisesti yksiosaisiin ja yhdysnimiin ei ole yritysnimistössä relevantti, koska useimmat rekisteröidyt yritysnimet ovat rakenteeltaan paikannimiä selvästi monisyisempiä ja sisältävät hyvin monenlaisia elementtejä. (Sjöblom 2006: 149.)

Yritysnimissä on toisistaan erottuvia nimenosia, joilla kullakin on oma tehtävänsä nimen kokonaisuudessa. Nimenosien syntaktisten suhteiden tutkimien sijaan Sjöblom erottelee nimenosat toistaan funktionaalis-semanttiseksi kutsumallaan tavalla. Näin ne ovat jaettavissa neljään erityyppiseen osaan: yritysmuodon ilmaisevaan, liikeidean ilmaisevaan, yksilöivään ja täydentävään nimenosaan. Osat ovat eri asemassa sen mukaan, miten välttämätöntä niiden esiintyminen yritysnimessä on. Kaikki neljä osaa esiintyvät nimessä

erittäin harvoin. Esimerkkinä tällaisesta Sjöblomilla on *Kauneushoitola Aleksandria tmi Aulikki Malinen*, jossa *Kauneushoitola* ilmaisee liikeidean, *Aleksandria* yksilöi yrityksen, *tmi* ilmaisee yritysmuodon ja henkilönnimi antaa täydentävää tietoa. Lain mukaan jokaisen yritysnimen tulee yksilöidä yritys. Tämän takia jokaisessa yritysnimessä on oletettavasti ainakin yksilöivä nimenosa. Tästä johtuen mahdollisia olisivat esimerkiksi *Jäätelökioski T:mi* tai *Kirjakauppa Oy*. (Sjöblom 2006: 150.)

Yhtiömuodon tunnus on luontevasti erotettavissa omaksi nimenosakseen, jonka tehtävänä on tavallaan ilmaista tarkoitteen lajia eli kategorisoida yritys tiettyyn yritystyyppiin. Tämän nimenosan tarkoitusta pohdittaessa tulee esiin syntaktis-semanttisen luokittelun riittämättömyys muiden kuin paikannimien luokitteluun. Jos tarkoitteen lajin ilmaiseva osa on nimen perusosa, se johtaisi tiukasti ajateltuna siihen, että yritysmuotoa ilmaiseva osa olisi perusosa samalla tavalla kuin Karhulahti-nimessä lahti on perusosa. Yritysmuodon ilmaisevan osan voi kuitenkin jättää pois ilman, että nimen yksilöivyyks kärsii. Yksilöivyyks toteutetaan siis jonkun muun osan avulla. (Sjöblom 2006: 151.) Yritysmuodon ilmaisevan nimenosan lisäksi paikannimien perusosaan voi rinnastua myös yritysnimen se osa, joka ilmaisee yrityksen liikeideaa. Liikeideaa voidaan tosin ilmaista monella muullakin keinolla kuin yrityksen lajin selkeästi ilmoittavalla sanalla. Se voidaan tuodaan esiin muun muassa maininnalla yrityksen tuotteesta tai palvelusta, viittaamalla yrittäjän ammattiin tai yrityksen toiminnan vaikutuksiin. Vaikka liikeideaa ilmaiseva osa rinnastuukin perusosaan, käyttää Sjöblom mieluummin edellistä termiä, koska perusosa on syntaktinen termi, joka osoittaa nimenosan syntaktista suhdetta toiseen nimenosaan, määriteosaan, nähden. (Sjöblom 2006:153.)

Koska yrityksen toimintaan viittaava ilmaus ei voi olla yrityksen nimenä, yksilöintiin vaaditaan jotakin muuta, joka onkin nimen varsinainen yksilöivä osa. Se voi syntaktisesti olla liikeideaa ilmaisevan osan määritteenä, mutta usein se on täysin itsenäisesti toimiva osa, jota voi käyttää yksinkin yrityksen nimenä. Tästä syystä Sjöblom ei käytä siitä termiä *määriteosa*. Yksilöivänä nimenosana hänen aineistossaan voivat toimia henkilönnimi, paikannimi, muu erisnimi, leksikaalista merkitystä kantava ilmaus, tekosana, kirjainlyhenne tai numero. (Sjöblom 2006: 166 – 183.)

Joskus yritysnimeen liitetään “ylimääräisiä” elementtejä, joita ilmankin nimi on täysin yksilöivä. Täydentävät osat antavat kuitenkin jotakin lisäinformaatiota, kuten omistajan nimen tai yrityksen kotipaikan. (Sjöblom 2006: 187.)

Fanny Torro esittelee Pro gradussaan (2013) Sjöblomin (2006) hahmottelemia yritysnimien funktioita, joita on viisi: informatiivinen funktio, houkutteleva funktio, käytännöllinen funktio sekä individualisoiva funktio. Yritysnimen informatiivisena funktiona on välittää tietoa yritykseen liittyvistä asioista, esimerkiksi sen toimialasta ja -paikasta, koosta tai omistussuhteista. Informatiivinen funktio ei välttämättä vaadi suoraa merkityssuhdetta, vaan funktio saattaa toteutua myös suoraan tai pakattuun merkityssuhteeseen perustuvien nimenosien kautta (Sjöblom 2006: 232– 34.), mistä Torro käyttää esimerkkinä nimeä *Kopijyvä Oy* (jyvä viittaa Jyväskylään) (Torro 2013: 23.)

Yritysnimen käytännöllisessä funktiossa on kyse nimen välinearvosta eli nimen yksilöivyydestä, äännettävyyden ja taivutettavuuden helppoudesta ja mieleenpainuvuudesta. Integroiva funktio puolestaan tarkoittaa yritysnimien osalta nimen osoittamaa yhteyttä esimerkiksi tiettyyn maantieteelliseen alueeseen tai tiettyyn kulttuuriin. Maantieteelliseen alueeseen voidaan viitata paikallisuutta korostaen joko suoraan paikannimellä tai epäsuoremmin muun muassa paikalliskielen tai -murteen kautta. (Sjöblom 2006: 237– 238.) Torro käyttää tästä esimerkkinä nimeä *Huolto-Säykki*, jossa *Säykki* on paikalliskielinen, epävirallinen nimi Säynätsalolle. Integroivaan funktioon kuuluviksi voidaan lukea myös yritysnimien muodostaminen nimimallien mukaan, jotka voivat yhdistää yrityksen toimialaan tai alalla vallitsevaan yrityskulttuuriin. Torrolla on esimerkkinä *S-Market Huhtasuo*; saman liikeketjun eri toimipaikat yksilöidään usein tämänkaltaisen nimimallin mukaan. (Torro 2013: 24.)

Yritysnimen individualisoivan funktion taustalla on yrityksen personifioiminen, inhimillisten ominaisuuksien siirtäminen yritykselle ja yrityksen näkeminen ihmisen kaltaisena, itsenäisenä toimijana. Periaatteessa jokainen yritysnimi voidaan nähdä individualisoivana, yksilöivänä. (Torro 2013: 24–25.)

Sjöblomin tutkimus tulee lähelle omaa tutkimustani esimerkiksi siinä, että paikannimistön tutkimuksessa käytetty nimenosasysteemi ei kaikilta osin sovellu urheiluseurojen nimien tutkimukseenkaan. Nimenosien ja niiden luokittelun kannalta salibandyseurojen nimet ovat lähempänä yritysnimiä kuin paikannimiä ja ovat myös monisyisempiä.

Myös salibandyseurojen nimissä on yritysnimien tavoin löydettävissä oman tehtävänsä omaavia nimenosia. Lain takia yritysnimissä on ainakin yksi yksilöivä nimenosa. Yhdistyslaissa, jonka alle myös urheiluseurat kuuluvat, ei löydy mainintaa tällaisesta.

Yhdistyksen nimestä ei mainita varsinaisesti muuta kuin että yhdistyksen säännöissä voidaan määrätä, että yhdistyksellä on oltava suomenkielinen, ruotsinkielinen ja saamenkielinen nimi tai nimi kahdella mainituista kielistä (Yhdistyslaki §9). Patentti- ja rekisterihallituksen internet-sivuilla *Sääntöjä koskevat ohjeet* -kohdassa mainitaan kuitenkin, että yhdistyksen nimen tulee erottua riittävästi rekisteriin merkityistä eikä se saa olla harhaanjohtava eikä hyvän tavan vastainen. (PRH 2015). Tästä voi vetää samanlaisen johtopäätöksen kuin yritysnimilain: urheiluseuran nimeksi ei kelpaa pelkkä *Salibandyseura tai Urheilijat ry*.

Yhtiömuodon tunnus on oma nimenosansa, joka ilmaisee tarkoitteen lajia. Salibandyseurojen nimissä lähimmäksi yritysmuodon ilmaisevaa nimenosaa yltää rekisteröidyn yhdistyksen lyhenne, jonka olen kuitenkin jättänyt tutkielmassani tarkastelusta pois. Sjöblomin yritysnimien funktiot ovat löydettävissä myös salibandyseurojen nimistä, houkuttelevaa funktiota lukuunottamatta. Informatiivisesta funktiosta on kyse ainakin niissä tapauksissa, joissa nimi sisältää urheiluun tai kotialueeseen viittaavan nimenosan tai molemmat. Tällöin nimen tarkoituksena on antaa tietoa seuran ”toimialasta” eli urheilusta tai urheilulajista sekä ”toimipaikasta” eli kotialueesta. Esimerkkinä informatiivisesta funktiosta, joka toteutuu pakatun merkityssuhteen kautta, toimivat nimet, joissa kotialueeseen viitataan vieraan kielen tai slangin avulla. Nimi *Stonela Killers* toimii myös esimerkkinä nimen integroivasta funktiosta, koska siinä osoitetaan paikalliskielen avulla nimen yhteyttä maantieteelliseen alueeseen. (Ks. 4.2.1 ja 4.2.2) Myös individualisoiva funktio toteutuu ainakin osittain salibandyseurojenkin nimien kohdalla. Vaikka seuroja ei olisikaan tarkoitus nähdä ihmisen kaltaisena toimijana (ainakaan samassa mittakaavassa kuin yrityksiä), on niidenkin nimien tarkoituksena yksilöidä tarkoitteensa.

Lähelle omaa tutkimusaiheittani osuu Harri Piirolan pro gradu –tutkielma *Suomen valtakunnan urheiluliiton urheiluseurojen nimistö 1865–1980*. Tutkielmassaan Piirola luokittelee seuranimistöä, selvittää sen tyylipiirteitä, tarkastelee niiden nimeämistapoja ja –perusteita sekä vertailee seuranimistöä paikannimistöön periaatteellisella tasolla. Piirola vertailee seurannimiä paikannimiin ja arvioi niiden systeemiluonnetta, koska nimistön systeemiluonnetta korostava teoria on peräisin paikannimitutkimuksesta (Piirola 1985: 12).

Piirola toteaa nimenosien järjestyksen olevan seuranimissä kaavamainen: määriteosa sijoittuu perusosan edelle. Harvoissa poikkeustapauksissa järjestys on päinvastainen, esimerkiksi *Rasti-Vihti* (Piirola 1985: 22). Piirola käyttää hyvin perusteellista, neliportaista luokittelukaavaa nimille. Hän luokittelee nimet ryhmiin sen mukaan, sisältävätkö ne niin

sanottuja raakalainoja, kirjainsanoja vai muun yhdistyksen nimen urheiluseuran nimenä vai ovatko nimet tulkinnanvaraisesti kirjattuja (Piirolan tutkimuksen materiaalina on tietokonetuloste vuodelta 1982).

Piirola on tutkinut myös seuranimien tyylipiirteitä. Urheilukielessä pyritään kuvaamaan toiminnallisuutta ja reippautta, mikä johtaa leikilliseen, pakinoitsevaan tyyliin ja arkisiin ilmauksiin. (Piirola 1985: 95; Turunen 1962: 158.) Kuvailmauksia otetaan lähes mistä tahansa aihepiiristä (raamatunlauseet, korttipelitermit, liike-elämän ilmaukset jne.) Urheilukielelle on yleisesti ominaista myös tunnepitoinen liioittelu (Piirola 1985: 95; Sivula 1962: 195–196). Tutkimuaineistossa havaittavista tyylipiirteistä yleisin on nimielementtien (yleensä nimenosien) sama-alkuisuus eli alkusointu. Yleensä kyse on nimenosien alkusointuisuudesta, esimerkiksi *Kemin Kunto*, *Karhulan Katajaiset*, mutta alkusointu voi rajoittua myös yhteen nimenosaan, esimerkiksi *Seinäjoen Pyörä-Pojat*. (Piirola 1985: 102.)

Lähtökohta nimeämisessä on uusi tai muuttunut nimeämistarve, joka ilmenee sosiaalisin perustein (Piirola 1985: 123). Piirola kertoo kyllä tutkielmassaan nimeämisperusteista, mutta ne eivät ole kovin hyvin sovellettavissa omaan tutkimukseeni. Piirola on tehnyt tulkintansa ja saanut tuloksensa tietokonetulosteen pohjalta, mistä eivät käy tarkkaan ilmi nimenantajien perusteet nimelle. Itse olen pyrkinyt tähän laatimani kyselyn (ks. luku 3.1) avulla.

Urheiluseurojen nimiä on tutkinut myös Leena Mattila Pro gradu -työssään (1995). Hänen mukaansa seuranimet ovat ehdottomasti yksilöiviä, kuten ei ole henkilönnimien tai paikannimienkään laita. Mattilan esimerkein Lahden kaupungin puhelinluettelosta löytyy 17 *Matti Järivistä* ja Suomen asutusnimien joukosta useita *Lahti*-nimiä. Yhdistysreskisteristä löytyy kuitenkin vain yksi *Lahden Reipas*, sillä rekisteröitäväksi ei kelpaa nimi, joka on jo rekisterissä. Yksilöivyyys toki karisee tässäkin tapauksessa, kun siirrytään puhetilanteisiin, joissa yhdistystenkin nimet lyhenevät: nimenosalla *Reipas* varustettuja seuroja löytyy muualtakin. (Mattila 1995: 17.)

Mattila toteaa suurimman osan seuranimistä asettuvan luontevasti rakennetyyppien kaavakuvaan. Nämä ovat yksi-, kaksi- tai kolmiosaisia nimiä, joiden syntaktiset nimenosat ovat selväpiirteisiä ja siksi vaivattomasti erotettavissa. Osa nimistä on kuitenkin muodostettu nimeämismalleista piittaamatta, jolloin niiden syntaktinen erittely ei ole helppoa tai edes mahdollista. (Mattila 1995: 21.) Seuranimien käyttötavan vuoksi ei ole tarpeen painottaa syntaktista luokitusta siten kuin paikannimitutkimuksessa on tapana (mts. 22).

Vierasperäisten seuranimien syntaktinen jaottelu on varsin ongelmallista. Nimielementtien tunnistaminen perusosiksi tai määritteiksi, samoin kuin niiden semanttisen sisällön ymmärtäminen on usein mahdotonta. Tästä syystä Mattila on liittänyt kokonaan vieraskieliset nimet yksiosaisien nimien ryhmään. Mattila katsoo, että nimenkäyttäjien ja ehkä myös nimenantajien mielessä vieraskielinen nimi on sanapari- tai ryväs, joka nimeää seuran sitä mitenkään luonnehtimatta. (Mattila 1995: 24.)

Seuranimi muodostetaan tavallisesti yhdestä määriteosasta ja perusosasta. Tällaisia kaksiosaisia nimiä on Mattilan tutkimusaineistosta kolme neljäsosaa. Selvästi harvinaisempia ovat nimet, joissa määriteosaa ei ole lainkaan tai joissa informaatiota tarjoaa useampi kuin yksi määriteosa. Kokonaan suomenkielisen nimistön suosituin perusosatyyppi on *Pallo*-tyyppi eli perusosa, jonka tarkoite on urheilulaji, urheiluväline tai jokin lajiin kiinteästi liittyvä seikka. Seuraavaksi suosituimpia ovat informatiivinen *Urheilijat*-tyyppi sekä metaforinen *Jymy*-tyyppi, jonka variantit tavallisesti implikoivat dynaamisuutta. (Mattila 1995: 121.)

Pirolan tutkimus rinnastuu omaan tutkimukseeni siinä, että hän vertailee seuranimiä paikannimiin. Mutta kuten jo aikaisemmin totesin urheiluseurojen nimet ovat paikannimiä monisyisempiä eivätkä siten täysin vertailukelpoisia paikannimien kanssa. Pirolan tuloksista voin kuitenkin yhtyä nimenosien kaavamaiseen järjestykseen. Suurimmassa osassa niin läpinäkyviä kuin läpinäkymättömiäkin nimiä määriteosa sijoittuu perusosan edelle. Läpinäkyvät nimet ovat siis yleensä tyyppiä *Askolan Urheilijat* ja *Tikkakosken Pallo* ja läpinäkymättömät nimet tyyppiä *Korian Ponsi* ja *Turun Weikot*. Kummastakin ryhmästä löytyy kymmenkunta poikkeusta, esimerkiksi *Salibandy Naantali* ja *Coach Team Juuka*. Suurin osa poikkeuksista on kuitenkin nimiä, joissa urheiluun viittaava nimenosa on lyhennemuodossa.

Myös omasta aineistostani on löydettävissä esimerkkejä urheilukielelle ominaisesta toiminnallisuudesta ja reippaudesta. Koska läpinäkyvien nimien tehtävänä on selkeys ja informatiivisuus seuran toiminnan ja kotipaika suhteen, löytyvät esimerkit läpinäkymättömien nimien puolelta: *Kaaron Roima*, *Limingan Niittomiehet*, *Myllypuron Pauhu*. Pirolan mainitsemaa nimielementtien alkusointuisuutta löytyy niin ikään vain läpinäkymättömistä nimistä: *Hyrylän Hapan*, *Loimaan Leisku*, *Vantaan Veto*.

Mattilan mainitsemia, luontevasti rakennetyyppien kaavakuvaan asettuvia seuranimiä vastaavat omassa aineistossani läpinäkyvät nimet, jotka olen saanut suhteellisen vaivattomasti luokiteltua laatimiini kategorioihin. Nimeämismalleista piittaamatta muodostettuja nimiä

puolestaan edustavat läpinäkymättömät nimet; niidenkään syntaktinen luokittelu ei ole useimmiten mahdollista.

Kerttu Räsänen tutkii pro gradussaan (2013) artistinimiä, jotka ovat kaupallissävyyisiä nimiä ja sijoittuvat siten Sjöblomin esittelemässä luokituksessa yhdeksi kulttuurinimien alaryhmäksi kuten myös tutkimani yhdistysten nimet. Yhteistä artistinimillä ja salibandyseurojen nimillä on se, että siinä missä esimerkiksi tuotemerkit ja brändit pyrkivät yleiseen tunnettavuuteen, artistien, bändien ja salibandyseurojen nimet voivat edustaa monenlaisia sosiokulttuurisia diskursseja ja pyrkiä yksilöllisyyteen. Yhteistä näille nimiluokille on myös niiden kollektiivinen luonne: yhtyeennimi on kollektiiviseen tarkoitteeseen viittaava, mikä on verrattavissa esimerkiksi urheilujoukkueen nimeen. Artistinimen tulisi lisäksi kuvata tiettyä sosiaalista yksikköä, erottua massasta ja jäädä mieleen. (Räsänen 2013: 17.) Tämän voi katsoa osittain myös salibandyseuran nimen tehtäväksi; sosiaalisena yksikkönä on seuran tai joukkueen muodostava ryhmä pelaajia ja nimellä halutaan erottua muiden salibandyharrastavien seurojen massasta. Mieleen jääminen ei liene yhtä voimakkaasti tarkoituksena, paitsi ehkä mahdollisia sponsoreita hankittaessa.

2.2 Nimen määrittely ja nimien luokittelu

Koska tutkimukseni koskee nimistöä, on ensiksi selvitettävä, mikä on **nimi**. Asiaa ovat pohtineet muiden muassa Terhi Ainiala, Minna Saarelma ja Paula Sjöblom teoksessaan *Nimistöntutkimuksen perusteet* (2008). Sanalla *nimi* on kaksi merkitystä. Sillä voidaan tarkoittaa erisnimeä eli propria, joka on sana tai sanojen yhdistelmä, joka viittaa yhteen yksilöityyn henkilöön, asiaan tai esineeseen. Yleisnimi eli appellatiivi puolestaan on sana tai sanojen yhdistelmä, joka viittaa henkilöihin, olioihin, asioihin tai esineisiin lajinsa edustajana. (Ainiala, Saarelma ja Sjöblom 2008: 12.)

Puhuttaessa nimistä ja niiden tutkimisesta iso kysymys on se, onko nimillä merkitys. Jotkut kielentutkijat ovat korostaneet, ettei nimen kielellisellä sisällöllä ole merkitystä, jopa niin, ettei nimellä ole merkitystä lainkaan tai että nimet eivät kuulu ollenkaan kielellisiin yksiköihin, vaikka niitä tarvitaankin kommunikoinnissa. Useimmat tutkijat pitävät kuitenkin erisnimiä aitoina kielen sanoina. Kielen sanat ovat aina tavalla tai toisella merkityksellisiä. Klassisen määritelmän mukaan kielellinen merkki on yksikkö, joka sisältää samanaikaisesti äänneistä koostuvan ilmauksen, mentaalisen sisällön eli merkityksen sekä kielenulkoisen

vastineen eli referentin. Tämän määritelmän perusteella puolestaan voidaan ajatella, että erisnimellä on oltava jonkinlainen ihmisaivoissa sijaitseva merkitys, vaikka tuota merkitystä ei voida kuvata samalla tavoin kuin voidaan kuvata esimerkiksi appellatiivin *kissa* merkitys. (Ainiala ym. 2008: 33 – 34.)

Tutkimusaiheeseen liittyvät myös käsitteet **denotaatio** ja **konnotaatio**. Niitä voidaan käyttää kielitieteellisessä ja onomastisessa tutkimuskirjallisuudessa usealla eri tavalla. Heikki Kangasniemi esittää teoksessaan *Sana, merkitys, maailma. Katsaus leksikaalisen semantiikan perusteisiin.* (1997) ilmauksen koostuvan varsinaisesta denotatiivisesta eli viittaavasta merkityksestä sekä siihen liittyvistä assosiativisista merkityksistä eli liitännäismerkityksistä. Denotatiivisesta merkityksestä käytetään myös nimitystä deskriptiivinen eli kuvaileva merkitys. Konnotatiivinen merkitys eli sivumerkitys on yksi liitännäismerkitysten lajeista. Kangasniemi käyttää esimerkkinä sanaa *nainen*, jonka denotatiiviseksi merkitykseksi voidaan määritellä 'naaraspuolinen täysikasvuinen ihminen'. Jokainen kielenpuhujia voi liittää tuohon sanaan erilaisia sivumerkityksiä, joita voivat olla esimerkiksi 'viehättävä' tai 'heikko'.

Sivumerkitykset vaihtelevat kunkin kielenkäyttäjän käsitysten mukaan. Eri kulttuureissa voidaan samoihin denotatiivisiin merkityksiin yhdistää erilaisia sivumerkityksiä. Samaan denotatiiviseen merkitykseen liitetyt sivumerkitykset voivat myös muuttua eri aikoina. Samaan ilmaukseen liitettävien sivumerkitysten määrä voi olla periaatteessa rajaton. Denotaatiolla tai viittausalalla Kangasniemi puolestaan tarkoittaa sanan merkityksen rajaamaa olioiden, asioiden, ominaisuuksien, suhteiden, tekojen, toimintojen tai suoritusten joukkoa. Esimerkiksi sana *nainen* voidaan merkityksen 'naaraspuolinen täysikasvuinen ihminen' perusteella käyttää rajaamaan tietty olioiden joukko muista olioista ja sanoja *rakkaus* tai *valta* rajaamaan tietynlaisten abstraktien asioiden joukkoa. (Kangasniemi 1997: 12 – 13, 28.)

Suomalaisessa onomastiikassa denotaatio on kuitenkin määritelty nimen viittaussuhteeksi ja konnotaatio puolestaan nimeen liittyviksi tietosisällöiksi, mielikuviksi tai assosiaatioiksi. Nimeen sisältyvillä merkityksillä ei välttämättä ole kiinnekohtaa nimeen sisältyviin sanoihin. Nämä assosiaatiot voivat olla kielenpuhujille yhteisiä tai jopa täysin subjektiivisia, yhden ihmisen omia mielikuvia. Jokainen luo omat konnotaationsa, mutta monet konnotaatiot ovat myös yhteisiä jollekin puhujajoukolle, kuten perheelle tai koko kieliyhteisölle. (Ainiala ym. 2008: 34 – 35.)

Myös Pirola on työssään pohtinut nimen merkityksen problematiikkaa. Hän mainitsee Leibnitzin, joka on esittänyt näkemyksen siitä, että kaikki propriit perustuvat alkujaan

appellatiivisiin ilmauksiin. Nimi ei tämän käsityksen mukaan ole koskaan mielivaltainen äänneryhmä, vaan sillä on ainakin joskus ollut joku merkitys tai ajatussisältö (Nissilä 1962: 39 – 43; Muista katsoa alkuperäinen lähde!) Käsitys proprin appellatiivipohjaisuudesta on ainakin vielä Piirolan tutkielman aikaan ollut periaatteessa hyväksytty, minkä lisäksi korostetaan muun nimistön asemaa nimenannon perustana. Propri ja appellatiivi poikkeavat kuitenkin toisistaan. Propriilla ei tarvitse olla muuta merkitystä kuin tarkoitteesta tuleva mielikuva, mikä ei useinkaan ole sama kuin vastaavalla appellatiivilla. Erisnimellä on yksilöivä tehtävä, ei luokitteleva. Tästä Piirola käyttää esimerkkeinä sanoja *Pähkinäpuu* ja *Pähkinäsaari*. Ensimmäinen tarkoittaa kaikkia mahdollisia puita, joissa kasvaa pähkinöitä, kun taas jälkimmäinen tarkoittaa vain yhtä tiettyä saarta. Kun ilmaus kehittyy nimeksi, siltä katoaa alkuperäinen käsitettä määrittelevä merkitys; se ikään kuin jähmettyy nimeksi. Tähän Piirola liittää denotaation ja konnotaation. Kun appellatiivi propriistuu, sille vakiintuu käyttäjäyhteisössä vain yksi denotaatio. Tällöin ilmaus menettää aikaisemman konnotaationsa. (Piirola 1985: 2–4.)

Paula Sjöblomin mukaan “metodologisesti mullistavinta” suomalaisessa nimistöntutkimuksessa on ollut syntaktis-semanttinen luokittelumalli (Sjöblom 2006: 28). Itse olen hyödyntänyt sitä yhtenä aineistoni luokittelun metodina. Se on Kurt Zilliacuksen 1960-luvulla esittelemä ja yhdessä Eero Kiviniemen kanssa 1970-luvulta lähtien kehittelemä malli, joka on kehitetty alun perin paikannimien rakenteen ja semantiikan ymmärtämiseksi. Syntaktis-semanttinen malli on merkittävä oman tutkimuksen kannalta myös siksi, että käsitteet *nimenosa* ja *nimeämisperuste* ovat peräisin paikannimien syntaktis-semanttisesta luokittelumallista.

Nimet ovat kulttuuria ja ne myös synnyttävät kulttuuria. Ihminen antaa nimiä tarkoitteille, jotka kokee nimeämisen arvoisiksi. Oman nimen saava tarkoite on siis ihmiselle jollain tapaa merkityksellinen. Nimeämällä ihminen ottaa ympäristöä haltuunsa ja muuttaa sen oman kulttuurinsa osaksi. Nimet synnyttävät malleja, joita uudet nimet noudattavat. Nimien yhteiseen käyttöön hyväksymisen ja vakiintumisen edellytyksenä on aina yhteisö, jolla on jotakuinkin samanlainen näkemys ympäröivästä maailmasta ja siten kyky ymmärtää nimen motivaatio ja sosiaalinen funktio. (Ainiala ym. 2008: 15 – 16.)

Nimiin on latautunut paljon tunteita, minkä lisäksi ne ovat yksilöivän luonteensa takia varsin käteviä ja taloudellisia ilmauksia; nimet helpottavat kielenkäyttöä, kun meidän ei tarvitse joka kerta tietystä paikasta tai yksilöstä puhuessamme kuvailla tätä kuulijalle riittävän

perusteellisesti. (Ainiala ym. 2008: 17.) Tämä pätee toki myös urheiluseurojen nimiin. Jos nimiä ei olisi, mitä tulisikaan esimerkiksi sarjataulukoiden laatimisesta, jos joka kerta jouduttaisiin puhumaan vaikkapa seurasta, "jonka kotikaupunki sijaitsee keskellä maataamme ja jossa pelaavat mies, jolla on arpi otsassa, mies, jolla on pitkä takkuinen tukka...jne".

Nimiä voidaan luokitella hyvin monin eri tavoin. Perinteisesti nimet on jaettu paikannimiin ja henkilönnimiin. Paikannimet on jaettu luontoonimiin (luonnon muovaamien paikkojen nimet) ja kulttuurinimiin (ihmisen muovaamien tai rakentamien paikkojen nimet). Luontoonimet on vielä jaettu maastonimiin ja vesistönimiin ja kulttuurinimet asutusnimiin, viljelysnimiin ja artefaktinimiin. Henkilönnimet voidaan jakaa etunimiin, sukunimiin ja epävirallisiin lisänimiin. Mutta sitä mukaa, kun ihmisten elinpiiri on muuttunut, on myös nimistö muuttunut ja laajentunut yhä uusiin kategorioihin. Kaupunkien synty on luonut myös kaupankäyntiä, jonka ympärille on kehittynyt runsaasti nimistöä. Myös erilaiset kulkuvälineet, organisaatiot ja yhteisöt sekä joukkotapahtumat ovat historiassamme varsin uusia, mutta merkitykseltään tärkeitä asioita, joten nekin ovat tarvinneet omat nimensä. (Ainiala ym. 2008: 23 – 24.)

Luokitteluissa on kuitenkin aina ollut joitakin ongelmia, mistä syystä ne eivät ole soveltuneet kaikilta osin ainakaan suomalaiseen nimistöntutkimukseen. Tämä johtuu muun muassa siitä, että eri maissa jopa nimen käsite voidaan ymmärtää eri tavoin. Esimerkiksi monet saksalaiset tutkijat pitävät kielten ja kansallisuuksien nimiä erisniminä. Ainiala ym. mainitsevat neljä tutkijaa, jotka ovat luoneet nimien luokittelusysteemejä. Varhaisimman, Alan Gardinerin laatiman luokittelun ongelmana suomalaisesta näkökulmasta on se, että siihen kuuluu ryhmiä, jotka eivät suomalaisen kielitajun mukaan ole erisnimiä; paikannimien, henkilönnimien, eläinten nimien, laivojen nimien, talojen nimien ja taivaankappaleiden nimien lisäksi ryhmiä ovat myös tittelit, kuukaudennimet ja juhlapäivät. (Ainialan ym. 2008: 24–25 mukaan Gardiner 1940.)

Gerhard Bauerin luokitus (1985) puolestaan perustuu suhteeseen, joka nimen tarkoitteella on ihmiseen. Henkilönnimet ovat nimiä, joiden tarkoitteena on ihminen, paikannimien tarkoite on ihmisen elinympäristö ja tapahtumien nimien tarkoitteena on ihmisen toiminta. Bengt Pampin vuonna 1994 laatiman jaottelun kaksi ensimmäistä ryhmää muodostuu elävien olentojen, eli ihmisten, eläinten ja kasvien nimistä. Kolmantena ja neljäntenä ryhmänä ovat paikkojen nimet ja astetta abstraktimpien tapahtumien ja ajanjaksojen nimet (kuten *barokki*, jota ei suomalaisessa tutkimuksessa pidetä erisnimenä

lainkaan). Viimeisen ryhmän nimiä yhdistää vain abstraktisuus. (Ainialan ym. 2008: 25 mukaan Bauer 1985, Pamp 1994.)

Neljäntenä ja esimerkkinä äärimmäiseen tarkkuuteen pyrkivästä luokittelusta mainitaan Wilbur Zelinsky, jonka luokitus sisältää kahdeksan pääryhmää ja 130 nimikategoriaa. Zelinskyn tarkoituksena on ollut luoda luokitus, joka kattaisi koko nimistöntutkimuksen kentän ja mahdollistaisi siten kattavan nimistöteorian kehittämisen. (Ainialan ym. 2008: 25 mukaan Zelinsky 2002.) Kyseessä olevan kaltainen luokittelusysteemi kuitenkin kaatuu omaan mahdottomuuteensa, sillä uusia nimityyppjä syntyy jatkuvasti lisää, ja tarkoitteita, jotka voivat saada nimiä, on periaatteessa rajattomasti. (Ainiala ym. 2008: 25.) Täysin tyhjentävää luokittelusysteemiä ei siis pystytä koskaan rakentamaan.

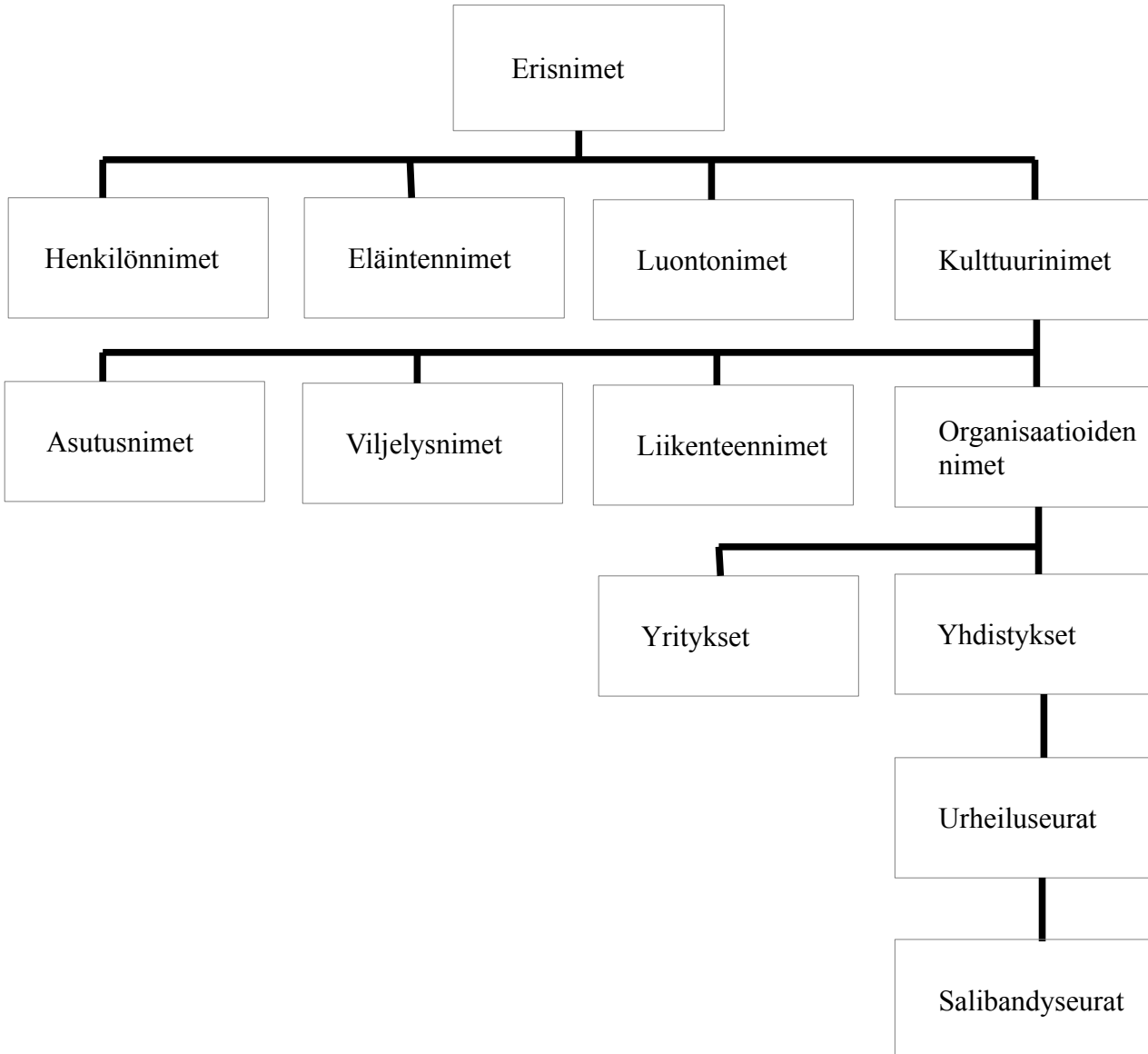
Viime kädessä luokittelu riippuu aina tutkijan valitsemasta näkökulmasta. Jos luokittelun perusteena ovat nimien tarkoitteet, luokitellaan itse asiassa nimien sijasta ympärillä olevaa maailmaa, jota nimet peilaavat. Sjöblom esittelee tällaista jaottelua väitöskirjassaan. Hän jakaa erisnimet ensin henkilönnimiin, eläinten nimiin, luontonimiin ja kulttuurinimiin, jotka kaikki jakautuvat vielä useampiin ryhmiin. Kulttuurinimet jakautuvat asutusnimiin, viljelysnimiin, liikenteen nimiin, rakennelmien nimiin, taideteosten nimiin, organisaatioiden nimiin ja tuotenimiin. Näistä oman tutkimuksen kannalta olennaisin ryhmä on organisaatioiden nimet, joiden yhtenä referenttinä Sjöblom mainitsee yhdistysten nimet. (Sjöblom 2006: 49.) Näitä ovat myös tutkimani nimet, sillä kaikki aineistossani olevat seurat ovat rekisteröityjä yhdistyksiä.

Sjöblom huomauttaa, että muun muassa Zelinskyn ja Pampin esittämän kaltaisia luokittelujamalleja on yritettävä laatia vaikeuksista huolimatta. Tämä takaisi muidenkin kuin henkilön- ja paikannimien tasavertaisen tarkastelun. Jako henkilönnimiin, paikannimiin ja muihin nimiin saattaa olla tyydyttävä kognitiivisesti tai ihmisen todellisuuskäsityksen kannalta. Henkilön- ja paikannimet on helppo erottaa omiksi kategorioikseen, koska niiden tarkoitejoukko on suhteellisen selkeärajainen, kun taas muut nimet -kategorian tarkoitejoukko sisältää hyvin erilaisia entiteettejä. Perinteinen jaottelu ei kuitenkaan riitä, koska tieteellinen luokittelu pyrkii kansantaksonomiaa tarkempaan kuvaukseen. (Sjöblom 2006: 48.)

Sjöblomin näkemyksen mukaan mikäli kategorioinnissa halutaan lähteä liikkeelle tarkoitteista, onomastiikan kentän jaottelu voisi perustua paitsi siihen, millaisena ympäröivä todellisuus hahmottuu ihmisille käsitteiden kautta, myös yhteisön ja kulttuurin näkökulmaan. Se, mikä saa nimen, on aina osa kulttuuria. Sjöblom myös toteaa George Lakoffin sanoin,

etteivät kategoriat ole ehdottomia, vaan ne perustuvat ihmisen kokemuksiin ja mielikuviin. (Sjöblomin 2006: 48 mukaan Lakoff 1987.)

Kuvio 1. Onomastiikan tutkimuskohteiden luokittelu.

Sjöblomilta (2006: 49) mukailemastani kuviosta 1 käy ilmi, että tutkimuskohteeni löytyy kuudennelta luokitteluportaalta; erisnimet jakautuvat muun muassa kulttuurinimiin, joihin sisältyvät organisaatioiden nimet. Organisaatioiden nimien alta löytyvät yhdistysten, joihin kuuluvat myös urheiluseurojen nimet. Salibandyseurojen nimet puolestaan kuuluvat urheiluseurojen nimiin.

Sjöblomin jaottelussa oleellista on se, että paikannimet eivät ole omana yhtenä ryhmään, vaan ne sijoittuvat luonto- ja kulttuurinimien alaluokkiin, joihin kuuluu myös muita kuin perinteisesti paikanniminä pidettyjä nimiä. Eläinten nimet on nostettu henkilönnimien rinnalle, koska niitä voidaan käsitellä kuin henkilönnimiä; eläimen nimeämisessä lienee aina kyse sen inhimillistämisestä. Sjöblomin käsitys kulttuurinimistä on perinteistä laajempi, sillä se sisältää muitakin kuin kulttuuripaikkojen nimiä. Urbanista kaupunkinimistöistä suurin osa sijoittuukin juuri kulttuurinimien ryhmään. (Sjöblom 2006: 49.)

Nimiä voitaisiin luokitella muillakin tavoin. Sjöblom ehdottaa luokittelua personifioiviin, lokalisoiiviin ja muulla tavalla kategorioiviin nimiin. Hän mainitsee myös Thorsten Anderssonin jaon nimiin, jotka on annettu olemassa olevien nimien joukosta ja nimiin, jotka on muodostettu leksikon avulla sekä Pampin jaottelun esimerkiksi ammattikielen nimiin ja puhekielen nimiin. (Sjöblom 2006: 50.) En kuitenkaan käsittele näitä vaihtoehtoja tarkemmin, koska ne eivät ole olennaisia oman tutkimukseni kannalta.

Tutkimani nimet ovat tietenkin propreja. Ne voivat olla myös proprin ja appellatiivin yhdistelmiä, jolloin muodostuu uusi, proprinen kokonaisuus. Näin on usein läpinäkyvien nimien kohdalla, kun nimen osina ovat seuran kotialueen ilmaiseva propri ja urheiluun viittaava appellatiivi.

Onko omasta mielestäni nimellä merkitys, entä mikä merkitys on tutkimillani nimillä? Vastaus ensimmäiseen kysymykseen on kyllä. Vaikka salibandyseurojen nimillä ei olekaan samanlaista tarkkaa ja muuttumatonta merkitystä kuin esimerkiksi *kissa*-sanalla. Salibandyseuran nimen merkitys ja referentti kietoutuvat toisiinsa. Nimen merkityksenä on osoittaa tietty seura, joukko ihmisiä, jotka pelaavat salibandya. Nimen referenttinä on seuran kuuluvat henkilöt ja heidän toimintansa seurassa.

Mitä tulee denotaatioon ja konnotaatioon, oman tulkintani mukaan aineistoni on lähempänä Ainialan ym. teoksessaan esittämää näkemystä kuin Kangasniemen vastaavaa. Salibandyseuran nimen denotaatio kertoo kaikille kielenkäyttäjille saman asian eli nimeää tietyn urheiluseuran. Nimeen liittyvät konnotaatiot ovat puolestaan yhteisiä vain tietylle joukolle. Esimerkiksi nimenantoon liittyvät muistot ja mielikuvat saattavat olla vain muutaman seuran jäsenen jakamia.

Ainakin osa tutkimistani nimistä tukee Leibnitzin käsitystä proprin appellatiivipohjaisuudesta. Esimerkiksi nimet *Sastamolo*, *Merris* ja *Paarma* ovat vakiintuneet

muista yhteyksistä salibandyseurojen nimiksi (ks esimerkit 57, 32 ja 30.) Niillä on nyt käyttäjäyhteisössään yksi, vakiintunut denotaatio.

2.3 Läpinäkyvät ja läpinäkymättömät nimet

Läpinäkyviksi luokittelimieni nimien läpinäkyvyys ei ole yksiselitteistä, joten on syytä määritellä, mitä **läpinäkyvyys** tässä tapauksessa tarkoittaa. Nimet, joilla on appellatiivinen, ulkoasultaan samanlainen vastine eli homonyymi tai joiden sisältämät ainekset voidaan tunnistaa kielen sanoiksi, ovat sanasemanttisesti läpinäkyviä eli **transparentteja**. Ainiala ym. käyttävät esimerkkeinä tästä paikannimeä *Haukijärvi* ja henkilönnimeä *Veli*. Sanasemanttisesti läpinäkymättöminä eli opaakkeina puolestaan esitetään sellaiset paikannimet kuin *Oulu*, sukunimet kuten *Hynynen* ja yritysnimet kuten *Elixia*. (Ainiala ym. 2008: 33.)

Täysin samanlaisesta läpinäkyvyydestä ei aineistossani ole kyse. Koska suurin osa tutkimistani nimistä on moniosaisia, niillä ei voi olla täysin homonyymisia, appellatiivisia vastineita. Esimerkiksi nimillä *Askola* ja *Naantali* ei yksinään ole yleisnimisiä vastineita, mutta tietyissä tilanteissa voitaisiin puhua, että "Askolan urheilijat ovat keskimäärin laihoja" tai "Naantalilaisesta salibandytilasta on kehno". Edellä olevissa virkkeissä Askolan urheilijoita ja Naantalilaisesta salibandytilasta käytetään appellatiivisessa merkityksessä; kyse on kenestä tahansa askolalaisesta urheilijasta ja naantalilaisesta salibandytilasta yleensä. Aineistossani *Askolan Urheilijat* ja *Naantalilaisesta Salibandytilasta* ovat kuitenkin erisnimiä. Aineistoni läpinäkyvät nimet voidaan mielestäni tunnistaa kielen sanoiksi. Tässä tapauksessa tuo kieli on urheilun ja urheiluseurojen kieli. Koska kyse on siis erikoiskielestä, ovat toki läpinäkyvyyden rajat väljemmät kuin yleiskielessä.

Toinen aineistoni nimien läpinäkyvyyttä selventävä käsite on Sjöblomin (2006: 71-72) esittelemä prototyyppisyys, joka on peräisin kognitiivisesta psykologiasta ja jota ovat kognitiiviseen kielitieteeseen soveltaneet George Lakoff ja Dirk Geeraerts. Kaikki kategorian jäsenet eivät ole yhtä edustavia, vaan jotkin niistä ovat kognitiivisesti erityisasemassa ja ikään kuin kategoriansa "parhaita jäseniä". Esimerkiksi sekä pingviini että varpunen ovat kumpikin lintu-kategorian jäseniä, mutta pingviini ei ole yhtä tyypillinen jäsen.

Semanttisesti kategorian jäseniä ei voida määrittää riittävällä joukolla välttämättömiä piirteitä, sillä aina voidaan osoittaa yksilöitä, joihin nämä välttämättömien piirteiden määritelmät eivät sovi. Esimerkiksi strutsi on lintu, vaikka se ei osaa lentää. Puolestaan

nokkaeläin ei ole lintu, vaikka sillä on nokka. (Sjöblom 2006: 71.) Kategorian jäsenillä on kuitenkin keskenään tiettyjä perheyhtäläisyyksiä - ne muistuttavat toisiaan eri tavoin (Sjöblomin 2006: 71 mukaan Wittgenstein 2001). Semanttisesti painavimmat jäsenet muodostavat kategorioiden prototyyppisen ytimen, jota ympäröivät prototyyppiä eri tavoin muistuttavat, vähemmän painavat jäsenet. (Sjöblomin 2006: 71 mukaan Geeraerts 1997).

Prototyyppiteoriaa voidaan soveltaa myös onomastiikkaan. Sjöblomin mielestä prototyyppisyyttä voidaan nähdä monilla eri kategorioinnin tasoilla. Hän lähtee liikkeelle erisnimen kategoriasta ja siitä, millainen on prototyyppinen erisnimi. Tätä voitaisiin selvittää seuraavilla kysymyksillä: Mitä ihmiset yleensä vastaisivat, jos heitä pyydetäisiin mainitsemaan jokin erisnimi? Mihin nimikategoriaan nimi kuuluisi ja minkälainen rakenne sillä olisi? (Sjöblom 2006: 72.)

Prototyyppisyys on myös selityksenä sille, miksi joskus on vaikeaa vetää rajaa proprin ja appellatiivin välille: kategorian raja on epämääräinen ja raja-alueilla luokittelu riippuu viime kädessä sanan esiintymiskontektista ja jopa yksittäisestä kielenpuhujasta. Myös eri nimikategorioiden rajat ovat häilyviä. Sjöblomin esimerkissä *Erkki* on prototyyppisesti miehen nimi, mutta se voi esiintyä myös koiran nimenä. Toisaalta *Valtteri* on prototyyppinen miehen nimi, kun taas *Karhu* lienee kauempana miehennimen prototyyppisestä keskuksesta. (Sjöblom 2006: 72.)

Nimien läpinäkyvyyttä voidaan selvittää myös termeillä **suora** ja **epäsuora suhde**. Suorassa suhteessa nimen merkitys on selvästi kytköksissä esimerkiksi siihen, mitä nimenkantaja tekee, kuka hän on ja missä hän toimii. Tällöin propri on informatiivinen ja kuvaileva. Suorassa merkityssuhteessa nimi viittaa suoraan tarkoitteeseensa. Jos suhde on epäsuora, sisältää nimi assosiaatioita ja viittauksia siihen, mistä nimi todella kertoo. Tämän vuoksi epäsuorissa nimissä käytetään hyväksi metaforia, metonymiaa ja symboleja. (Sjöblom 2006: 204, 206.) Transparentti nimi avautuu merkitykseltään helposti. Niiden nimenosat, elementit, ovat tunnistettavissa tavallisen kielenkäyttäjän sanastossa. Esimerkiksi esittäjänimi voi olla myös tunnistettavien sanojen yhdistelmä. Nimen sisältävän proprin tai appellatiivin merkitys ei kuitenkaan välttämättä liity sen leksikaaliseen merkitykseen, se jopa voidaan pitää tarkoituksella salassa. (Hongisto 2006: 25–29.)

Jos nimen suhde tarkoitteeseensa sisältää monia erilaisia viitteitä, kuten keinotekoisia sanoja ja lyhenteitä, mutta myös monia tunnistettavia konventionaalistuneita sanoja tai nimiä, voidaan tätä merkityssuhdetta kutsua **pakatuksi suhteeksi**. Silloin lyhytkin nimi sisältää

paljon informaatiota, jolla voi olla useita merkityssisältöjä. Kun nimen merkityssuhde on pakattu, sisältävät nimet yleisen sananmuodostuksen periaatteita (johtaminen, lainaaminen, lyhentäminen jne.), mutta ovat paljon spontaanimpia ja mielikuvituksellisempia. Myös ainesten lainaaminen vieraista kielistä on yleistä. Jos nimi taas ei kerro merkityksestään mitään, esimerkiksi aidosti opaakeissa nimissä, voi suhdetta kuvata **katkaistuksi suhteeksi**. Nimi on siis riippuvainen ainoastaan omasta identiteetistään, sillä ei ole suhdetta tunnettuun kielelliseen ilmaukseen. Nimen fonologinen asu ei herätä kuulijassa mitään tarkoitteeseen viittaavaa mielikuvaa. Vaikka merkityssuhde on katkaistu, voi nimi sisältää merkitykseltään tunnistettavia osia. Tällöin merkitykselliset osat ovat erittäin yleisluontoisia, jolloin ne voidaan liittää oikeastaan ihan mihin tahansa. (Sjöblom 2006: 204, 225–226.)

Pakatun tai katkaistun suhteen sisältäviä nimiä voidaan kutsua opaakeiksi nimiksi. **Opaakki** eli avautumaton nimi ei tarjoa suoria viittaussuhteita nimen appellatiivisesta merkityksestä. Sjöblomin mukaan opaakkien nimien tulkinta pohjautuu itse tarkoitteen merkityssisältöjen varaan. (Sjöblom 2006: 219.)

2.4 Nimeämisperuste

Tutkimukseni kannalta on todella tärkeää määritellä, mitä nimeämisperusteella tarkoitetaan. Tässä tapauksessa se tarkoittaa kahta eri asiaa. Nimeämisperuste voidaan määritellä suoraan nimestä, kuten aineistoni läpinäkyvissä nimissä.

Zilliacuksen lähtökohtana syntaktis-semanttisessa luokittelussa on nimenmuodostustapahtuma ja nimenantajan näkökulma. Hän haluaa selvittää, mitkä asiaperusteet ovat löydettävissä nimeämisen taustalta. Asiaperuste ja tarkoitetta luonnehtivat piirteet ovat nimen semanttisia ominaisuuksia. Kun mukaan otetaan useita piirteitä, noudatetaan kielen syntaktisia sääntöjä. (Sjöblomin 2006: 28 mukaan Zilliacus 1966: 48–49.)

Sjöblom kertoo väitöskirjassaan lyhyesti syntaktis-semanttisen luokittelun vaiheet. Nimet jaetaan yksi- kaksi- ja kolmiosaisiin analysoimalla syntaktisesti nimien perusosat ja määriteosat. Nimenosa tarkoittaa nimeen sisältyvää kielellistä ilmausta, joka ilmaisee yhden tarkoitetta luonnehtivan seikan. Perusosa on nimenosa, joka tarkoittaa itse paikkaa ja määriteosa on perusosaa määrittävä nimenosa. Kolmiosaisissa nimissä on kaksi erillistä määriteosaa. Perusosat jaotellaan semanttisesti sen mukaan, ovatko ne paikan lajia ilmaisevia, nimittäviä vai erityispiirrettä ilmaisevia. Kaikki erikoispiirrettä ilmaisevat perus- ja määriteosat jaotellaan sekä semanttisen sisällön että muodon mukaan. Sisältö voi ilmaista

suhdetta, ominaisuutta tai toimintaa. Tätä sisältöä on yleensä kutsuttu nimeämisperusteeksi. (Sjöblom 2006: 28–29, Kiviniemi, Pitkänen ja Zilliacus 1974.)

Ainialan ym. mukaan nimeämisperusteet ovat niitä asiaperusteita, joiden mukaan nimi on annettu. Tämä perustuu generatiiviseen teoriaan, jonka mukaan kielen ilmaukset muodostetaan tarkkojen ja kaikenkattavien sääntöjen mukaan. Ilmauksilla on semanttinen syvärakenne, joka voidaan sääntöjen avulla muuttaa fonologiseksi eli äänteelliseksi pintarakenteeksi. Tämän teorian pohjalta nimeämisperusteet ovat syvärakenteita, joihin pintarakenteet voidaan palauttaa. (Ainiala ym. 2008: 37.)

Nissilän mukaan yhdyspaikannimien määriteosat ja yhdistämättömät paikannimet ilmaisevat monia funktioita, joten paikannimien ryhmittely syntyperusteen mukaan suoritetaan niiden avulla. Nissilä tarkoittaa siis nimeämisperusteella eli **nimenantoprinsiipillä** nimen syntyperustetta. (Nissilä 1962: 46 – 49.)

Kiviniemen (1971: 35) mukaan niitä eri tavoin ryhmiteltävissä olevia seikkoja, joihin alun perin paikkaa määrittävän ilmauksen voidaan otaksua perustuvan, sanotaan tavallisesti nimeämisperusteiksi.

Läpinäkyviksi luokittelemieni nimien analysointi syntaktis-semanttisen mallin mukaan on helppoa, mutta malli ei sovellu kaikilta osin läpinäkymättömien nimien luokitteluun, koska niiden nimeämisperusteet ovat paljon monimuotoisempia; ne eivät ole havaittavissa pelkästään nimenosia tarkastelemalla. Esimerkissä 1 ei ole löydettävissä vain yhtä nimeämisperustetta.

Esimerkki 1

Yhdistys on saanut nimensä (suomeksi: punaiset paholaiset) Opel Ascona '85 -merkkisen auton mukaan. Alkuperäisen nimen keksijä on seuran ensimmäinen fani N.N.
(Diablos Rojos ry)

Jos Diablos Rojosille yritettäisiin osoittaa vain yksi nimeämisperuste, olisi mahdotonta päättää, onko se auto, sen väri vai seuran fani.

Nimimallin mukaan muodostettujen nimien lisäksi myös **laina-** ja **harkinnaisnimillä** on nimeämisperuste, vaikka syy-yhteys paikkaan voikin olla toisenlainen kuin mallinimillä: Valmiin nimimallin mukaan syntyneiden nimien perustana on useimmiten jokin yhtäläisyys paikkojen kesken ja harkinnaisnimien sisällön ovat määränneet paitsi yleiset nimeämisperusteet myös erilaiset paikkaan liittyvät toiveet tai tunteet. (Kiviniemi 1971: 35.)

Myös Pirolan tutkimuksesta löytyy oman tutkimukseni kannalta muutamia mielenkiintoisia havaintoja. Koska tutkimusaineiston voi katsoa koostuvan harkinnaisnimistä, mallin asema nimenannossa korostuu. Tämän lisäksi olennaisia ovat myös nimenantajien

käsitykset tai toiveet nimettävän seuran entiteetistä. Perinnäisen käsityksen mukaan paikannimi luokiteltiin harkinnaiseksi, jos voitiin katsoa nimenannossa määräävänä tekijänä olleen esteettisyys tai muoti. Sittemmin määrittely on tarkentunut niin, että harkinnaisnimillä tarkoitetaan virallista käyttöä varten muodostettuja nimiä. Pirola toteaa tutkimansa seuranimistön vastaavan hyvin läheisesti nykyistä (Huom. 30 vuotta sitten; tutkielma on vuodelta 1985) harkinnaisnimikäsitystä; rekisteröitävälle yhdistykselle on pakko antaa nimi juuri viralliseen käyttöön. (Pirola 1985: 120–121.) Urheiluseurojen nimiä voidaan perustellusti pitää harkinnaisniminä. Tämä lähtökohta muovaa myös käsitystä kyseisten nimitysten perusluonteesta. Useimmiten on selvää, että seuralle annettu nimi on sellaisenaan valmis propri. (Pirola 1985.)

Harkinnaisnimissä korostuvat ne toiveet ja odotukset, joita nimenantajat suuntaavat nimettävään kohteeseen (esimerkiksi talonnimet *Onnela* ja *Rauhala*). Toiveet ja odotukset ovat voimakkaasti esillä suuressa osassa Pirolan aineistoa. Esimerkiksi tyyppiä *Viipurin Reipas* olevien nimien perusosina on merkitykseltään myönteisiä sanoja, joista useimmat sisältävät paljon positiivisia sivumerkityksiä. Pirola toteaa, että voidaan perustellusti sanoa osassa seuranimistä nimeämisperusteena olevan juuri konnotaatiot. Tämä käsitys ei kuitenkaan ole yhtenevä sen väitteen kanssa, että nimi menettää konnotaationsa propristuessaan. Viipurin Reipas -tyyppisissä nimissä näkyy toinenkin seuranimien yleinen nimeämisperuste: määriteosana oleva paikannimi identifioi seuran sijainnin. Nimi voi identifioida seuraa myös sen harjoittaman lajin mukaan kuten tyypeissä *Kalvolan Keihäs* ja *Paraisten Tennis*. Identifiointi nimen ominaisuutena ei sovellu paikannimitutkimuksen kantaan, että täysin propristunut paikannimi ei identifioi nimettyä kohdetta sisältönsä perusteella, koska sen denotaatio on vakiintunut. Seuranimiaineistossa identifiointi on Pirolan mukaan luonnollinen ja välttämätön piirre. (Pirola 1985: 127.)

Pirola ottaa nimeämisperusteita selvittäessään huomioon seuranimistön tyylipiirteistä alkusoinnun lisäksi erikoissanaston, slangipiirteet ja sanaleikin. Erikoissanasto ja slangi ilmentävät yleensä konnotaationimeämisperusteita. Niillä pyritään tuomaan esiin harrastuksen erikoistaitoja (esimerkiksi *Kukkasen Pateri*), harrastuksen vapaata luonnetta (*Nivalan Pesis*, *Räppäkäpälat*) tai muuta vastaavaa toiminnan laatuun liittyvää seikkaa. (Pirola 1985: 128.)

Seuranimien joukossa on tapauksia, joissa nimen sisältö on täysin hämärä, esimerkiksi *Vipsu* tai *Parpu RY*. Nämä nimet eivät sovellu mihinkään Pirolan hahmottelemista nimeämisperustekategorioista, vaan ne tarkoittavat jotakin vain niminä.

Näissä tapauksissa nimeämisperusteena on pidettävä itse nimittävää funktiota. (Piirola 1985: 128.)

Sjöblom puhuu väitöskirjassaan nimeämisperusteen sijasta nimen viestinnällisistä tavoitteista, sillä nimeämisperuste-termi on hänen tutkimuksensa kannalta ongelmallinen. Nimeämisperustetta käytettäessä nimiä tarkastellaan yksinomaan nimenantajan näkökulmasta. Nimenantajan näkökulman esiin tuominen on toki tärkeää, jotta huomataan erottaa tutkijan näkökulma ja todellisen kielenkäytön näkökulma. (Sjöblom 2006: 22.) Kiviniemen (1987: 21) mukaan ainoa, joka pystyy selvittämään nimenantajan todelliset motiivit, on nimenantaja itse. Vaikka tutkija pääsisikin haastattelemaan nimenantajaa, jolloin päädyttäisiin mahdollisesti totuudenmukaisiin tuloksiin, nimenannossa saattavat vaikuttaa myös tiedostamattomat prosessit; nimenantajalle itselleenkin saattaa olla epäselvää, mitkä kaikki tekijät ovat vaikuttaneet nimen muodostamiseen. (Sjöblom 2006: 61.)

Myös Janne Seppälä on pohtinut nimeämisperusteen määritelmää epävirallisia kulkineenimiä käsittelevässä väitöskirjassaan. Hän määrittelee nimeämisperusteen joksikin nimen kohteen ominaisuudeksi, jota nimessä ilmennetään. Seppälälle käsite *ominaisuus* on laajempi kuin aikaisemmin on ymmärretty: fyysisten ominaisuuksien lisäksi kyseeseen voivat tulla myös abstraktit ja kuvitteelliset ominaisuudet sekä kohteiden suhteet esimerkiksi toisiinsa. Nimen elementit osoittavat, miten ilmauksen muodostaja on halunnut hahmottaa kohteen ja mitä osia hän siihen liittyvästä merkityksen verkosta on halunnut kielentää. (Kulkine.net E: 2.2.1.)

Omassa tutkimuksessani olen yhdistellyt edellä mainittuja määritelmiä, ottanut jokaisesta jotakin. Läpinäkyvien nimien kohdalla noudata syntaktis-semanttisen luokittelun periaatteita ja keskityn nimeämisen taustalla oleviin asiaperusteisiin, jotka näkyvät jo nimistä itsestään. Kuten syntaktis-semanttisessa luokittelussakin, tarkastelen läpinäkyviä nimiä jakamalla ne peruosiin ja määriteosiin sekä jakamalla nimenosat semanttisesti sen mukaan, mitä ne ilmaisevat ja miten tarkasti. Toisin kuin voisi luulla, oman aineistoni nimissä perusosana ei ole paikkaa ilmaiseva nimenosa. Salibandyseurojen nimissä fokuksessa on urheilu ja miten se on ilmaistu nimessä. Paikkaa tarkoittava nimenosa taas antaa lisätietoja, määrittää seuran kotialueen, joten se toimii määritösana.

Aineistoni läpinäkyvien ja läpinäkymättömien nimien nimeämisperusteille yhteistä on se, että ne tukevat Ainialan ym. generatiiviseen teoriaan perustuvaa näkemystä. Niin läpinäkyvien nimien perus- ja määriteosille kuin läpinäkymättömien nimien

nimeämisperusteille määrittämiäni kategorioita voidaan pitää syvärakenteina, jotka ovat muutettavissa äänteellisiksi pintarakenteiksi eli salibandyseurojen nimiksi. Täysin kattavia nämä kategoriat eivät toki, vaan niitä on varmasti löydettävissä lisää.

Aineistoni kaikkia nimiä voidaan pitää harkinnaisnimenä, sillä ne annettu viralliseen käyttöön viimeistään seuran rekisteröinnin yhteydessä. Nimettävään kohteeseen kohdistuvat toiveet ja odotukset tulevat esille erityisesti läpinäkyvien nimien nimeämisperusteryhmässä *urheiluun ja sen harrastamiseen liittyvät tunteet ja tuntemukset* sekä *Esineet ja asiat* -ryhmän alaryhmässä *Eläinkunnan edustajat*. (ks. luku 4.2)

Pirolan tulkintaa pidemmälle olen halunnut mennä ”sisällöltään hämärä” nimien kohdalla. Siinä missä Pirola pitää niiden nimeämisperusteena itse nimittävää funktiota, olen itse selvittänyt nimeämisperusteita saamistani kyselyvastauksista ja jakanut niitä muun muassa ryhmiin *Nimi tuntuu hyvältä*, *Sisäpiirin huumori ja lentävät lauseet* sekä *Sattumanvaraisuus*. Tässäkin kohtaa olen tukeutunut Seppälän määritelmään ominaisuuden laajenemisesta abstrakteihin ominaisuuksiin sekä kohteiden suhteisiin toisiinsa.

3 AINEISTO JA METODI

3.1 Aineiston rajaus ja kerääminen

Tutkin salibandyseurojen nimiä, mutta on hyvä lyhyesti selvittää, mitä eroa on *seuralla* ja *joukkueella*. Puhun tutkimuksessani seurasta, vaikka käytännön tasolla monesti saattaa olla kyse yksittäisestä joukkueestakin. Nykysuomen sanakirjan mukaan seura on organisoitu useiden henkilöiden yhteenliittymä, yhdistys. (NSS s.v. *seura*) Joukkue puolestaan on määrätarkoitusta varten muodostunut tai muodostettu ihmisryhmä ja urheilukilpailuissa esimerkiksi jotakin seuraa tai maata edustava urheilijaryhmä (NSS s.v. *joukkue*). Joukkue on siis useimmiten jonkin seuran osa ja seurassa voi olla useitakin joukkueita. Omassa aineistossani esimerkkinä monijoukkueisesta seurasta on Blackbirds United ry, jolla on 15 miesten joukkuetta ja 4 naisten joukkuetta. Yhden joukkueen seura on esimerkiksi Urheiluseura Fiilis Jyväskylä ry, jonka ainoa joukkue pelaa miesten 5-divisioonassa.

Urheiluseurat voidaan jakaa niiden lajiohjelman mukaan yhteen tai kahteen lajiin keskittyneisiin erikoisseuroihin sekä laaja-alaisiin yleisseuroihin (Heinilä ja Koski 1991: 15). Mattila toteaa gradussaan, että koska yleisseurojen erottaminen joukosta on hankalaa, hänen tutkimustaan on syytä pitää palloilua harrastavien seurojen, ei palloiluseurojen nimistön tarkasteluna. Hän kuitenkin huomauttaa, että 1980- 1990-luvuilla perustettujen seurojen kohdalla voidaan puhua palloiluseurojen nimistöstä, koska noina vuosikymmeninä erikoisseura oli seuramuotona ajamassa yleisseuran ohi. (Mattila 1995: 9; Vasara 1992: 405.) Olen omassa tutkimuksessani Mattilan kanssa osittain samoilla urilla. En ole erotellut tai jättänyt yleisseuroja pois aineistostani (paitsi maininnut joistakin alaluvussa 4.2.1 ”Yleisseuran nimi otettu salibandyjaoston käyttöön”). Oman aineistoni kohdalla voitaisiin myös puhua salibandya harrastavista seuroista, mutta tämä koskisi selkeästi vain yleisseuroja, sillä salibandyn erikoisseuroja on perustettu vasta 1980-luvulta lähtien, kun laji on alkanut järjestäytyä Suomessa. Yleisseuroja löytyy useita, erityisesti läpinäkyviksi luokittelimistani nimistä (ks. luku 4.1).

Aineiston keruun aloitin syksyllä 2012. Käytin tuolloin kauden 2011 - 2012 sarjataulukkoita, koska kausi 2012 - 2013 ei ollut käynnistynyt vielä. Aineistoni on siis kolme vuotta vanha ja tilanne on voinut tuosta ajankohdasta muuttua sikäli, että jotkin joukkueet ovat voineet nousta ylemmälle sarjatasolle tai tippua alemmalle. Jotkin joukkueet ovat myös

saattaneet lopettaa toimintansa. Tämä ei ole kuitenkaan oleellista aineistoni kannalta, sillä nimet ja nimeämisperusteet eivät toki ole riippuvaisia sijoituksesta sarjataulukossa.

Aineistooni sisältyvät seurojen nimet poimin Salibandyliiton internet-sivuilla olevista sarjataulukoista (Salibandyliitto 2012). Sarjataulukoista tallensin nimet tekstitiedostoihin kopioi ja liitä -toiminnon avulla. Poimimisen jälkeen tarkastin vielä nimien viralliset, rekisteröidyt muodot sekä Salibandyliiton sivuilta löytyvästä jäsenluettelosta (Salibandyliitto 2012) että Patentti- ja rekisterihallituksen Yhdistysnetistä (Patentti- ja rekisterihallitus 2012), sivustolta, jossa voi hakea yhdistysten rekisteröitymistietoja. Tämän tein siksi, että saisin tietää tarkalleen, kuinka monta nimenosaa kussakin nimessä on. Sen lisäksi halusin selkeyttä nimien muotoon; useat seurat esiintyvät sarjataulukossa jonkinlaisella lyhenteellä.

Olen jakanut aineistoni nimet kahteen osaan, läpinäkyviin ja läpinäkymättömiin nimiin. Ensimmäiseksi mainittujen nimeämisperusteet näkyvät jo nimistä itsestään enkä ole kokenut tarpeelliseksi selvittää niitä perusteellisemmin. Jälkimmäisten nimeämisperusteet puolestaan vaativat tarkempaa selvittelyä, minkä olen toteuttanut laatimani kyselyn avulla. Tämä jaottelu on itse tekemäni ja siten osin oman tulkintani varassa. Nimeämisperusteiltaan läpinäkymättömien nimien joukossa on joitakin sellaisia nimiä, jotka voisivat kuulua myös läpinäkyviin. Nämä nimet ovat kuitenkin mielestäni vaatineet selvittämistä jonkin nimenosan kohdalla, joten olen luokitellut ne läpinäkymättömiksi.

Kun olin saanut nimiaineiston ja yhteystietojen keruun suoritettua, laadin Google Drive -työkalun (Google Drive 2013) avulla lyhyen, kolme kysymystä sisältävän kyselyn (ks. liite 1), jota aloin lähettää seuroille syksyllä 2013. Aineiston keruuseen kyselyn avulla päädyin, jotta saisin tutkimukseeni todellisen kielenkäytön näkökulman. Analyysin tekeminen pelkän nimiaineuksen perusteella olisi tuonut esiin vain oman, spekulatiivisen näkökulmani. Esittämäni nimeämisperusteet olisivat perustuneet pelkästään omille oletuksilleni, jotka olisivat voineet poiketa hyvinkin paljon todellisista, nimenantajien itsensä määrittelemistä perusteista. Toki täysin aukoton ja kattava ei käyttämäni menetelmä ole, eikä voikaan olla.

Kyselyn mukaan liitin pienen saatekirjeen (ks. liite 2), jossa esittelin itseni ja kerroin kerääväni kyselyn avulla materiaalia pro gradu -tutkielmaani varten. Kirjeen muoto vaihteli hieman riippuen siitä, mitä kanavaa pitkin kyselyn lähetin. Kun aloin saada seuroilta vastauksia, loin niitä varten tekstitiedostot; jokaista nimen alkukirjainta varten omansa. Tiedostoihin järjestin vielä seurojen nimet aakkosjärjestykseen.

Syksyllä 2013 aloin etsiä seurojen yhteystietoja internetistä kyselyn lähettämistä varten. Tässä käytin hyväkseni niin hakukone Googlea (Google 2013) kuin myös yhteisöpalvelu Facebookia (Facebook 2013). Käytin ensisijaisesti Facebookia, koska monella seuralla on jo nykyään Facebook-sivu. Sivuja voi kuitenkin olla erimuotoisia, joten se, miten otin seuraan yhteyttä riippui siitä, minkälainen Facebook-sivu sillä on.

Seurojen haku niin Facebookista kuin Googlestakin tapahtui kirjoittamalla seuran nimi sivustolla olevaan hakukenttään. Jos seuralla (tai ainakin jollain samannimisellä kohteella) on Facebook-sivu, siitä ilmestyy tieto valikkoon hakukentän alapuolelle. Jos vaihtoehtoja oli useampia, oli toki vielä pääteltävä, mikä niistä oli juuri etsimäni seuran sivu. Jos Facebook-haku ei tuottanut tulosta, kokeilin Googlea, sillä monilla seuroilla on myös omat kotisivut, joilta useimmiten löytyy seuran yhteyshenkilöiden yhteystiedot, vähintään puhelinnumero, useimmiten myös sähköpostiosoite.

Koska vain osa seuroista vastasi, kun lähetin kyselyn ensimmäisen kerran, lähetin vuoden 2014 alussa kyselyn uudestaan varustettuna saatekirjeellä, jossa kerroin, että toivon seuroilta edelleen vastauksia. Vuoden 2014 alussa lähetin kyselyn myös niille seuroille, joiden nimet olen luokitellut läpinäkyviksi. Näille seuroille lähetetty kysely sisälsi vain kaksi kysymystä. Lähetin sen saadakseni tietoja myös läpinäkyvien nimien lyhenteistä. Kyselyyn vastasi yhteensä 81 seuraa. Tähän ei ole laskettu mukaan kaikkia läpinäkyviä nimiä, koska niiden nimeämisperusteiden selvittämiseen en ole kyselyä tarvinnut.

Aineistooni liittyy myös joitakin mainitsemisen arvoisia ongelmia. Näistä keskeisimpiä on keruun onnistuminen eli vastaako tarpeeksi moni seura kyselyyn. Yhtenä syynä vastaamattomuuteen voi olla mielenkiinnon puute. Osa seurojen nimistä on myös niin vanhoja, ettei ole ollut enää mahdollista tavoittaa nimenantajaa tai ketään, joka tietäisi nimestä tarkemmin. Myöskään kaikkien uudempien nimien osalta en ole luultavasti tavoittanut juuri sitä henkilöä, joka nimen on antanut, sillä en ole lähettämässäni kyselyssä vaatinut, että juuri nimenantajan pitäisi siihen vastata. Tämän takia en ole saanut selville aivan kaikkia nimen antamiseen liittyviä perusteita. Voi myös olla, että lähettämäni kyselyä ei ole edes huomattu. Sain muutamalta seuralta palautetta, että ensimmäinen viestini jäi sähköpostitulvan alle eikä siihen siksi reagoitu. Jo kyselyä lähettäessäni huomasin, ettei joidenkin seurojen Facebook-sivulle tai vieraskirjaan ole kirjoitettu pariin vuoteen ollenkaan, mikä tarkoittanee sitä, että sivut eivät ole kovin aktiivisessa käytössä ja viestiäni ei välttämättä huomata. Hankaluuksia on liittynyt myös kyselyn lähettämiseen seuroille, joilla on vain niin

sanottu suljettu ryhmä Facebookissa. Olen tuolloin lähettänyt kyselyn ryhmien ylläpitäjiksi merkityille henkilöille. Viestini on mennyt kyseisten henkilöiden viestikansioissa kohtaan "muut", koska en ole heidän Facebook-ystävänsä. Muut-kansiosta viestejä on paljon vaikeampi havaita.

3.2 Analyysimetodi

Syntaktis-semanttisesta luokittelumallista on toki paljon hyötyä omalle tutkimukselleni, mutta malli on hyödynnettävissä siihen vain joiltakin osin. Olen käyttänyt siitä tekemääni omaa sovellusta analysoidessani ja luokitellessani aineistossani läpinäkyviksi luokittelemiani nimiä. Läpinäkyvät nimet muistuttavat paikannimiä sikäli, että ne ovat tyypillisimmillään kolmiosaisia ja nimenosat ovat melko vakioituja; perusosaksi olen määritellyt nimenosan, joka tarkoittaa itse urheiluseuraa ja määriteosaksi nimenosan, joka viittaa seuran kotialueeseen. Oman aineistoni perusosien jaottelusta kerron luvussa 4.

Syntaktis-semanttisen mallin osittainen sopimattomuus aineistoni analysointiin johtuu seikasta, jonka Janne Seppälä tuo esille väitöskirjassaan. Kun nimeämisperuste määritellään nimen ja sen kohteen ominaisuuden väliseksi suhteeksi, siitä seuraa se, että nimen rakenne ja nimeämisperuste ovat kaksi eri asiaa. Tämä puolestaan on syntaktis-semanttisen luokittelumallin periaatteen vastaista. Nimeämisperusteet eivät Seppälän mukaan ole myöskään mikään määriteosille ja yksiosaisille nimille tyypillinen ominaisuus, vaan myös edusosan valinta voi ilmentää jotakin nimeämisperustetta, esimerkiksi kokoa. Tutkimusaineiston nimeämisperusteinen analyysi on siis ”sanasemanttinen”, kuitenkin huomioiden sen, missä roolissa sanat nimessä ovat. Seppälä ottaa tutkimuksessaan huomioon kaikki nimenosiin sisältyvät viittaukset aineelliseen todellisuuteen tai helposti hahmottuviin tai mielekkäisiin ”aineettomiin kokonaisuuksiin”. Esimerkkinä Seppälällä on keltaisesta Fiat 600 –autosta käytetty nimi *Postiauton muna*, jolla on useita nimeämisperusteita:

”Postiauto-osa viittaa auton väriin ja autojen muotoilussa mahdollisesti nähtäviin yhteneväisyyksiin. Muotoassosiatiivisuus edellyttää toki käsitystä tietynmallisesta postiautosta. Muna-osa taas kuvaa mallin pientä kokoa. Nimellä Postiauton muna on siis kahdesta kolmeen nimeämisperustetta, ja lisäksi voitaisiin toki keksiskellä”. (Kulkine.net: E:2.2.3.)

Koska oman aineistoni läpinäkymättömissä nimissä osa nimeämisperusteista ei näy suoraan nimistä itsestään, vaan olen selvittänyt niitä kyselyn avulla (ks. luku 3.1), nimeämisperusteen voi tässäkin tapauksessa määritellä nimen ja sen kohteen väliseksi suhteeksi. Tämän vuoksi niiden läpinäkymättömien nimien nimeämisperusteiden, jotka ovat

selvinneet kyselyn avulla ja jotka eivät siis ole luokiteltavissa syntaktis-semanttisen mallin avulla, analyysi on Seppälän tutkimuksen tavoin sanasemanttinen. Sanasemanttista analyysia tarvitaan erityisesti niiden tutkimusaineistoni läpinäkymättömien nimien kohdalla, joille löytyy useampi kuin yksi nimeämisperuste. Läpinäkymättömissä nimissä on toki nimiä, joiden nimenosa viittaa seuran kotialueeseen tai urheiluun. Joissakin tapauksissa koko nimi myös muodostuu osista, joista toinen viittaa kotialueeseen tai urheiluun. Edellisestä ryhmästä tekee kuitenkin läpinäkymättömän ja siten pelkästään syntaktis-semanttisesti luokiteltavaksi mahdottoman se, että toinen nimenosista on nimeämisperusteeltaan epäselvä ilman erillistä selvitystä. Jälkimmäisessä ryhmässä puolestaan urheiluun viittaavan osan tunnistaminen sellaiseksi vaatii hieman enemmän kielentuntemusta. Näistäkin nimistä osa luokituu myös syntaktis-semanttiseksi sanasemanttisen selvityksen jälkeen.

Olen analysoinut läpinäkyviksi luokittelimiani ja läpinäkymättömiä nimiä eri tavoin. Läpinäkyvien nimien kohdalla olen tehnyt syntaktis-semanttista analyysia vain nimenosien pohjalta, sillä ne jo itsessään sisältävät nimeämisperusteet. Läpinäkymättömissä nimissä luokitteluun tulee mukaan sanasemanttinen ulottuvuus, kun mukaan tulevat nimenosiin suoraan liittyvien lisäksi myös muunlaiset nimeämisperusteet. Läpinäkymättömien nimien nimeämisperusteet olen jakanut ryhmiin saamieni kyselyvastausten perusteella. Useista vastauksista nousi esiin yhteneviä nimeämisperusteita ja teemoja (esimerkiksi *Urheiluun ja sen harrastamiseen liittyvät tunteet ja tunteukset, Sattumanvaraisuus ja Esineet ja asiat*) joiden mukaan jaoin salibandyseurojen nimet ryhmiin. Koska seuroille on löytynyt useita nimeämisperusteita, voi yksi nimi kuulua moneen eri ryhmään. Aineistoni luokittelua käsittelemme tarkemmin analyysiluvun yhteydessä.

4 ANALYYSI

4.1 Läpinäkyvien nimien nimeämisperusteet

Läpinäkyviä nimiä on aineistossani 45 kappaletta. Nimien luonteesta johtuen niiden joukossa ei ole yhtään yksiosaista nimeä. Tyypillisimmillään läpinäkyvät nimet ovat kaksiosaisia nimiä, kuten *Askolan Urheilijat*. Osia voi olla enemmänkin, esimerkiksi *Kangasalan Urheilijat KU-68*, mutta ei vähempää. Perusosaksi määrittelen nimenosan, joka tarkoittaa itse urheiluseuraa ja määriteosaksi nimenosan, joka viittaa seuran kotialueeseen. Kaksi edellä mainittua ovat läpinäkyvien nimien pakollisia osia. Vain seuran perustamisvuoden tai lyhenteen ilmaisevat nimenosat ovat valinnaisia; niitä ei ole joka nimessä ja nimi toimii ilman niitäkin. Läpinäkyvät nimet eivät toki toimisi myöskään ilman perus- ja määriteosaansa. Jos jompikumpi puuttuisi, nimi ei olisi läpinäkyvä. Nimien viralliseen, rekisteröityyn muotoon kuuluu myös rekisteröidyn yhdistyksen lyhenne *ry*, jota en kuitenkaan katso varsinaiseksi nimenosaksi. Pirola ei omassa tutkimuksessaan katsonut *ry:tä* nimielementiksi, vaan luonnehtii sen ylimääräisyyttä todeten sen olevan lisätty joihinkin nimiin ilmeisesti virallisuutta tavoitellen (Pirola 1985: 23.)

Vaikka aineistoni koostuukin pelkästään propreista, niissä saattaa olla osana appellatiivisia ilmauksia, esimerkiksi *salibandyseura* tai *urheiluseura*. Näiden lisäksi nimessä on kuitenkin aina jokin sen propriksi määrittävä ilmaus, kuten nimissä *Hirvensalon Voimistelu- ja Urheiluseura Heitto* ja *Salibandyseura Hukka-Pallo*. Niissä nimi tarkentuu erisnimeksi propriisilla ilmauksilla *Hirvensalon*, *Heitto* ja *Hukka-Pallo*.

Koska läpinäkyvissä nimissä nimeämisperusteet näkyvät nimistä itsestään, käytän tässä alaluvussa pelkästään nimityksiä *perusosa* ja *määriteosa*, jotka samalla tarkoittavat myös nimeämisperustetta. Perusosat olen jaotellut sen mukaan, ilmaiseeko perusosa yhdistystä, urheilua vai urheilun harrastajia.

1 Yhdistys

1A Yhdistyksen tarkoitus määritelty

1B Urheilun luonne määritelty

1C Urheilulaji määritelty

2 Urheilu

2A Urheilun luonne

2B Urheilulaji

3 Urheilun harrastajat

3A Urheilun luonne määritelty

3B Urheilulaji määritelty

3C Harrastajien muut ominaisuudet

Ryhmässä 1A yhdistyksen tarkoitus on määritelty ja se on urheiluseura, esimerkiksi *SC Riihimäki*. Ryhmässä 1B urheilun luonne on määritelty palloiluksi, esimerkiksi *Nokian Palloseura*. Muu urheilu, esimerkiksi yleisurheilu, rajautuu pois. Ryhmässä 1C puolestaan rajautuu suurin osa palloilulajeistakin pois; urheilulaji määritellään salibandyksi, kuten nimessä *Nummenkylän Salibandyseura*. Tässä ryhmässä määriteosa voi olla myös lyhennemuodossa: *FC Tuusula* (floorball club), *SBS Lieto* (salibandyseura), *SBT Martinniemi* (salibandy team).

Ryhmän 2 nimenosat ilmaisevat urheilua. Koska jo itse aineisto rajautuu yhteen urheilulajiin, ei alaryhmillä ole omia alaryhmiä, joissa urheilun luonne tai laji määriteltäisiin tarkemmin. Urheilun luonne on palloilu (*Lapinjärven Pallo*) ja laji salibandy (*Hauhon Salibandy*). Alaryhmä 2A on hieman problemaattinen, koska urheilun luonnetta ilmennetään tässä ryhmässä sanalla *pallo*. Käsitetäänkö tässä pallon tarkoittavan konkreettista pelivälinettä vai palloilulajia? Itse tulkiten sen metonymiseksi. Metonymia poimii referentin ominaisuuksista esiin tietyn piirteen, johon huomio kohdistuu ja jäsentää siten ajattelua (Leino 2002: 504). Metonymiassa tämä poiminta tehdään ikään kuin osoittamalla sormella jotakin tiettyä piirrettä (Seppälä 2013: E: 3.2). Pallo on siis palloilulajien piirre, joka edustaa niitä nimissä.

Urheilun harrastajia ilmaiseva ryhmä 3 saa peräti kolme alaryhmää. On tosin todettava, että suurin osa tämän ryhmän nimistä menee joko pääryhmän tai ensimmäisen alaryhmän alle, kaksi viimeistä ryhmää jää marginaalisiksi eli kooltaan vähemmän

merkittäviksi. Nimissä on joko sana *urheilijat* – kuten nimessä *Ikaalisten Urheilijat* - tai *palloilijat*, kuten nimessä *Kangasniemen Palloilijat*. Ryhmää 3B edustaa aineistossani *Korson Seudun Sählyurheilijat* ja ryhmää 3C *Vantaan poliisiurheilijat*.

Määriteosat olen jaotellut sen mukaan, ilmaiseeko määriteosa kuntarajojen rajaamaa paikkakuntaa, paikkakunnan osaa, laajempaa maantieteellistä aluetta vai muuta määritettä.

4 Kuntarajojen rajaama paikkakunta

4A Kaupunki

4B Kunta

5 Paikkakunnan osa

5A Kaupunginosa

5B Kylä tai taajama

6 Laajempi maantieteellinen alue

7 Muu määrite

7A Nimen lyhenne

7B Perustamisvuosi

Määriteosien jaottelun kolme ensimmäistä ryhmää ilmaisevat aluetta, josta seura on kotoisin. Tätä ilmennetään seurojen nimissä joko kuntarajojen rajaaman paikkakunnan – kaupungin (*Espoon Salibandyseura*) tai kunnan (*Lammin Salibandy*) -, paikkakunnan osan (kaupunginosan, kylän tai taajaman; esimerkiksi *Runosmäen Urheilijat*) tai laajemman maantieteellisen alueen nimellä. Jaottelun kaupungeihin ja kuntiin olen tehnyt Wikipediasta löytyvän Suomen kunnat -luettelon avulla (Wikipedia 2015). Jaottelussa olen kuitenkin pyrkinyt ottamaan huomioon kuntamuutokset ja niiden myötä entisiksi muuttuneet kunnat. Koska seurojen perustamisesta on saattanut kuluä useitakin vuosikymmeniä, kotialuetta ilmaisevat nimenosat menevät siihen ryhmään, joka niiden tarkoite oli perustamisajankohtana. Seuran perustamisajankohtana itsenäisinä olleet kaupungit tai kunnat ovat saattaneet sittemmin yhdistyä jonkin toisen kunnan tai kaupungin kanssa ja muuttua periaatteessa kaupunginosaksi, kyläksi tai taajamaksi. Joissakin tapauksissa kotialue on seuran perustamisajankohtana ollut kauppala. Koska kauppalalla ei kaupunkimaisuudestaan huolimatta ollut kaupungeille kuuluvia oikeuksia tai velvollisuuksia, olen luokitellut kauppalaan viittaavat nimenosat luokkaan 4B. Tästä esimerkkeinä *Ikaalisten Urheilijat*,

Nokian Palloseura ja *Mäntän Urheilijat*. Ikaalinen ja Nokia ovat nykyään kaupungeja, mutta seurojen perustamisvuosina ne ovat olleet kauppaloita. Mänttä oli puolestaan seuran perustamisvuonna kaupala, vuodesta 1973 itsenäinen kaupunki ja vuodesta 2009 kuntaliitoksen myötä Mänttä-Vilppulan kaupungin suurin taajama.

Laajemman maantieteellisen alueen ilmaisevat nimenosat ovat omassa aineistossani marginaalinen ryhmä, sitä edustaa vain *Napapiirin Salibandy*. Tämä on kuitenkin oma ryhmänsä siksi, että se ei istu luontevasti kummankaan aikaisemman pääryhmän alle.

Loput määriteosat muodostavat yhdessä ryhmän *muu määrite*. Ne nivoutuvat alaryhmiksi samaan ryhmään, koska ne eivät voi saada omia alaryhmiä eivätkä siten olisi kovin laajoja omina ryhminään. Nimen lyhenne, kuten nimessä *Ylöjärven Pallo YPA*, kattaa koko nimen eikä siten ole jaoteltavissa erilaisiin ryhmiin. Perustamisvuoden ilmaiseva nimenosa (*Kalannin Pallo -65*) viittaa myös aina samanlaiseen tarkoitteeseen, joten siitäkään ei voi jakaa useampia ryhmiä. Ellei niitä halua ryhmitellä esimerkiksi vuosikymmenen mukaan, mikä ei oman aineistoni tai tutkimukseni kannalta olisi kovin luontevaa.

Koska jokaisessa nimessä on osia vähintään kaksi, jokainen nimi saa myös kaksi luokittelukoodia. Perusosa luokittuu ryhmään 1, 2, 3 tai johonkin niiden alaryhmistä ja määriteosa ryhmiin 4, 5, 6 tai johonkin niiden alaryhmistä. Ne nimistä, joissa on myös seuran lyhennettä tai perustamisvuotta ilmaiseva osa, saavat myös luokittelukoodin ryhmästä 7. Läpinäkyvät salibandyseurojen nimet, joissa on sekä kotialuetta ilmaiseva osa että urheiluun viittaava nimenosa, voidaan katsoa muodostetuiksi nimimallilla, joka yhdistää seuran urheilulajiin tai urheilukulttuuriin. Aineistoni läpinäkyvien nimien syntaktis-semanttinen luokittelu löytyy kokonaisuudessaan liitteestä 6.

Läpinäkyvät salibandyseurojen nimet ovat informatiivisia ja kuvailevia, ne viittaavat suoraan tarkoitteeseensa. Esimerkiksi nimeä *Porvoon salibandyseura* tarkasteltaessa huomataan heti, että se viittaa tarkoitteeseen, joka on urheiluseura, jossa harrastetaan salibandya. Läpinäkyvät salibandyseurojen nimet ovat siis suorassa suhteessa tarkoitteeseensa. Osalla nimistä on kuitenkin tarkoitteeseensa myös jonkinlainen pakattu suhde. Nämä nimet sisältävät urheiluun viittaavan lyhenteen (*FC, SB, SBS, SBT, SC*) tai seuran perustamisvuoden lyhenteen. Sjöblomin maintisemaa spontaaniutta ja mielikuvituksellisuutta en kuitenkaan pakatun suhteen sisältävistä läpinäkyvistä nimistä löydä, vaan näissäkin tapauksissa lyhenteitä sisältävät nimenosat noudattavat melko tarkkaa

kaavaa. Näistä kaavoista pökettaessa nimen läpinäkyvyys muuttuisi ja se luokituisi läpinäkymättömäksi nimeksi.

Salibandyseuran nimen kategorian välttämättömiä piirteitä, jonka alle kaikki nimet sopisivat, ei voida määrittää itse nimistä tai nimenosista käsin. Erityisesti läpinäkymättömien nimien joukosta löytyy aina nimiä, joista ei näitä välttämättömiä piirteitä löydy. Jos taas välttämättömiä piirteitä etsittäisiin läpinäkymättömien nimien puolelta, löydetäisiin piirteitä, joihin läpinäkyvät nimet eivät sopisi tai saatettaisiin löytää piirteitä, joita on myös nimillä, jotka eivät kuulu salibandyseuroille. Kaikki salibandyseurat kattava välttämätön piirre löytyykin nimenosien ulkopuolelta, siitä mihin nimi viittaa. Kaikkien salibandyseurojen nimet viittaavat samanlaiseen tarkoitteeseen eli urheiluseuraan, jossa harrastetaan salibandyä. Sjöblom soveltaa prototyypiteoriaa nimistöntutkimukseen pohtimalla prototyypistä erisnimeä. Salibandyseurojen nimien prototyypisyyttä voidaan lähestyä samalla tavalla, pohtimalla, millainen on prototyypinen salibandyseuran nimi. Oman analyysini pohjalta prototyypisenä salibandyseuran nimenä voidaan pitää läpinäkyvää nimeä, eli nimeä jossa on sekä seuran kotialueen ilmaiseva osa että urheiluun viittaava osa. Sjöblomin esittämää esimerkkiä *Erkki* (ks. s. 21) vastaavat ne läpinäkymättömät nimet, joiden perusosat kuuluvat ryhmiin 1, 1A, 1B, 2 ja 2A; ne voivat toimia tai voisivat toimia myös muunkin urheiluseuran kuin salibandyseuran nimenä. Kauimpana salibandyseuran nimen prototyypisistä keskuksista ovat sellaiset läpinäkymättömät nimet, joissa vielä nimeämisperusteen kyselyn jälkeenkään ei ole havaittavissa suoraa yhteyttä salibandyyn tai urheiluun yleensäkin. Tällaisia nimiä ovat esimerkiksi *Paarma* (esimerkki 30) ja *Loisto* (esimerkki 40).

4.2 Läpinäkymättömien nimien nimeämisperusteet

Läpinäkymättömiä nimiä on aineistossani 78 kappaletta. Koska myös läpinäkymättömillä nimillä on useampi kuin yksi nimenosa, jokaisella nimellä on useampi kuin yksi nimeämisperuste. Osa näistä nimeämisperusteista on samoja kuin läpinäkyvissäkin nimissä, kotialueen tai urheilun ilmentäminen. Niiden toimiminen nimeämisperusteena ei välttämättä käy ilmi seuroilta saamistani vastauksista, mutta siinäkin tapauksessa ne näkyvät nimessä niin selvästi, että olen laskenut ne mukaan nimeämisperusteisiin. Erona läpinäkyvien nimien kategoriaan on se, että nimeämisperusteiden ilmenemismuodot ovat joissain läpinäkymättömissä nimissä monimutkaisempia. Joissakin tapauksissa on myös niin, että

johonkin tiettyyn nimenosaan voi liittyä useampi nimeämisperuste. Tästäkin syystä nimet ovat saaneet useamman kuin yhden nimeämisperusteen. Mattilan aineistosta käy ilmi, että palloilua harrastavan seuran nimestä ilmenee miltei aina seuran kotipaikka. Tästä poikkeuksen tekevät yksiosaiset seurannimet (Mattila 1995: 30). Omassa aineistossani taas on useita seuroja, joiden nimessä ei ole mitään viittausta seuran kotialueeseen. Nämä nimet kuuluvat kaikki läpinäkymättömiksi luokittelemiini nimiin.

Konnotaatiot koskevat erityisesti juuri aineistoni läpinäkymättömiä nimiä. Esimerkiksi niiden tyyllisistä käyttörajoituksista poimin nimen *Floorball Club Remix*, josta joku on seuran edustajan mukaan joskus käyttänyt lempinimeä *karkkipussi* Fazerin Remix-nimisen karkkipussin innoittamana. Tätä lempinimeä voi huoletta käyttää ystävien tai seuran jäsenten kesken, mutta esimerkiksi viralliseen ottelupöytäkirjaan tai yhdistyksen toimintaan liittyviin asiakirjoihin se ei sovi. Varsinkin, kun *karkkipussi* on yleiskielissä käytössä appellatiivisessa merkityksessä.

Tässä kategoriassa on muutamia tapauksia, jotka voisivat periaatteessa kuulua myös läpinäkyviin nimiin, esimerkiksi *SBS Wirmo* ja *Forssan Suupparit* (esimerkit 4 ja 17) Nämä nimet muodostuvat seuran kotialueen ilmaisevasta ja urheiluun viittaavasta nimenosasta. Tässä kohtaa on kuitenkin luokitteluperusteena ollut oma kielitajuni ja tietoni. Jos en ole tunnistanut tai tietänyt nimenosan viittaavan kotialueeseen tai urheiluun, olen luokitellut nimen läpinäkymättömäksi.

Olen jakanut läpinäkymättömien nimien nimeämisperusteet ryhmiin seuroilta saamistani vastauksista esiin nousseiden yhtäläisyyksien perusteella. Samaan ryhmään kuuluvilla nimillä on siis nimeämisperusteena jokin samanlainen seikka. Kaksi ensimmäistä ryhmää, *Seuran kotialue* ja *Urheilu*, ovat löydettävissä myös läpinäkyvien nimien puolelta. Läpinäkymättömien nimien puolella ne saavat kuitenkin myös alaryhmiä; kotialueeseen voidaan viitata kotialueen jonkin ominaisuuden avulla, urheilua taas voidaan nimessä ilmentää pelityyliin tai -tapaan tai urheiluun ja sen harrastamiseen liittyviin tunteisiin tai tuntemuksiin viittaamalla. Yksi urheiluun liittyvistä nimeämisperusteista on myös muiden urheiluseurojen malli.

Kaikkiaan aineistoni läpinäkymättömien nimien nimeämisperusteet jakautuvat yhteentoista eri ryhmään. Joitakin niistä olen niputtanut samaan alalukuun, koska ryhmät ovat niin pieniä, ettei niistä ole mielekästä kirjoittaa omaa alalukuaan.

4.2.1 Seuran kotialue

Seuran kotialueen ilmentämisen ryhmä on läpinäkymättömien nimien toiseksi suurin ryhmä. Kotialueen ilmaisevaa nimenosaa voikin pitää salibandyseurojen nimien prototyypisenä osana. Myös ryhmän sisällä voidaan nähdä jakautumista prototyypisiin ja vähemmän prototyypisiin tapoihin ilmaista kotialuetta. Prototyypisimmillään kotialue on ilmaistu kuntarajojen rajaaman paikkakunnan tai sen osan tai laajemman maantieteellisen alueen nimellä. Tällöin kotialuetta ilmaiseva nimenosa ei tee nimestä läpinäkymätöntä, vaan siihen on syynä jokin muu nimenosa. Kotialueeseen voidaan viitata myös vieraan kielen tai jopa slangin voimin, mikä johtaa myös läpinäkymättömyyteen.

Esimerkki 2

Seuran nimi tulee sanoista Knee Lake City - -

(KLC Polvijärvi ry)

Esimerkki 3

Seura perustettiin v. 1991 Kivistössä (kaupunginosa Vantaalla) / "paikallista slangia"

(Stonela Killers ry)

KLC Polvijärven nimessä olevan lyhenteen kaksi ensimmäistä sanaa on saatu kääntämällä paikkakunnan nimi näppärästi ja suoraan *Knee Lakeksi*. Esimerkki 3, Stonela Killers, on puolestaan aineistoni ainoa esimerkki slangin käytöstä. Kivistön kaupunginosan nimi on kääntynyt paikallisen slangin (ja sitä kautta englannin kielen esimerkin mukaan) mukaisesti Stonelaksi. Helsingin slangissa *stone* tarkoittaa kiveä (Paunonen 2005: 1104).

Esimerkki 4

SBS= Salibandyseura

Wirmo=Virmo, seuran kotipaikan (Mynämäen) nimi ruotsin kielellä

(SBS Wirmo ry)

Esimerkin 4 SBS Wirmo on sikäli huomionarvoinen tapaus, että se voisi periaatteessa kuulua myös läpinäkyvien nimien kategoriaan; nimi muodostuu yhdistystä ilmaisevasta osasta, jossa urheilulajikin on määritelty ja kotialuetta, kuntaa, ilmaisevasta osasta. Kotialuetta ilmaiseva osa on kuitenkin ruotsinkielinen, eikä siten hahmotu suomenkieliselle henkilölle

paikannimeksi. Läpinäkyvyydestä nimeä etäännyttää myös se, että siinä on käytetty kahta kieltä (SBS= salibandyseura) ja että se on rekisteröity suomeksi. Jos se olisi yksikielinen tai rekisteröity ruotsiksi, *Wirmoa* voisi pitää selkeämmin suoraan kotialuetta ilmaisevana. Nyt se jää irrallisen, kotialueesta mukaillun tai johdetun nimenosan asemaan.

Kotialueen nimeä ei aina tarvita välttämättä muuhun kuin erottautumiseen muista samannimisistä seuroista:

Esimerkki 5

Butchers on ollut hengissä vuodesta 2000 kun kaveriporukalla ala-asteella mietittiin puulaakijengille nimeä. Imatra-sana lisättiin kun rekisteröitiin yhdistystä, koska Butchers oli jo muillakin käytössä.

(Imatran Butchers ry)

Imatran Butchersin vastauksesta on ymmärrettävissä, että nimenosaa *Imatra* ei nimessä olisi, ellei sen lisääminen olisi ollut välttämätöntä pelkän *Butchersin* ollessa jo käytössä.

Joskus kotialue voi tarkentua yksittäiselle kadulle tai jopa tiettyyn rakennukseen:

Esimerkki 6

Seura perustettiin työpaikkajoukkueeksi, jonka toimipiste oli Höyläämötiellä Pitäjänmäellä.

(Höyläämötien Sähly ry)

Esimerkki 7

Tyly Kone nimi on peräisin opiskeluporukalta, joka opiskeli Töölön Yhteislyseossa (Tylyssä) 1995. - - (Tyly Kone Hevonen ry)

Höyläämötie ja *Töölön yhteislyseo* eivät ehkä ole kotialueita siinä mielessä, että seuran jäsenet olisivat niistä kotoisin tai seuran toiminta keskittyisi juuri niihin. Ne ovat kuitenkin kotialueita siksi, että niissä työskentely tai opiskelu on seuran jäseniä yhdistävä piirre. Kuten Stonela Killersin kohdalla, myös Tyly Kone Hevosen viittaaminen kotialueeseen vaatii slangin tuntemista; Töölön yhteislyseo on lyhentynyt Helsingin slangin mukaisesti Tylyksi (Paunonen 2005: 1238).

Oman alaryhmänsä "Kotialueen ominaisuudet" muodostavat nimet, joissa seuran kotialueeseen on viitattu vähemmän prototyypillisesti käyttämällä metonymiaa. Tällöin kotialueeseen viitataan jonkin sen ominaisuuden avulla.

Esimerkki 8

Kolme salibandyseuraa yhdistyi keski-uudellamaalla ja uudenmaan maakuntalintu on mustarastas = yhdistyneet mustarastaat = Blackbirds United

(Blackbirds United ry)

Blackbirds United on kotoisin Uudeltamaalta, jonka ominaisuuksista on tarkastelun kohteeksi poimittu maakuntalintu, mustarastas. Nimessä on käytetty myös vierasta kieltä, mustarastaan englanninkielistä nimeä *blackbird*. FBC Blue River on puolestaan kotoisin Turusta, jonka tunnetuimpia maamerkkejä on Aurajoki:

Esimerkki 9

Olin miettimässä 2002 tuota nimeä, seuran perustajana. Puhuimme silloin että etuliite FBC pitää olla ns lontooksi. Eli floorball club (suom. salibandyseura) jolloin saamme kansainvälisyyttä nimeen J Sitten mietimme isänmaallisuutta, meillä oli jo silloin sinivalkoiset peliasut... siitä tuli Blue. FBC Blues olisi ollut liikaa Espoon lätkä seuran nimen kaltainen. **Mietimme sen jälkeen paikallisuutta. Turussa se on tietty auraJOKI, vaikkei se olekaan sininen.** Siitä saimme FBC Blue River J Eli salibandyseura sininen joki

(FBC Blue River ry)

4.2.2 Urheilu

Urheilua ilmentävien nimenosien ryhmä on läpinäkymättömien nimien suurin ryhmä. Kuten läpinäkyvissäkin nimissä, myös läpinäkymättömien nimien puolella urheilua voidaan ilmentää viittaamalla urheiluseuraan tai tarkemmin salibandyseuraan sekä pelkkään urheiluun tai tarkemmin urheilulajiin eli salibandyyn tai sählyyn (urheilun harrastajiin viittaavia nimiä ei tässä ryhmässä ole ollenkaan). Tästä mielenkiintoisen poikkeuksen tekevät *Kalvolan Keihäs* ja *NTK Nakkila*:

Esimerkki 10

Seura perustettu vuonna 1909. Seuralla on useita urheilujaostoja.

(Kalvolan Keihäs r.y.)

Esimerkki 11

Alunperin seuran nimi on ollut Nakkilan Tennisklubi, jolloin seurassa keskityttiin vielä tennikseen. Lajin vaihduttua seuran nimi ei vaihtunut, kunnes muutama vuosi sitten otettiin seuran viralliseksi nimeksi jo käytössä ollut lyhenne NTK.

(NTK Nakkila ry)

Kummassakaan esimerkissä ei urheilua ilmentävä sana viittaa millään tavalla salibandyyn. Tämä selittyy sillä, että seuroilla on tai on ollut valikoimassaan muitakin lajeja. Ne siis kuuluvat myös ryhmään "Yleisseuran nimi otettu myös salibandyjaoston käyttöön".

Myös läpinäkymättömissä nimissä urheilua ilmentävä osa voi olla lyhenteenä; FBC, SBS, SC. Läpinäkyvistä nimistä poikkeavia ovat kertaluonteiset (jo edellä mainittu NTK) HePa ja SBJ.

Esimerkki 12

Seuran virallinen nimi on Heinä- Leitsamaan Nuorisoseura, mutta joukkueet pelaavat Heinäman Pallo -nimellä.

(HePa ry)

Esimerkki 13

Mietittiin ensin hienoja nimiä mutta sitten joku sanoin että SBJ eli salibandy joukkue. - -

(SBJ Vaajakoski ry)

HePa-nimessä palloiluun viittaava sana *pallo* on lyhennetty muotoon *pa*. Seuran nimi tulee sanoista Heinä-Leitsamaan Pallo. Tätä en muuten lyhenteenä käsittelisikään, mutta yhdistysrekisterin mukaan seura on rekisteröity nimellä HePa, eli pidän lyhennettä seuran virallisena nimenä. *SBJ* puolestaan on lyhenne sanasta *salibandyjoukkue*. Yhdistettynä kotialuetta prototyypisesti ilmentävään nimenosaan *Vaajakoski* se voisi kuulua myös läpinäkyviin nimiin. Mutta koska lyhenne on aineistossani kertaluonteinen enkä siksiään tunnistanut sitä tietyistä sanoista koostuvaksi - se, että kirjain j tarkoittaa juuri *joukkuetta*, jäi minulle epäselväksi - olen luokitellut sen läpinäkymättömäksi.

Ryhmään "Urheilu" kuuluu myös kolme alaryhmää. Niistä ensimmäinen on "Pelityyli tai -tapa". Ryhmän nimissä on haluttu ilmentää pelaajien pelityyliä tai -tapaa jollakin tavalla. Mielestäni näissä nimissä tulee esiin divisioonatason seuroille tyypillinen huumori ja peli-ilo; itseä ja urheilua ei oteta liian vakavasti. Vaikka taidot eivät olisikaan huipputasoa, hauskaa on silti.

Esimerkki 14

Seura perustettiin vuonna 2000. Ja perustajajäsenistä suurin osa oli intellektuelleja joiden pallonkäsittelytaito ei hiponut taivasta. Ja Hukka ja Pallo luo yhdessä käsitteen joka kuvasi erinomaisesti seuran tosiasiallista tilaa ensimmäisinä vuosina.

(Hukka-Pallo ry)

Esimerkki 15

Seuran perustajat päättelivät pelaavansa kohtalaisen hasardia salibandya, syötöt minne sattuu ja kaverit loukkaantuivat jatkuvasti. Perinne on voimassa edelleen.

(Floorball Hazards ry)

Hukka-Pallo ja *Floorball Hazards* ovat tästä erinomaisia esimerkkejä. Ensimmäisen jäsenillä on ainakin seuran alkuaikoina ollut pallo kirjaimellisesti hukassa ja toisen jäsenet pelaavat puolestaan niin pelin voittamisen kuin pelaajien terveydenkin kannalta *hasardia* salibandya. (Nykysuomen sanakirja määrittelee *hasardin* ”uhkapeliksi, onnenkaupaksi” [ks. NSS s.v. *hasardi*])

Raisio Salamanders taas tuo pelityyliään ilmi nimessään vertauskuvallisesti:

Esimerkki 16

Perustaessamme vuonna 1996 seuraa olimme (perustajajäsenet) nuori kolmikko (19-20v) ja mietimme yhtenä iltana nimiä ja selvää jotenkin oli että haluaisimme eläimen seuramme nimeen. Usean tunnin miettimisen jälkeen kolmesta-neljästä eläinvaihtoehdosta ja parista muusta vaihtoehdosta valitsimme Salamandersin, koska eläin vikkela, kiemurteleva, sekä värikäs, kuten joukkueemme ja lajimmekin (salibandy)

(Raisio Salamanders ry)

Sopiva vertauskuva on löytynyt eläinmaailmasta, liskon kaltaisesta sammakkoeläimestä, jonka liikehdinnällä ja ulkonäöllä on koettu olevan yhteneväisyyksiä niin seuran kuin urheilulajinkin kanssa.

Pelityyliä tai –tapaa voidaan toki ilmentää myös urheilutermin avulla:

Esimerkki 17

Haettiin hieman erikoisempaa nimeä kuitenkin lajiin jotenkin liittyen. Suupparit tulee termistä suuppi, joka tarkoittaa lakaisua eli salibandyssä lähinnä rannelaukaus lähtee lakaisemalla eli suuppaisemalla.

Forssan Suupparit ry)

Forssan Suuppareiden nimessä pelitavan ilmentäminen on rajattu yhteen tapaan käsitellä palloa. Se ei liene yksinomainen pelkästään kyseisen seuran jäsenille, vaan lajin harrastajille yleisemmin. Suuppauksella onkin haluttu merkitä seura nimenomaan salibandyseuraksi. Koska nimi Forssan Suupparit koostuu perusosasta, joka viittaa urheiluun ja määriteosasta, joka viittaa seuran kotialueeseen, nimi voisi periaatteessa kuulua läpinäkyvien nimien kategoriaan. Olen luokitellut sen kuitenkin läpinäkyväksi. Näin siksi, että urheiluun viittaavan nimenosan tunnistaminen sellaiseksi vaatisi sellaista kielitietoa ja urheilun erikoissanaston

tuntemusta, jota lajin ulkopuolisilla ihmisillä – luultavasti kaikilla harrastajillakaan – tuskin on.

Toinen alaryhmä on ”Urheiluun ja sen harrastamiseen liittyvät tunteet ja tuntemukset”. Ryhmän nimiä yhdistää se, että niissä on haluttu ilmentää urheilusta ja sen harrastamisesta saatavaa hyvää oloa ja myös yhteisen harrastuksen ja seuran myötä usein tiiviiksi hitsautuvaa, jossa jokainen kannustaa toisia.

Esimerkki 18

Liikunnan Riemu -seura koostuu pääasiassa Liikuntatieteellisen tiedekunnan opiskelijoista. Haluamme nimemme avulla levittää liikunnan ilosanomaa. Toisaalta nimi kertoo siitä, kuinka taustamme ovat Liikunnalla. Lisäksi nimi kertoo seuramme jäseniemme intohimoisesta suhtautumisesta liikuntaan.

(Liikunnan Riemu ry)

Liikunnan Riemun nimeämisperusteet ovat melko selvästi nähtävissä tai ainakin pääteltävissä jo nimestä itsestään: sen jäsenet suhtautuvat intohimoisesti liikuntaan ja haluavat myös jakaa sen ilosanomaa muille. He siis saavat sekä myös haluavat antaa riemua, joka liikunnasta aiheutuu. Koska suurin osa seuran jäsenistä opiskelee Liikuntatieteellisessä tiedekunnassa, nimi kuuluu myös ryhmään ”Seuran jäsenten yhteiset ominaisuudet” (ks. luku 4.2.6)

Esimerkki 19

Seuran nimi syntyi allekirjoittaneen parin päivän pätkäilyjen tuloksena. Halusin korostaa joukkueen nimeä valitessa, että jokainen jäsen ymmärtää jo seuran nimestä, että jokaisen pitää kantaa vastuunsa ja kantaa kortensa kekoon niin kaukalossa kuin sen ulkopuolellakin. ” Yksi kaikkien ja kaikki yhden puolesta”.

(Musketeers Turku ry)

Esimerkki 20

- - nimen tarkoitus on kuvata ryhmän henkeä. seuran ideologiana on pelata hyvässä hengessä.

(Salibandyseura Spirit ry)

Sekä *Musketeers Turun* että *Salibandyseura Spiritin* nimissä on haluttu tuoda ilmi seuran yhteishenkeä ja vastuunkantoa. Ketään ei jätetä yksin eikä salibandya pelata hampaat irvessä, vaan hyvässä hengessä. Musketeers Turun nimeä voidaan pitää jopa intertekstuaalisena viittauksena Alexandre Dumas’n teokseen *Kolme muskettisoturia*, jossa yhdessä taistelevien ja toisistaan huolta pitävien muskettisoturien (englanniksi *musketeers*) tunnuslause on ”Yksi kaikkien ja kaikki yhden puolesta!” (Dumas 2004 [1844])

Esimerkki 21

Aluksi joukkue pelasi yksittäisiä harjoitusturnauksia, jolloin joukkueen nimi oli Naseus. Se kuvaa jonkinsortin "nasevaa yleisfiilistä". - -

(Naseus Kunniaan ry)

Esimerkki 22

Haluttiin korostaa sitä, että seuran toiminta perustuu puhtaasti "fiilis"-pohjalta toimintaan. Salibandyä harrastetaan hyvällä fiiliksellä, turhaan hampaita kiristelemättä.

(Urheiluseura Fiilis Jyväskylä ry)

Seurojen *Naseus Kunniaan* ja *Fiilis Jyväskylä* vastauksista näkyy, kuinka tämä alaryhmä on rinnasteinen edellisen alaryhmän kanssa. Hyvää yhteishenkeä ja asioiden tekemistä ”fiilispohjalta” voisi luonnehtia myös yhdeksi tavaksi pelata salibandya. Toinen yhteneväisyys on siinä, kuinka seurojen vastauksista huokuu rento suhtautuminen lajiin. Tässäkään alaryhmässä sitä ei oteta liian vakavasti.

Kolmas alaryhmä on ”Muiden urheiluseurojen malli”. Siihen kuuluvilla nimillä on yhtenä nimeämisperusteena ollut jokin jo aikaisemmin olemassa ollut seura, jolla on samankaltainen nimi kuin kyseisellä seuralla. Nimiin on haettu mallia yleensä ulkomailta, jääkiekon tai jalkapallon eli muiden palloilulajien parista. Yhtenä syynä mallin seuraamiseen on ollut kyseisten seurojen kannattaminen. Näitä nimiä voi pitää esimerkkinä nimien synnyttämästä kulttuurista; muiden urheiluseurojen nimet ovat synnyttäneet malleja, joita tämän ryhmän nimet noudattavat.

Esimerkki 23

Yhdistyksen perustamiskokouksessa haluttiin pilke silmäkulmassa lähteä itärajan taakse punakoneen jäljille.

(Nokian Torpedo ry)

Nokian Torpedon vastauksessa *itärajan taakse punakoneen jäljille* lähtemisellä tarkoitettaneen entistä Neuvostoliittoa tai tarkemmin Venäjää, josta löytyy ainakin neljä Torpedo-nimistä urheiluseuraa: jääkiekkoseurat Torpedo Jaroslavl, Torpedo Nizni Novgorod ja Torpedo Toljatti sekä jalkapalloseura FC Torpedo Moskova. Näistä Jaroslavl ja Toljatti ovat tosin sittemmin vaihtaneet nimensä. Näiden lisäksi myös Kazakstanissa ja Bulgariassa pelaavat jääkiekkoseurat HK Katzinsk Torpedo ja Torpedo Sofia. (Wikipedia 2015.)

Esimerkki 24

Seura on perustettu n. 20 vuotta sitten ja perustajajäsen oli Inter Milanin kannattaja. Seuran ensimmäiset värit valittiin myös Interin mukaan.

(SC Inter Tampere ry)

SC Inter Tamperetta nimettäessä on puolestaan menty etelään, Italiaan. Mallia on otettu milanolaislähtöiseltä Inter Milanilta. Kannatuksessa on menty jopa niin pitkälle, että salibandyseuran tunnusväritkin valittiin esikuvan mukaan.

Vantaan Veto ja *Westend Indians* tekevät ryhmässä poikkeuksen, sillä niiden nimeämisperusteet löytyvät kotimaasta:

Esimerkki 25

Nimi on perinteikäs suomalainen urheiluseuran nimi ja halusimme seuraa perustaessa juuri suomalaisen ja "uskottavan" nimen.

(Vantaan Veto ry)

Esimerkki 26

Oli syksy 1992, olin 16 vuotias. Vanhempi veljeni N.N. oli edellisenä keväänä perustanut kavereidensa kanssa Westend Cowboys -nimisen salibandyseuran. Pari vuotta nuorempaa pikkuveljeä ei tietenkään hyväksytty mukaan, mutta veri veti pelaamaan salibandya. Niinpä vastineeksi päätin itse kerätä "harjoitusvastusjoukkueen" omista kavereistani, joka sitten koostui lähinnä koulukavereistani Etelä-Tapiolan lukion ensimmäisiltä luokilta, sekä muutamasta muusta ystävästäni. Tavoitteena joukkueella ei voinut olla enempää eikä vähempää kuin Westend Cowboysin voittaminen

Seuran nimi syntyi, kun mietimme ystäväni X.X:n kanssa joukkueelle mahdollisimman hyvää, iskevää nimeä. Kaikki kunnia sodanjälkeiselle urheiluseuratoiminnalle, mutta siihen aikaan kaiken maailman "pallokerhot", -"seurat" tai muut "pallopojat" olivat niminä melko aikansa eläneitä, eikä "toverit" sopinut meidän westendiläis -taustaan. Lopulta Olli ehdotti, että saadaksemme mahdollisimman "veriset" ja kiihkeät paikalliskamppailut Westend Cowboysien kanssa, oli joukkueemme nimen oltava vain ja ainoastaan Westend Indians; siis "inkkarit vastaan länkkärit".

(Westend Indians ry)

Veto todellakin on perinteinen suomalainen urheiluseuran nimi: yhdistysnetin haulla löytyi 50 muuta yhdistystä, jonka nimessä on sana *veto*. Kaikki nämä yhdistykset ovat luokiteltavissa urheiluseuroiksi. Kenties tunnetuimpia Veto-nimisiä urheiluseuroja Suomessa ovat pesäpalloseurat *Vimpelin Veto* ja *Vuokatin Veto*. Westend Indians tekee toisenkin poikkeuksen. Nimeen ei ole otettu mallia muista urheilulajeista, vaan salibandysta ja vieläpä seuran perustajan lähipiiristä, isoveljen perustamasta seurasta, johon pikkuveli ei päässyt mukaan.

Tämänkin seuran nimeämisperusteissa voidaan nähdä jonkinlaista intertekstuaalisuutta; veljesten välillä voi olla nahinaa ja taistelua, kuten myös ns. villissä lännessä intiaanien ja karjapaimenten (englanniksi *cowboys*) välillä.

4.2.3 Sisäpiirin huumori ja lentävät lauseet

Sisäpiirin huumori ja lentävät lauseet ryhmään kuuluvien seurojen vastauksissa ei nimeämisperusteita avata kovinkaan perusteellisesti eikä niihin mennä kovin syvälle. Yhteistä näille seuroille on se, että niiden nimeämisperusteena on ollut seikka, joka on niin sanottua sisäpiirin huumoria, eli tietyn ryhmän jäseniä huvittava asia, jonka huvittavuus tai viihdearvo ei ryhmän ulkopuolisille aukea. Tämä lienee yhtenä syynä sille, että joissakin vastauksissa on suoraviivaisesti todettu nimen olevan sisäpiirin huumoria.

Esimerkki 27

Nimi tulee täysin kaveriporukan sisäpiirivitsistä. Luovassa olotilassa nimi vaan valikoitui ja nimi sisältää todella monta merkitystä joukkueen sisäpiirin tapahtumista. Se ei aukea ulkopuoliselle samalla tavalla. (Team Hitaat Kolmoset ry)

Esimerkki 28

Kännisen porukan huonoa huumoria. Nimi tuli sattumalta.

(VKTP Floorball ry)

Team Hitaat Kolmoset -seuran vastauksessa sanotaan suoraan nimen tulevan sisäpiirinvitsistä. Nimeämisperusteita löytyisi varmasti lisää nimen sisältämistä joukkueen sisäpiirin tapahtumiin liittyvistä merkityksistä. Niistä ei kuitenkaan kerrota tarkemmin, koska *se ei aukea ulkopuoliselle samalla tavalla*. *VKTP Floorballin* vastauksessa nimelle ei anneta muita perusteita kuin *kännisen porukan huono huumori* ja sattumanvaraisuus. Nimestä itsestään kyllä näkyy, että kyseessä on salibandyseura (nimenosa *floorball*). Lyhenteeltä vaikuttavaa nimenosaa VKTP ei kuitenkaan selitetä auki ollenkaan; merkityksen tietänevät vain *kännisen porukan* jäsenet.

Sisäpiirin huumoriksi olen luokitellut myös sellaiset nimet, joiden vastauksessa ei suoraan sanota olevan kyse siitä, mutta joiden nimeämisperusteet eivät selityksen jälkeenkään ole täysin selkeät.

Esimerkki 29

Yhteisellä pohdinnalla ja äänestyksellä. Erilaisia nimiä oli ehdolla vuosia sitten, ja kun jääkiekkoa pelataan ja joukkueen kapteeni sattuu olemaan Juti lempinimeltään, niin joku tokaisi Jutin Kivet ja se sai sitten heti myönteisen vastaanoton, naurut ja valinnan

(JuKivet ry)

Esimerkki 30

Nimi on tullut eräästä Lapinlahden Linnut- yhtyeen kappaleesta

(Paarma ry)

JuKivet on lyhenne, joka tulee sanoista Jutin Kivet, mikä juontaa juurensa seuran jäsenten toiseen harrastukseen, jääkiekkoon. Seuran kapteenin lempinimi on Juti, mikä on myös Suomen jääkiekkomaajoukkueen joukkueenjohtajan ja entisen jääkiekkoilijan Timo Jutilan tunnettu lempinimi. Vastauksesta ei kuitenkaan käy ilmi, mitä *kivet* tässä yhteydessä tarkoittaa. Nimiehdotuksen aikaansaaman *naurun* perusteella voisi päätellä, että kyseessä on jotain humoristista, jota ei haluta ulkopuolisille paljastaa. *Paarma* on saanut nimensä eräästä Lapinlahden Lintujen kappaleesta. *Paarma*-tangon sanat löytyvät Lapinlahden Lintujen internet-sivuilta (Lapinlahden Linnut 2015), mutta koska sanoilla ei vaikuta olevan minkäänlaista suoraa yhteyttä urheiluun tai salibandyyn, myös tämän nimen tarkemmat nimenantoperusteet jäävät vain nimenantajien tietoon.

Wikipedia määrittelee lentävän lauseen ”lauseeksi, joka on alkanut elää omaa elämäänsä alkuperäisen asiayhteytensä ulkopuolella”. (Wikipedia 2015) Tällaisista lauseista tai yksittäisistä sanoista ovat myös muutamat aineistoni seuroista saaneet nimensä. Myös näiden nimien nimeämisperusteisiin liittyy tietynlaista sisäpiirin huumoria.

Esimerkki 31

- - Joukkueen silloisen ydinporukan kostean juhannuksen 1997 c-kasettisuosikki oli Taiteilija Ilkka Sysimetsän eli Frederikin esittämä ja Juice Leskisen sanoittama kappale Ii (siellä on se joki). Laulun ensimmäisessä säkeistössä autoilija "sylkee tuulilasiin jyrkän kerakkeen" eli todennäköisesti kiroilee. Katsoin tämän "terävän konsonantin" kuvaavan harrastetason tsemppariporukan henkeä hyvin.

(Jyrkkä Kerake ry)

Esimerkki 32

Joskun kauan sitten eräällä risteilyllä, eräs silloinen (nykyisin edesmennyt) Merrisläinen totesi aamulla, että "onpa kauhea merris". Tämä oli väärin muistettu muoto sanasta "kamis", joka oli kuultu laivalla edellisenä iltana jonkun maalaistytön suusta.

(Merris ry)

Sekä *Jyrkän Kerakkeen* että *Merriksen* nimenosat ovat esiintyneet urheilusta ja salibandyn harrastamisesta poikkeavassa ympäristössä, muussa vapaa-ajan vietossa juhannuksena ja laivaristeilyllä. Sieltä ne ovat päätyneet seuran jäsenten käytön myötä myös urheiluseuran nimeksi.

Esimerkki 33

Vuonna 1936 jonkun vintillä kokoontui 10-15 urheilevaa henkilöä ja, oli mietitty mikä nimeksi ja sitten joku huusi "pannaas leiskuttaen" ja siitä sitten tuli Leisku. Kukaan ei vastustanut hyvää nimeä.

(Loimaan Leisku ry)

Loimaan Leiskun tapauksessa nimensa *Leisku* ei ole täysin irtautunut alkuperäisestä asiayhteydestään, jossa se on esiintynyt tilaisuudessa, jossa on pohdittu seuralle nimeä. Lentäväksi lauseeksi sen tekee kuitenkin se, että se ei ole jäänyt kertakäyttöiseksi ilmaukseksi, vaan on alkanut elää omaa elämäänsä vakiintuneena urheiluseuran nimenä.

4.2.4 Ulkopuolisen tahon vaikutus

Ulkopuolisen tahon vaikutus –ryhmässä seuran nimen on keksinyt tai siihen on vaikuttanut jokin seuran ulkopuolinen taho, joka ei ole suoraan itse mukana seuran toiminnassa. Taho voi olla niin yksityinen henkilö kuin yritysikin.

Esimerkki 34

Aikoinaan pieni serkkulikka (juuri puhumaan oppinut) jääkiekkopelissä kysyi: huku teki maalin? (kuka teki maalin) Sitten mietittiin mistä sanoista se voi olla lyhenne. Päädyttiin sanoihin Huvinsa Kullakin, joka pätee meidän seuran toimintaan paremmin kuin hyvin.

(HuKu ry)

Esimerkki 35

Joukkue perustettiin viiden lapsuuden kaverin ympärille kun olimme 17-19 vuotiaita, nimeä mietittäessä tuli mieleen lausahdus puistofutis ajoilta kun pelasimme samaisella porukalla sitä. Olimme noin 15-vuotiaita ja pelasimme silloin kaikki pääasiallisesti futista melko korkealla ja kerran pelasimme aikamiehiä vastaan ja kehumatta veimme peliä ja vastustajia kuin litran mittaa. Joku puuskuttava aikamies huudahti pelin keskellä vaihtopenkiltä että minkälaista vettä siinä koskessa oikein on kun pojat juoksee pallon kanssa ohi vasemmalta ja oikealta. Pelin jälkeen samainen mies kättelyssä sanoi jollekin meistä että taitaa käydä vähän juomassa siuron kosken vettä kun siitä saa näemmä voimaa, asuimme kaikki siis Siurossa jonka keskellä koski virtaa. Halusimme sisällyttää Siuron tai Kosken jotenkin seuramme nimeen ja jotenkin Kosken Voima sai eniten ääniä ja siihen nimeen sitten päädyimme.

(Kosken Voima ry)

Sekä *HuKun* että *Kosken Voiman* nimeämisperusteena on ulkopuolinen henkilö, jonka puheesta nimi on napattu. HuKu:n ”nimeäjänä” on ollut seuran jäsenen juuri puhumaan oppinut sukulaistyttö ja Kosken Voiman ”nimeäjänä” vastustajajoukkueen pelaaja, joka on ihmetellyt nuorten pelaajien voimaa ja päätellyt sen olevan peräisin pelaajien kotipaikalla sijaitsevasta koskesta.

Esimerkki 36

Olemme lähtökohtaisesti Helsingin Kauppakorkeakoulun salibandykerho. Koulumme sijaitsee Helsingissä ja Etu-Töölössä, siitä siis se. Karhut kuulosti aikoinaan perustettaessa hyvältä nimeltä, ja lisäksi perustamishetkellä oli ideana saada sponsoritukea urheilu/vaatemerkki Karhulta. Huhujen mukaan mitään sponsorisopimusta ei ikinä saatu sovittua.

(Etu-Töölön Karhut ry)

Esimerkki 37

Meillä oli vuosia sitten sponsorina leipomofirma Primula, joka halusi vaihtaa joukkueemme nimen Mellunmäen Lapa Paakarin Pojiksi, ilman tätä ei rahaa olisi herunu.

(Paakarin Pojat ry)

Esimerkki 38

Nimi on muodostunut joskus kauan ennen yhdistyksemme perustamista. En edes tiedä mistä nimi juurensa juontaa mutta epäilen sen liittyvän vahvasti tiistain treenivuoroomme ja puhtaanapitoon. Sponsorimme on ollut vuosia Erittäin Hieno Suomalainen joka tukee tätä suihkuttelukulttuuriamme shampoovalikoimallaan.

(Tiistain Suihkuvuoro ry)

Esimerkeissä 36, 37 ja 38 puolestaan ulkopuolinen taho on yritys, joka on toiminut seuran sponsorina. Etu-Töölön Karhujen kohdalla sponsorointisopimusta ei tosin ole välttämättä

koskaan tehty. Siitäkin huolimatta osittain sponsorin vaikutuksesta valittu nimi jäänyt elämään seuran virallisena nimenä. Paakarin Poikien tapauksessa nimi on kokonaan vaihdettu sponsorin pyynnöstä. Samalla nimen koko aihepiiri on muuttunut seuran kotialueeseen ja urheiluvälineeseen viittaamisesta sponsorin eli leipomon maailmaan. *Paakari*-sanahan tarkoittaa leipuria (NSS s.v. paakari) Tiistain Suihkuvuoron nimeen taas on osittain vaikuttanut shampooerkki Erittäin Hieno Suomalainen. Sponsorin vaikutus ulottuu tässä tapauksessa nimen lisäksi myös peliasuun. Olen ollut seuraamassa kyseisen seuran peliä ja pelaajat ovat pelanneet paidoissa, joissa on shampooerkin logossa esiintyvä pieni punainen mökki jotka ovat kirkkaansiniset kuten shampoopullokin.

Sponsorin vaikuttaminen nimeen ei ole mitenkään harvinainen tai tavaton ilmiö urheilussa. Suomessakin sitä on esiintynyt jo 1940-luvulta asti, jolloin helsinkiläisen koripalloseura Kiri-Veikkojen nimi muuttui Helsingin Osuuskaupan vaikutuksesta HOK-Veikoiksi. 2000-luvullakin esimerkiksi hämeenlinnalaisen Tarmo-Volley'n naisten lentopallon edustusjoukkue käytti muutaman vuoden ajan nimeä Vanaja Racing Club tehtyään yhteistyösopimuksen Vanajan Korppu Oy:n kanssa. (Suomen Urheilutietäjät ry 2011, Wikipedia 2015) Ulkomailla sponsorinimet ovat pitkään olleet yleisiä esimerkiksi italialaiset koripalloseurat saattavat vaihtaa nimeä muutaman vuoden välein tästä syystä (Suomen Urheilutietäjät ry 2011.) Esimerkkinä mainittakoon myös NHL-jääkiekkoseura Anaheim Mighty Ducks, joka sai nimensä ensimmäisen omistajansa, Walt Disney Companyn, tuottaman Mighty Ducks- elokuvan mukaan. Kun Disney myi joukkueen vuonna 2005, nimi muuttui Anaheim Ducksiksi. (Wikipedia 2015.)

4.2.5 Nimi tuntuu hyvältä, Sattumanvaraisuus ja Muutos seurassa

Ryhmät ”Nimi tuntuu hyvältä”, ”Sattumanvaraisuus” ja ”Muutos seurassa” ovat kaikki suhteellisen pieniä ja marginaalisia ryhmiä. Ensimmäisessä on viisi, toisessa kuusi ja kolmannessa kolme nimeä.

Vaikka ryhmässä ”Nimi tuntuu hyvältä” on vain viisi nimeä, ryhmästä tekee erikoisen ja merkityksellisen se, että juuri kyseisen nimen valitsemiselle ei ole seurojen vastauksissa annettu juurikaan perusteluita. Hyvä nimi ei niitä ilmeisesti kaipaa; nimi on se mikä on, koska se tuntuu hyvältä tai on ollut paras pohdituista nimivaihtoehdoista.

Esimerkki 39

Koska tää nimi rokkaa!

(FBC Devils ry)

Esimerkki 40

Monta nimeä pyöri vaihtoehtoina ja jotenkin toi Loisto tuntui vaan parhaalta.

(Loisto ry)

Esimerkki 41

Nimen syntyhistoriaan ei liity mitään raflavaa. Vuonna 2007 eri nimiä pyöriteltiin paljon ja joku keksi Cowboysin, joka kuulosti kaikkein parhaalta.

(SBS Cowboys ry)

FBC Devilsin vastauksessa on nimeämisperusteista kerrottu yhdellä lyhyellä virkkeellä. Nimi selvästikin tuntuu hyvältä ja jopa *rokkaa*. Myöskään *Loiston* tai *SBS Cowboysin* nimien taustoista ei kerrota juuri muuta kuin että useiden vaihtoehtojen joukosta on valittu parhaimmalta tuntuva.

Sattumanvaraisuus-ryhmässä nimen valinta on ollut sattumien summa ja usein nopeakin päätös. Useimmilla ryhmän seuroista nimi on päätetty juuri siinä hetkessä, kun seuraa ollaan perustamassa tai kun seuraa ollaan rekisteröimässä tai ilmoittamassa turnaukseen tai sarjaan. Pienikin muutos nimeämiseen liittyvissä olosuhteissa olisi saattanut johtaa toisenlaiseen nimeen.

Esimerkki 42

Meillä oli pelivuoro kavereiden kanssa ja Facebook-ryhmälle piti keksiä nimi. Kaveri nimeltä Mikko oli nopein ja nimi jäi siitä hetkestä elämään keskuudessamme.

(Mikon Salibandyseura ry)

Esimerkki 43

Noin 14 vuotta sitten lähdettiin kaveriporukalla pelaamaan paikallista salibandyn puulaakisarjaa. Siinä yksi kavereista hoiti ilmottautumisen paikallisella mailapelihallilla ja havahtui ilmottautumisen yhteydessä siihen, että joukkueellahan pitää olla nimi. Hetken aikaa asiaa turhautuneena miettien huomasi vieressä mustan roskakorin ja tokaisi, että "laittakaa sinne vaikka Musta Ämpäri". - -

(Urheiluseura Musta Ämpäri ry)

Sattumanvaraisuus tulee hyvin esiin kaikissa kolmessa esimerkissä. Jos *Mikko* ei olisi ollut nopein, esimerkin 42 seura voisi olla nyt nimeltään vaikka *Laurin* tai *Pertin Salibandyseura*. Jos esimerkin 43 seuraa ilmoittamassa ollut henkilö olisi kiinnittänyt huomionsa johonkin muuhun esineeseen paikallisella hallilla tai jos roskakori olisi ollut väritään jokin muu kuin musta, saattaisin tutkia tässä *Mustan Ämpäriin* sijasta ehkä *Urheiluseura Ulko-ovea* tai *Sinistä Ämpäriä*. Tämä nimi on nimeämisperusteensa suhteen hyvin lähellä myös tähän ryhmään kuuluvaa *Salibandyseura Pommakia*, joka on saanut nimensä perustamiskokouksessa pöydällä olleesta virvoitusjuomapullostosta (ks. esimerkki 47). Kyseistä seuraa tuskin olisi nimetty samalla tavalla, jos pöytä olisi ollut tyhjä tai juoma pullossa jotakin muuta laatua.

Urheiluseura Musta Ämpäri on myös hyvä esimerkki aineistoni nimien sisältämistä konnotaatioista, viittaussuhteista, jotka ovat yhteisiä vain tietylle puhujajoukolle. Nimi ei varmastikaan avautuisi seuran ulkopuolisille henkilöille ilman selventävää nimenosaa *urheiluseura*. Pelkästä *mustasta ämpäristä* voisi ulkopuoliselle henkilölle tulla ensisijaisesti mielikuva väritään tummasta astiasta, eikä suinkaan ryhmästä urheilua harrastavia ihmisiä. Seuran jäsenille ja sen nimihistoriasta tietäville sanayhdistelmä saattaa sisältää mielikuvia seuran pelaajista ja nimeämistapahtumaan liittyvästä sangen huvittavasta sattumasta.

Muutos seurassa -ryhmään kuuluu vain kolme jäsentä; *Blackbirds United*, *Salibandyseura Welhot* ja *Tyly Kone Hevonen*. Kussakin seurassa on tapahtunut jonkinasteinen muutos, joka on vaikuttanut nimeämiseen. *Blackbirds United* on näistä kolmesta ainoa, jonka nimessä muutos itsessään näkyy. Nimi syntyi, kun kolme salibandyseuraa yhdistyi (ks. esimerkki 8), minkä johdosta nimessä on 'yhdistynyttä' tarkoittava sana *United*. *Tyly Kone Hevosen* kohdalla muutos tarkoittaa seuran rekisteröimistä (ks. esimerkki 7). Koska hyvin samankaltainen nimi oli jo olemassa, rekisteröinnin onnistumiseksi *Tyly Koneen* perään lisättiin sattumanvarainen sana *hevonen*.

Esimerkki 44

Kuopiossa pelattiin sählyä 1980 -1990 -luvun taitteessa useassa enemmän taikka vähemmän epävirallisesti toimineessa ”seurassa”, joita olivat ainakin **Wellihousut** ja Ruutikullit. Sählyä pelattiin tuolloin myös seurakuntien sählykerhoissa ja yliopiston opiskelijaporukoissa. **Harrastajamäärien kasvaessa epävirallisesti toimineet kokoonpanot alkoivat järjestäytyä ja rekisteröityä. Wellihousut rekisteröityivät 1997 Kuopion Welhot ry:ksi** ja Ruutikullitkin vaihtoivat nimensä samoihin aikoihin SC Ruutisatsiksi. Lajin sisällä pelaajat liikkuvat sangen liukkaasti seurasta toiseen riippuen kulloisestakin elämäntilanteestaan ja motivaatiostaan.

Kuopion Welhot ry ja Petosen Nallet ry:n salibandyjaosto yhdistivät keväällä 2005 toimintojaan, jonka seurauksena seuran nimeksi rekisteröitiin Kuopion SalibandySeura ry/KSS. - - Keväällä 2011 nilsiäläisen SB Savon ja KSS:n fuusion seurauksena syntyi Salibandyseura Welhot ry.

(Salibandyseura Welhot ry)

Salibandyseura Welhojen nimen muodostumisen taustalla on ollut sekä rekisteröityminen että yhdistyminen toisen joukkueen kanssa. Rekisteröitymisen yhteydessä nimi on muuttunut *Wellihousuista Kuopion Welhoiksi*. Ensimmäisen yhdistymisen myötä nimeksi vaihtui *Kuopion Salibandyseura*, joka vaihtui toisen yhdistymisen yhteydessä *Salibandyseura Welhoiksi*, jota voi pitää ensimmäisen rekisteröidyn nimen ja ensimmäisen yhdistymisen jälkeen valitun nimen yhdistelmänä.

4.2.6 Esineet ja asiat ja Seuran jäsenten yhteiset ominaisuudet

Esineet ja asiat –ryhmässä nimeämisperusteena voi toimia niin konkreettinen esine tai tavara kuin abstraktimpi asiakin. Esimerkiksi *Tiistain Suihkuvuoro* kuuluu tähän ryhmään, koska sen yhtenä nimeämisperusteena on ollut *treenivuoro*, joka on ollut tiistaisin ja jonka jälkeen on pitänyt käydä suihkussa (ks. esimerkki 38).

Esimerkki 45

Seuran alkuperäinen nimi oli Mimmigrants, nimi tullut ravintolan mukaan, jossa seura perustettu (tai siellä ravintolassa sählyturnauksen jälkeen saatu idea oman naisten seuran perustamiselle TTY:n ja Tampereen Yliopiston opiskelijoille vuonna 1991). Ravintola oli Jyväskylässä ja nimeltään Emigrants.

Myöhemmin nimi modernisoitiin ja lyhennettiin nykyiseen muotoon MIG Salibandy ry, koska Mimmigrants lyhennettiin muutenkin usein Migiksi.

(Mig Salibandy ry)

*MIG Salibandy*n yhtenä nimeämisperusteena on ollut ravintola *Emigrants*, josta on muodostettu yhdessä naisia tarkoittavan sanan *mimmit* kanssa kontaminaation avulla uusi sana

Mimmigrants. Tästä on puolestaan saatu lyhenne *MIG*, joka on sittemmin muutettu myös seuran viralliseksi nimeksi. Koska nimeämisperusteena on käytetty myös sitä, että kyseessä on naisten salibandyseura, kuuluu nimi myös Seuran jäsenten yhteiset ominaisuudet –ryhmään.

Ryhmään kuuluu myös pieni alaryhmä ”eläimet”. Eläinten mukaan on nimetty kaksi seuraa, ryhmässä ”pelityyli tai –tapa” esimerkkinä ollut *Raision Salamanders* sekä *Raitakissat*:

Esimerkki 46

Perimätiedon mukaan ennen seuran ensimmäistä epävirallista peliä joukkueen jäsen oli miettinyt seuralla nimeä ja sanonut ”Mikä on se kissa jolla on raitoja” tästä tuli sitten Raitakissat.

(Raitakissat ry)

Nimeä ehdottanut jäsen lienee tarkoittanut *kissa, jolla on raitoja* -ilmauksella tiikeriä, jonka tunnusmerkkisimpiä piirteitä raidallinen turkki on. Koska eläimen nimi ei ole kuitenkaan tilanteessa tullut mieleen, on seuran nimeksi muodostunut *Raitakissat*.

Esimerkki 47

Paremmen ehdotuksen puutteessa nimi on soveltaen johdettu seuran perustamiskokouksessa pöydällä lojuneesta virvoitusjuomapullosta.

(Salibandyseura Pommak ry)

Salibandyseura Pommakin nimeämisperusteina voidaan pitää sekä virvoitusjuomapulloa että paremman idean puutetta. Vain virvoitusjuomapullon pitämistä nimeämisperusteena vastaan soti se, että oletettavasti (tästä ei ole ainakaan seuran vastauksessa mainittu) nimellä ei ole haluttu viitata pullon ulkoisiin ominaisuuksiin, kuten väriin tai muotoon. Tämän takia Salibandyseura Pommak kuuluu myös ryhmään ”Sattumanvaraisuus”.

Seuran jäsenten yhteiset ominaisuudet –ryhmässä yhteisillä ominaisuuksilla voidaan tarkoittaa niin fyysisiä ominaisuuksia kuin myös Seppälän esittämiä henkisiä ominaisuuksia sekä kohteiden suhteita toisiinsa. Myös tässä ryhmässä on käytetty hyväksi vieraita kieliä, mikä käy ilmi esimerkeistä 48, 49 ja 50.

Esimerkki 48

BaldoSportin perustamiseen päätyivät 2000 -syntyneiden poikien vanhemmat, joiden joukkue oli aiemmin toiminut samalla paikkakunnalla isommassa salibandyn erikoisseurassa. - - Seuran nimessä oleva sana "baldo" on italiaa ja tarkoittaa: rohkea, reipas, itsevarma ja urhea. Tarkoituksenamme on kasvattaa seuramme harrastajista nimeämme ja periaatteitamme ylpeästi kantavia pelaajia sekä yleisesti ottaen liikunnan parissa innolla toimivia nuoria ja aikuisia.

(BaldoSport ry)

BaldoSportin jäsenet ovat nuoria poikia, mikä ei sinänsä näy nimestä. Nimeämisperusteena pidänkin tässä kohtaa pelaajien haluttuja tai toivottuja ominaisuuksia, rohkeutta, reippautta, itsevarmuutta ja urheutta, joita nimessä halutaan ilmentää vieraskielisellä sanalla. Nimestä tekee aineistossani harvinaisen se, että vieraana kielenä on käytetty muuta kieltä kuin englantia, tässä tapauksessa italiaa.

Esimerkki 49

Juussa pyöri aktiivinen kaukalopallopuulaaki 80-luvun lopulla. Eräät palloilevat nuoret miehet halusivat sinne oman joukkueen. Joukkueeseen kuuluneet pelaajat olivat silloisia tai entisiä paikallisia valmentajia (jalkapallo, jääkiekko). Coach= valmentaja.

(Coach Team Juuka ry)

Esimerkki 50

Joskus 1990-luvun alkupuolella joukko eri seurakunnista olleita nuoria päätti aloittaa harrastustoiminnan "virallisemmin". Koska muutakaan järkevää nimiehdotusta ei noussut esiin, päätettiin korostaa ekumeniaa - eri kirkkojen yhteistyötä.

(Ekumeeninen Pallo ry)

Myös *Coach Team Juuan* nimessä on käytetty vierasta kieltä, englantia. Seura on sen perustamisajankohtana koostunut entisistä tai nykyisistä valmentajista, mitä on ilmennetty valmentajaa tarkoittavalla sanalla *coach*. *Ekumeenisen Pallon* jäseniä puolestaan yhdistää sama uskonto. Juuri kirkkojen yhteistyötä tarkoittavan sanan valitsemisen voisi tulkita viittaavan jäsenten uskonnollisuuden lisäksi myös siihen, että yhteistyötä tehdään seurakuntarajojen yli.

Esimerkki 51

Nimeä mietittiin pitkään, ja useita vaihtoehtoja oli viime hetkiin asti mietinnässä. Turun seudulla oli tuohon aikoihin jalkapallojoukkue nimeltä Nicefutis, josta tähän nimeen tuli osa ideoita. Ja koska olimme perustamassa erityisesti naissalibandyyn erikoistuva seura, tuo nais -sana oli hyvä "käännös" engl. sanasta nice.

(NiceBandy ry)

NiceBandyssä yhtenä nimeämisperusteena on ollut fyysinen ominaisuus, se, että seuran kaikki jäsenet ovat naisia. Seura onkin aineistossani harvinainen; kovin monta selkeästi pelkästään naisille tarkoitettua tai naisten nimeämää seuraa ei ole. Myös tässä nimessä on hyödynnetty englantia: 'mukavaa' tarkoittava sana *nice* on äänteellisesti hyvin lähellä naisen-sanan yhdyssanamuotoa.

4.2.7 Ei tietoa ja Yleisseuran nimi otettu myös salibandyjaoston käyttöön

Ryhmään *Ei tietoa* kuuluvat *Hirvensalon Voimistelu- ja Urheiluseura Heitto*, *Lapin Salama*, *Masalan Kisa* ja *Pirkkalan Pirkat*. Näitä nimiä yhdistää se, ettei kyselyyn vastannut henkilö ole osannut antaa minkäänlaista vastausta nimeämisperusteesta. Tämä johtuu siitä, että seura on perustettu vuosikymmeniä sitten, eikä sen piiristä löydy enää henkilöitä, jotka osaisivat valottaa nimen taustaa. Kaikista on kuitenkin löydettävissä samanlaisia, syntaktis-semanttisesti luokiteltavissa olevia nimeämisperusteita kuin läpinäkyvissä nimissäkin; rekisteröidyn yhdistyksen lyhenne ja määriteosana kotialuetta ilmaiseva sana (Hirvensalo kuuluu ryhmään 5A, Lappi ja Pirkkala 4B ja Masala 5B). Hirvensalon Voimistelu- ja Urheiluseura Heiton nimessä on jopa nimenosa *Voimistelu- ja Urheiluseura*, joka menee läpinäkyvien nimien luokittelussa esiteltyyn ryhmään 1.1. Tässä nimessä tosin kyseinen nimenosa määriteosana eikä perusosana: se määrittää nimenosaa *Heitto*.

Näiden nimien perusosat ovat ryhmänä niin kirjava ja läpinäkymätön, etten voi ryhtyä analysoimaan niitä muuten kuin omiin näkemyksiini perustuvien spekulatioiden, mikä ei kuulu tämän tutkimuksen metodeihin. Sen verran on toki mainittava, että Pirkkalan Pirkkojen yhtenä nimeämisperusteena voisi luultavasti pitää nimessä esiintyvää alkusointua.

Ryhmän *Yleisseuran nimi otettu myös salibandyjaoston käyttöön* nimillä on muitakin nimeämisperusteita, mutta niille kaikille yhteistä on se, että seurassa on harrastettu muitakin lajeja ja kun salibandy on tullut mukaan valikoimaan, sitä pelaaville joukkueille on annettu

sama nimi kuin muullekin seuralle. Ryhmän nimissä on kaikissa myös kotialuetta ilmaiseva osa, jota olen käsitellyt tarkemmin omana ryhmänä.

Ryhmä muistuttaa Ei tietoa -ryhmää sikäli, että useimmissa näiltä seuroilta saamissani vastauksissa ei kerrota varsinaisesti, miten juuri salibandyseura on saanut nimensä tai miten esimerkiksi juuri nimen perusosa on valittu nimeen. Poikkeuksen tekee *Limingan Niittomiehet*:

Esimerkki 52

- - Olemme kunta Pohjois-Pohjanmaalla meren rannalla jossa Liminganlahdella ja merenrantaniityillä on oma historiansa. Sieltä meidän seuran nimi juontaa juurensa. Merenrantaniityjä ovat olleet niittämässä "riuskat" liminkalaiset niittäjämiehet!

(Limingan Niittomiehet ry)

Esimerkki 53

Seura on alunperin suomessa amerikkalaisen jalkapallon ja käsipallon seura (v 1979) johon perustettiin myös 1991 salibandyjaosto itä-Helsinkiin

(East City Giants ry)

Esimerkki 54

Kaaro on entinen Rauman maalaiskunnan kylä, nykyisin kaupunginosa. Vuonna 1979 kaksi kaarolaista tul:n urheiluseuraa yhdistyivät ja uusi seura sai nimen Kaaron Roima. Kaaron Roima on urheilun yleisseura, lajivalikoimiin kuuluvat mm. koripallo, lentopallo, yleisurheilu ja salibandy.

(Kaaron Roima ry)

East City Giantsin vastauksesta käy kyllä ilmi, että seura on perustettu alun perin amerikkalaista jalkapalloa ja käsipalloa varten ja että salibandy on tullut mukaan myöhemmin. Siinä ei kuitenkaan kerrota, mitä nimenosa *Giants* (suomeksi 'jättiläiset') tarkoittaa. Myöskään Kaaron Roiman vastauksesta ei voi lukea, mitä sanalla *roima* halutaan nimessä ilmentää.

Kuten jo luvussa 4.1. totesin, prototyypiset salibandyseurojen nimet löytyvät läpinäkyvien nimien joukosta, kun taas kauimpana prototyypisen salibandyseuran nimen keskuksesta sijaitsevat nimet sijoittuvat läpinäkymättömiin nimiin. Läpinäkymättömätkin nimet voivat kuitenkin sijoittua eri etäisyyksille tästä keskuksesta. Lähimpänä sitä ovat ne nimet, joissa esiintyy sekä seuran kotialue että urheiluun viittaava sana, mutta jompikumpi on

niin vaikeasti tunnistettavissa, että asia vaatii tarkempaa selvittelyä. Seuraavana tulevat nimet, jotka sisältävät joko kotialueen tai urheiluun viittaavan sanan.

Suoraan suhteeseen perustuvia nimiä ei läpinäkymättömien nimien puolella ole ollenkaan. Esimerkin 1 *Diablos Rojos* ei koostu punaisista paholaisista eivätkä *Raisio Salamandersin* (esimerkki 16) pelaajat ole sammakkoeläimiä, vaan heidän seuransa ja lajinsa muistuttaa kyseistä eläintä. Läpinäkymättömien nimien suhde tarkoitteeseensa on siis epäsuora ja niissä käytetään metaforia, metonymiaa ja symboleja.

Suurin osa läpinäkymättömistä nimistä sisältää keinotekoisien sanojen ja lyhenteiden lisäksi tunnistettavia sanoja tai nimiä, joten ne ovat pakatussa suhteessa tarkoitteeseensa. Läpinäkymättömien nimien puolella Sjöblomin mainitsema spontaanisuus ja mielikuvituksellisuus tulevat paremmin esiin kuin pakattuun suhteeseen perustuvissa läpinäkyvissä nimissä; nimenosat *Sastamolo*, *Ylämummo* ja *Killers* eivät olisi mahdollisia läpinäkyvissä nimissä. Pakatussa suhteessa aineiden lainaaminen vieraista kielistä on yleistä, mikä näkyy myös aineistoni nimissä. Englanti on selvästi lainatuin kieli, mutta yksittäisiä esimerkkejä löytyy myös ruotsista (*Wirmo*), espanjasta (*Diablos Rojos*) ja italiasta (*Baldo*).

Aidosti opaakeissa eli läpinäkymättömissä nimissä nimi ei kerro merkityksestään mitään, jolloin sen suhdetta tarkoitteeseen voidaan kuvata katkaistuksi suhteeksi. Nimi on riippuvainen omasta identiteetistään, koska sillä ei ole suhdetta tunnettuun kielelliseen ilmaukseen. Tällainen suhde on aineistossani suhteellisen harvinainen. Katkaistusta suhteesta on kuitenkin kyse esimerkin 32 *Merriksessä* ja esimerkin 55 *Porskissa*.

Esimerkki 55

Nimi tulee eräästä armeijassa keksitystä sisäpiirivitsistä --

(Porski ry)

Sekä *Merriksessä* että *Porskissa* on nähtävissä jonkinlaisia johdinaineksia, mutta johdosten kantasanoja on mahdotonta määrittää, ainakaan ilman, että olisi ollut mukana esimerkissä 32 mainitulla risteilyllä tai armeijassa juuri silloin, kun Porski-nimeen johtanut sisäpiirivitsi on keksitty. Molemmat nimet ovat siis varsin riippuvaisia identiteetistään eli siitä, että ne kuuluvat salibandyseuralle.

Katkaistun suhteen sisältävät nimet voivat myös sisältää merkityksellisiä osia, mutta merkitykselliset osat ovat erittäin yleisluonteisia, jolloin ne voidaan liittää oikeastaan ihan mihin tahansa. Tällaisia nimiä ovat esimerkiksi *Tyly Kone hevonen* (esimerkki 7), *Jyrkkä Kerake* (esimerkki 31), *Naseus Kunniaan* (esimerkki 21) sekä *Raitakissat* (esimerkki 46).

Tyly Kone hevosessa kaikki osat ovat sinällään tunnistettavia, mutta yhdessä ne eivät ilman lisäselvittelyä yhdisty järkeväksi kokonaisuudeksi. Ainoa nimenosa, joka sisältää pienen vihjeen nimen merkityksestä on *Tyly*, jota ei kuitenkaan osaa yhdistää Töölön yhteislyseoon ilman paikalliskielen tuntemusta. Myös Raitakissoissa nimenosa on selvä, suomenkielinen sana. Mutta sillä ei ole yhteyttä tarkoitteeseensa; luultavasti siitä tulee mieleen enemmän eläimiin jollain tavalla liittyvä yhdistys kuin salibandyseura. Jyrkkä Kerake ja Naseus Kunniaan puolestaan sisältävät nimenosan, joka ei ensisilmäyksellä vaikuta merkitykselliseltä sanalta ollenkaan. Keraketta on vanhastaan käytetty kielitieteessä konsonantin rinnakkaisnimityksenä (NSS s.v. kerake), mutta ei liene tuttu yleisessä kielenkäytössä. Naseus taas juontuu *nasevuudesta*, mutta ei ole yleisesti käytössä, joten senkin merkitys jäänee suurimmalta osalta ihmisistä hämärään.

4.3 Läpinäkymättömien nimien mahdollinen mallinimeäminen

Läpinäkymättömien nimien kohdalla yhdeksi nimeämisperusteiden ryhmäksi muodostui ”muiden urheiluseurojen malli”, jossa nimeämisperusteena on ollut jo aiemmin olemassa ollut seura, jolla on samankaltainen nimi kuin nyt nimetyllä seuralla. Tähän ryhmään kuuluvat tutkimuksessani kuitenkin vain ne seurat, joiden vastauksista on selvästi ilmennyt esikuvan käyttäminen. Aineistossa on kuitenkin varmasti nimiä, joihin on otettu vaikutteita jo olemassa olleiden urheiluseurojen nimistä, joko tietoisesti tai tiedostamatta.

Tarkoitteiden nimeäminen mallin mukaan onkin hyvin perinteistä, sillä nimeämisessä on periaatteessa aina kyse mallinimeämisestä, tavalla tai toisella. Nimenantaja perustaa nimeämisen nimimalleihin eli jo olemassa oleviin kieliyhteisön käyttämiin nimiin. Mallit voivat perustua eri rakennetyyppeihin (esimerkiksi la/lä-talonnimet) tai olla esimerkiksi leksikaalisia, mikä tarkoittaa tietyn elementin sisältävää nimityyppiä. Ainiala ym. puhuvat nimitypologiasta, joka tarkoittaa nimien luokittelua rakenteellisten seikkojen perusteella erilaisiin tyypeihin. Kielenpuhujat tunnistavat näitä erilaisia nimityyppejä ja muodostavat uudet nimet nimitypologisia malleja noudattaen. (Ainiala ym. 2008: 39 – 40.) Vaikka mallinimeäminen vaikuttaakin kaikkeen nimeämiseen jollain tapaa, se ei kuitenkaan sulje pois muita nimeämisperusteita.

Nimitypologiseen tietoon sisältyy muun muassa se, millaisia nimet ovat syntaktisesti ja semanttisesti. Syntaktinen tieto kertoo, miten nimen ainekset liittyvät toisiinsa ja

minkälaisessa lauseopillisessa suhteessa ne ovat toisiinsa nähden. (Ainiala ym. 2008: 40.) Esimerkiksi aineistoni läpinäkymättömistä voidaan todeta, että nimissä *Korian Ponsi* ja *Imatran Butchers* nimenosat *Ponsi* ja *Butchers* ovat perusosia, joita määrittävät nimenosat *Korian* ja *Imatran*.

Semanttinen tieto on tietoa nimen merkitysisällöistä, joka voi toisaalta olla tietoa siitä, minkälaisia merkityksiä sisältyy nimielementteinä oleviin sanoihin ja toisaalta tietoa siitä, miksi tietylle tarkoitteelle annetaan tietynlainen nimi. (Ainiala ym. 2008: 40.) Juuri tätä seikkaa olen tutkimuksessani halunnut tuoda esille salibandyseurojen nimien kohdalla; olen selvittänyt eri nimielementteihin liittyviä merkityksiä. Muiden samoja sanoja sisältävien seurojen esimerkki voi puolestaan olla yhtenä vastauksena siihen, miksi juuri urheiluseuralle tai salibandyseuralle annetaan tietynlainen, tiettyä mallia noudattava nimi.

Tässä alaluvussa käyttämäni, muuhun kuin nimenantajan tietoon perustuva mallien pohtiminen on toki täysin spekulatiivista, mutta sillekin on syytä antaa tässä tutkimuksessa hieman tilaa. Vaikka juuri näiden nimimallien käyttöä aineistoni nimissä ei voisikaan todeta varmaksi, on niiden mahdollisuus hyvä tuoda esille, sillä, kuten edellä todettu, annetut nimet eivät kellu irrallaan tyhjiössä, vaan ovat aina tavalla tai toisella sidoksissa niitä ympäröivään nimi-yhteisöön.

Salibandyseurojen nimien mahdollisia malleja olen selvittänyt hakemalla kyseessä olevalla nimenosalla muita seuroja Yhdistysnetistä sekä Wikipedian suomen- ja englanninkielisiltä sivuilta. Tämä menetelmä ei tietenkään anna varmaa tietoa mallien todellisesta käytöstä, vaan on lähinnä suuntaa-antava ja tilastoiva. Joidenkin nimenosien kohdalla olen myös pohtinut sitä, miten ne kytkeytyvät urheilunimistöön.

Olen jakanut nimenosat kolmeen ryhmään. Ensimmäinen ryhmä on *suomenkieliset mallit*, joissa tarkasteltava nimenosa on suomenkielinen. Tällöin myös nimeen vaikuttaneiden esikuvien on oltava suomalaisia. Toisessa ryhmässä, *vieraskieliset mallit*, tarkasteltava nimenosa on vieraskielinen kaikissa käsittelemissäni tapauksissa englanninkielinen mutta myös Suomessa saattaa olla muita samannimisiä seuroja. Viimeinen ryhmä *malli selvillä*, sisältää nimet, joiden esikuvista on kerrottu suoraan seuralta saamassani vastauksessa. Olen kuitenkin halunnut tuoda myös nämä nimet esille tässä yhteydessä tutkimuksen yhtenäisyyden vuoksi; näidenkin nimien taustat tulevat esiin samannimisten seurojen lukumäärän valossa.

4.3.1 Suomenkieliset mallit

Etu-Töölön Karhut kuuluu seurasta lähetetyn vastauksen perusteella ryhmiin "seuran kotialue", "ulkopuolisen tahon vaikutus" sekä "nimi tuntuu hyvältä" (ks. esimerkki 36). *Karhut*-nimenosalla vaikuttaa kuitenkin olevan suomalaisessa urheilunimistöissä vahvat perinteet. Kyseisellä nimenosalla varustettuja seuroja löytyy Yhdistysnetin kautta 21. Vanhin näistä, *Sallan Karhut*, on perustettu jo vuonna 1930.

Pallo on ollut erittäin suosittu suomalaisten urheiluseurojen nimenosana. *Hukka-Pallon* lisäksi Yhdistysnetti-haku tuotti tulokseksi 273 *Pallo*-nimistä yhdistystä. Nimenosan suosio ei ole yllättävä, onhan pallo pelivälineenä monessa urheilulajissa ja siten metonymian kautta helposti siirrettävissä ymmärrettäväksi ja selkeäksi urheiluseuran nimeksi.

Aineistossani on monta nimeä, joissa yhdeksi nimeämisperusteeksi voinee määritellä Piirolankin mainitsemat käsitykset tai toiveet nimettävän seuran entiteetistä. Parissa tapauksessa toivottu ominaisuus liittyy urheilijoille yleisesti positiivisiksi ominaisuuksiksi katsottuihin voimaan ja kestävyYTEEN. Nykysuomen sanakirjan mukaan *roima* tarkoittaa reimaa, aikaa, aimoa; roima työmies tekee työtä kuin hevonen ja kalansaaliskin voi olla roima (NSS s.v. *roima*). Yhdistysnetti antaa hakusanalle *Roima* neljä osumaa, joista vuonna 1982 perustettu *Kaaron Roima* on nuorin. Koska muut seurat ovat sitä vanhempia, voi niiden olettaa toimineen jonkinlaisena esikuvana seuran nimeämislle. *Kosken Voiman* lisäksi Yhdistysnetti löytää 89 *Voima*-nimistä yhdistystä. Voima-sana voi kuitenkin liittyä muuhunkin kuin urheiluun, joten tällaisesta määrästä nimiä on vaikea suoraan arvioida, kuinka moni on urheiluseuroja.

Aineistooni sisältyy tapauksia, joissa toivomukseen voimasta yhdistyy myös jonkinlainen luonnonilmiö. Yhdistysnetin mukaan Suomessa on yhdeksän *Vihuri*-nimistä urheiluseuraa. Tutkimuksessani mukana oleva *Kolhon Vihuri* on näistä vanhin, joten sillä ei liene esikuvia muissa seuroissa. Se on kuitenkin voinut olla mallina muiden seurojen nimeämisessä. Vihuri tarkoittaa Nykysuomen sanakirjan mukaan nopeasti kiitävää, äkillistä, puuskamaista tuulta (NSS s.v. *vihuri*), joten Kolhon Vihurin lienee haluttu edustavan tuulen kaltaista nopeutta.

Urheiluseuroja, joiden nimessä on sana *ponsi*, on Suomessa kolmetoista. *Korian Ponsi* on perustettu vuonna 1950, jolloin *Ponsi*-nimisiä seuroja on ollut jo viisi. Korian Ponnella on siis ollut monta nimiesikuvaa. Wikipedia antaa sanalle *ponsi* viisi eri merkitystä (Wikipedia 2015), joista kaksi tulkitseen urheilunimistöön liittyvien merkitysten kannalta relevanteiksi.

Ponsi on kasvin heteen osa, jossa siitepöly syntyy. Koska suuri osa urheiluseuroista laskee arvoperustansa ”kasvatusaatteelle”, johon olennaisena osana kuuluu sääntöjen ja reilun pelin kunnioitus (Heinilä ja Koski 1991: 46), seurat toimivat ikään kuin ihmisiä hautovina ponsina. Ponsi voi tarkoittaa myös yleensä pitkän ja kapean esineen, varsinkin varren päässä olevaa paksunnosta, nuppia, kädensijaa tai kahvaa. Myös tämä liittyy mielestäni seurojen kasvatustehtävään; urheiluharrastusta voi käyttää vipuvartena ja kädensijana itsensä kehittämisesä.

Yhdistysnetin kautta löytyy *Lapin Salaman* lisäksi seitsemäntoista Salama-nimistä yhdistystä, joista kaksitoista on urheiluseuroja. Vanhin näistä on vuonna 1929 perustettu *Forssan Salama*. Ukkoseen ja salamointiin liitetään usein valtava energiamäärä, nopeus, voimakkuus ja sähköisyys, joihin myös urheiluseurat lienevät halunneet nimensä myötä assosioitua; vauhti, voima ja energisyys ovat ainakin salibandyssä tavoiteltavia ominaisuuksia. Suomessa on *Loimaan Leiskun* lisäksi kaksi muuta Leisku-nimistä urheiluseuraa: *LOKALAHDEN LEISKU R.Y.* ja *Kankaanpään Seudun Leisku r.y.* Nämä kumpikin ovat Loimaan yhdistystä nuorempia, joten sillä ei ole ollut esikuvia nimeä muodostettaessa. Tätä tukee myös se, että nimi on saanut alkunsa lentävästä lauseesta (ks. esimerkki 33). Leisku sopii kuitenkin muutenkin urheiluseuran nimeksi: Nykysuomen sanakirja antaa verbille *leiskua* merkitykset ”leimuta, liekehtiä, loimuta, hulmuta” sekä ”liehua, heilua, hyppiä, peuhata”.

Voima liittyy nimeämisperusteena myös nimenosiin *pauhu* ja *teräs*. Pauhu tarkoittaa voimakasta ääntä ja teräs on materiaalina hyvin kestävä. *Myllypuron Pauhun* lisäksi Yhdistysnetistä löytyy kolme muuta yhdistystä, joilla on nimessään sana *pauhu*. Näistä kaksi on urheiluseuroja: *IMATRAN YHTEISLYSEON URHEILUSEURA PAUHU* sekä *Voimistelu- ja urheiluseura Pyhäjoen pauhu*. Pauhu assosioituu kaikissa kolmessa nimessä veteen ja sen liikkeeseen; nopeasti virtaava vesi aiheuttaa pauhaavaa ääntä. Myllypuron kaupunginosassa ei tosin ole vesialueita, joten assosiaatio perustuu vain siihen, että nimessä on sana *puro*. Imatra on puolestaan kuuluisa siellä sijaitsevasta koskesta ja Pyhäjoen kunnan päävesistö on Pyhäjoki. *Teräs* on puolestaan jopa yllättävän suosittu urheiluseuran nimenosana. *Toukolan Teräs* mukaan luettuna näin nimettyjä seuroja on Suomessa kaksikymmentä. Osassa nimistä yhtenä nimeämisperusteena lienee ollut Pirolan mainitsema alkusointu (*Taipaleen Teräs, Tekun Teräs*) ja ainakin nimessä *Voimistelu- ja urheiluseura Värtsilän Teräs* lienee käytetty

sanaleikkiä; konepajateollisuutta harjoittava *Wärtsilä Oyj Abp* on saanut alkunsa Värtsilän kylässä sijainneesta sahasta.

Myös urheiluseurojen toimintaan olennaisena osana liittyvä kilpailutoiminta lienee ollut nimeämisperusteena parissa seurassa. Yhdistysnetistä löytyy hakusanalla *kilpa* kahdeksan yhdistystä, mukaan lukien aineistossani esiintyvä *Maarinkunnaan Kilpa*. Kahdessa tapauksessa (*Kilpa- ja harrasteratsastajat KIHARA; Matka- ja racingpurjehtijat Team KiMaRa*) sana toimii määriteosana eikä perusosana kuten muissa nimissä. Kilpa-nimisten urheiluseurojen vähyys on jopa hieman yllättävää kilpailutoiminnan oleellisuuden huomioon ottaen. Se lienee kuitenkin hävinnyt suosiossa rinnasteiselle sanalle *kisa*, jonka sisältäviä yhdistyksiä löytyy viisikymmentä.

Parissa aineistoni nimessä on ollut nimeämisperusteena urheiluun liittyvä suoritus. Kuudesta Yhdistysnetin haun kautta löytyneestä *Heitto*-nimisestä yhdistyksestä *Hirvensalon Voimistelu- ja urheiluseura Heitto* on kaikkein vanhin, joten tältä osin sillä ei voida katsoa olevan esikuvia suomalaisessa urheiluseuranimistössä. Se on toki voinut olla esikuvana jollekin myöhemmin samalla sanalla nimetyistä seuroista. *Veto* on ollut hyvin suosittu nimenosa. Sen sisältäviä urheiluseuroja löytyy Yhdistysnetistä 52. Sitä voi pitää myös hyvin perinteisenä nimenä; vanhin *Veto*-niminen seura, *Vihdin Veto r.y.*, on perustettu vuonna 1931.

Weikot tai *Veikot* on myös hyvin suosittu urheiluseuran nimenä. *Weikot*-hakusanalla löytyy Yhdistysnetistä *Turun Weikkojen* lisäksi 15 seuraa ja *Veikot*-hakusanalla peräti 53 seuraa eli yhteensä 68. Otin huomioon molemmat variantit, koska niillä ei ole merkityseroa eri alkugrafeemista huolimatta.

4.3.2 Vieraskieliset mallit

Voisi kuvitella olevan erittäin suosittua laittaa urheiluseuran nimeen sana *sport*, joka tarkoittaa urheilua ja näin kertoisi heti, minkälaisesta yhdistyksestä on kyse. Wikipedia löytää kuitenkin *sport*-hakusanalla vain kolme seuraa: brasilialaisen jalkapalloseura *Sport Club do Reficen*, perulaisen jalkapalloseura *Sport Boysin* sekä suomalaisen *Vaasan Sportin*, kaudeksi 2014–2015 SM-liigaan nousseen jääkiekkoseuran. Yhdistysnetti-haku tuottaa hieman toisenlaisen tuloksen: Suomessa on 129 *Sport*-nimistä urheiluseuraa, yhtenä niistä aineistoni *BaldoSport*.

United vaikuttaisi olevan suosittu nimenosa etenkin englantilaisten jalkapalloseurojen keskuudessa; Wikipediasta löytyy 19 englantilaista seuraa, joiden nimessä esiintyy sana

united. Näistä suurelle yleisölle tunnetuimpia lienee *Manchester United F.C.* Nimenosan suosio selittynee Englannin kuulumisella Yhdistyneeseen Kuningaskuntaan (englanniksi *United Kingdom*). Englannin ulkopuoleltakin löytyy 12 *United*-nimistä jalkapalloseuraa, suomalaisena esimerkkinä *Tampere United*. Yhdistysnetistä löytyy *Blackbirds Unitedin* lisäksi *united*-hakusanalla 65 yhdistystä, tosin ei ole varmuutta, kuinka moni näistä on urheiluseura.

East City Giantsin, joka on perustettu amerikkalaisen jalkapallon ja käsipallon seuraksi (ks. esimerkki 53), nimeen lienee otettu vaikutteita *New York Giantsista*, yhdysvaltalaisesta amerikkalaisen jalkapallon seurasta. *Giantsia* voisi luonnehtia varsin suosituksi nimenosaksi. Sen nimisiä seuroja löytyy ulkomailta 26 ja Suomestakin seitsemän.

Imatran Butchersin vastauksesta käy ilmi, että seuran kotialueen nimi on otettu nimeen mukaan, koska pelkkä *Butchers* ei käynyt sen ollessa käytössä jo muillakin. Yhdistysnetin mukaan *Butchers*-nimisiä seuroja on neljä (Imatra mukaan lukien). Näistä vanhin on vuonna 1987 perustettu amerikkalaisen jalkapallon seura *Porvoon Butchers*.

Yhdistysnetin kautta ei löytynyt *Musketeers Turun* lisäksi muita *Musketeers*-nimisiä urheiluseuroja, mutta Wikipediasta suorittamani haku yhdysvaltalaisen yliopistoseura *Xavier Musketeersin* sekä *Helsingin luistelijoiden* juniorijoukkue *Musketeersin*. Jälkimmäinen ei siis ole edes oma seura, vaan seuran alainen joukkue. Kumpikaan muista *Musketeersista* ei liene vaikuttanut turkulaisen seuran nimeämiseen, vaan sen nimeämisperusteet löytyvät muun muassa kirjallisuudesta (ks. esimerkki 19).

Suomesta ei löydy *Salibandykerho Generalin* lisäksi muita urheiluseuroja, joiden nimessä olisi sana *general*. Yhdysvalloissa on kuitenkin ollut neljä kyseisen nimistä seuraa: koripalloseura *Washington Generals*, amerikkalaisen jalkapallon seura *New Jersey Generals* sekä jääkiekkoseurat *Greensboro Generals* ja *Oshawa Generals*.

Salibandyseura Spiritille löytyy kaimoja Suomesta ainakin kahdeksan ja Yhdysvalloista ainakin viisi. Lajien kirjo on tämän nimenosan kohdalla hyvin monipuolinen. *Spirit*-nimisiä seuroja löytyy niin cheerleadingin, kamppailulajien, amerikkalaisen jalkapallon, baseballin kuin koripallonkin parista.

Yhdistysnetin mukaan Suomesta löytyy *SBS Cowboysin* lisäksi kahdeksan *Cowboys*-nimistä seuraa. Myös Yhdysvalloissa nimi on suhteellisen suosittu: sieltä löytyy seitsemän *Cowboys*-seuraa. Myös Australiassa on yksi, rugbyyn keskittyyvä *North Queensland Cowboys*.

4.3.3 Malli selvillä

River Rats Turun nimeämismalli löytyy suoraan seuralta saamastani vastauksesta:

Esimerkki 56

Kun perustimme seuraa, pohdimme lähinnä erilaisia pohjois-amerikan jääkiekkjoukkueiden nimiä. Tuohon aikaan AHL:ssä pelasi Albany River Rats niminen joukkue, jolta siis lainasimme nimen. Muutamia muitakin nimivaihtoehtoja oli mm. AHL:ssä myöskin pelannut/pelaa vieläkin Hartford Wolf Pack. Mutta River Rats nimi sai pelaajien keskuudessa ylivoimaisesti eniten suosiota, joten päädyimme siihen. "Jokirotat" nimi sopi mielestämme muutenkin turkulaiselle seuralle, kun tuo Aurajoki kuuluu olennaisena osana turkulaisuuteen. (River Rats Turku ry)

Myös *Sastamolo Kingsin* malli käy ilmi suoraan seuran vastauksesta:

Esimerkki 57

- - Kun sitten syksyllä haettiin salivuoroa, niin N.N. liikuntatoimistolta vaati meiltä nimeä sählyjoukkueelle. Ei meillä ollut mitään nimeä. Kaupunki sitä kuitenkin vaati, niin pitkällisten tinkausten jälkeen sanoin, että laita sinne Sastamolo. N.N. kysy, että mikä. Sastamolo vastasin. Laita sinne Sastamolo Kings 93. Kings tuli siitä, kun X.X:n kanssa oltiin silloin kovia Los Angeles Kings faneja.

(Sastamolo Kings ry)

Ulkomailta löytyy *Los Angeles Kingsin* lisäksi ainakin yhdeksän Kings-nimistä urheiluseuraa. Kings on varsin suosittu nimi Suomessakin: Yhdistysnetin haulla löytyi 26 seuraa.

SC Inter Tampere kertoi vastauksessaan suoraan nimen olevan peräisin italialaiselta jalkapalloseura *Inter Milanilta*, jonka kannattaja seuran perustajajäsen oli (ks. esimerkki 24). Inter Milan saattaa olla varsin suosittu esimerkki urheilunimistössä, sillä Wikipedia-haun mukaan Inter-nimisiä urheiluseuroja on kaksitoista. Oletusta Inter Milanin toimimisesta esikuvana tukee se, että kaikki muutkin Wikipedian listassa mainitut seurat ovat jalkapalloseuroja. Suomessa Inter-nimisiä seuroja on kahdeksan.

Westend Indiansilta sain selkeän ja perusteellisen vastauksen seuran nimeämisperusteista (ks. esimerkki 26). Halusin kuitenkin selvittää muiden Indians-nimisten seurojen lukumäärän. Suomessa kyseisiä seuroja on neljä ja ulkomailla kuusi, lähimpänä ruotsalainen jääkiekkoseura *Frölunda Indians*. Myös ulkomaisissa seuroissa esiintyy toisinaan alkusointuisuutta ja sanaleikkittelyä: Yhdysvalloista löytyy baseball-seura *Indianapolis Indians*.

5 PÄÄTÄNTÖ

Tutkielmassani käyttämäni aineisto jakautui nimeämiperusteiden mukaan selkeästi kahteen osaan; läpinäkyviin ja läpinäkymättömiin nimiin. Edellisissä nimeämisperusteet näkyvät suoraan nimistä itsestään ja jälkimmäisissä niiden löytäminen on vaatinut perusteellisempaa selvittämistä. Tämä johti kahden eri metodin käyttämiseen niin aineiston keruussa kuin analyysissäkin. Läpinäkyviksi luokittelimieni nimien kohdalla keräsin aineiston suoraan Salibandyliiton internetsivuilta ja suoritin analyysin tämän aineksen pohjalta. Läpinäkymättömiksi luokittelimieni nimien kohdalla jatkoin aineiston keruuta Salibandyliiton sivuilta poimimisen jälkeen laatimallani kyselyllä, jonka avulla selvitin seuroilta itseltään nimeämisperusteita. Tästä saamani aineksen jaoin itse aineiston pohjalta hahmottelemiini luokkiin.

Läpinäkyvät nimet ovat hyvin vakiomuotoisia. Niissä on aina urheiluun viittaava perusosa sekä seuran kotialueeseen viittaava määriteosa. Perusosat jakaantuvat kolmeen pääluokkaan ja niiden alaluokkiin sen mukaan, viittaako se yhdistykseen, urheiluun vai urheilun harrastajiin ja onko urheilun luonne tai laji määritelty tarkemmin. Yhtenä alaluokkana on myös ”harrastajien muut ominaisuudet”, joka on aineistossani niin harvinainen, että siitä on vain yksi tapaus. Määriteosat puolestaan jakaantuvat ryhmiin sen mukaan, viittaavatko ne seuran kotialueeseen kuntarajojen rajaamana paikkakuntana, paikkakunnan osana vai laajempina maantieteellisenä alueena. Alaryhmiksi määrittelin erikseen kaupungit ja kunnat sekä kaupungiosat ja kylät tai taajamat. Koska joidenkin seurojen perustamisen jälkeen niiden kotialueella on tapahtunut kuntaliitosten aiheuttamia muutoksia, käytin näiden määriteosien luokittelussa lähtökohtana kotialueen asemaa (itsenäisenä kuntana tai kaupunkina) seuran perustamisajankohtana. Harrastajien muiden ominaisuuksien tavoin ”laajempi maantieteellinen alue” on aineistossani hyvin marginaalinen ryhmä; siitäkin löytyy vain yksi tapaus. Viimeisenä määriteosien ryhmänä on ”muu määrite”, jonka alaryhmiä ovat nimen lyhenne ja perustamisvuosi. Nämäkin ovat suhteellisen harvinaisia eivätkä siis ”pakollisia” nimissä kuten muut ryhmät.

Teorialuvussa mainitsin yhdeksi nimien läpinäkyvyyttä selventäväksi käsitteeksi prototyypisyyden. Prototyypisimmiksi salibandyseurojen nimiksi osoittautuivat läpinäkyvät nimet; tyypillisimmillään salibandyseuran nimi on siis sellainen, jossa on seuran kotialueen

selkeästi ilmaiseva nimenosa sekä urheiluun selkeästi viittaava nimenosa. Tällaisten nimien nimenantoperusteita ei siis tarvitse erikseen selvittää. Puolestaan kauimpana salibandyseurojen nimien prototyypisistä ytimeistä ovat sellaiset nimet jossa ei ole viittausta kumpaankaan läpinäkyviin nimiin olennaisesti liittyvään seikkaan.

Läpinäkymättömät nimet muistuttavat läpinäkyviä nimiä sikäli, että niissäkin voi nimenosana ja nimeämisperusteena olla seuran kotialueeseen tai urheiluun viittaaminen. Nämä nimeämisperusteet eivät välttämättä ilmenneet seuroilta saamista vastauksista, mutta ne näkyivät nimistä itsestään niin selvästi, että laskin ne mukaan nimeämisperusteiksi. Jotkut läpinäkymättömiksi luokittelimistani nimistä voisivat periaatteessa kuulua myös läpinäkyviin niiden koostuessa kotialuetta ja urheilua ilmentävistä nimenosista. Jompikumpi näistä on kuitenkin sellaisessa muodossa, joka on tulkintani mukaan vaatinut lisäselvitystä. Tästä syystä olen luokitellut nämä tapaukset läpinäkymättömiksi.

Kotialueeseen viittaaminen läpinäkymättömissä nimissä eroaa läpinäkyvistä nimistä siten, että sen ilmentämiskeinot ovat monipuolisempia. Prototyypisimmillään kummassakin ryhmässä kotialue on ilmaistu kuntarajojen rajaaman paikkakunnan tai sen osan tai laajemman maantieteellisen alueen nimellä. Läpinäkymättömissä nimissä kotialueeseen voidaan kuitenkin viitata myös vieraan kielen tai slangin keinoin. Kotialue voi myös tarkentua kaupungin, kunnan, kylän tai taajaman sijasta jopa yksittäiselle kadulle tai tiettyyn rakennukseen. Kotialueeseen voidaan viitata myös metonyymisesti, kotialueen jonkin ominaisuuden avulla. Tällöin nimi kuuluu alaryhmään *Kotialueen ominaisuudet*.

Kuten läpinäkyvissä nimissä, myös läpinäkymättömissä nimissä voidaan urheilua ilmentää viittaamalla urheiluseuraan tai tarkemmin salibandyseuraan sekä pelkkää urheiluun tai tarkemmin urheilulajiin eli salibandyyn tai sählyyn. Omasta aineistostani löytyy tähän pari poikkeusta, jotka eivät urheilua ilmentävällä nimenosallaan viittaa salibandyyn lainkaan. Nämä tapaukset johtuvat selittyvät sillä, että seurassa on ennen salibandyyn mukaan tuloa harrastettu muitakin lajeja. *Urheilu*-ryhmään sisältyy myös kolme alaryhmää. Niissä on haluttu ilmentää pelaajien pelityyliä tai -tapaa, urheillun ja sen harrastamiseen liittyviä tunteita ja tuntemuksia tai muiden urheiluseurojen antamaa nimimallia. Viimeisimpänä mainitun alaryhmän nimiin on mallia haettu yleensä muiden palloilulajien parista.

Kotialueen ja urheilun ilmentämisen jälkeen käsittelin nimeämisperusteryhmiä, jotka olivat mahdollisia vain läpinäkymättömille nimille. *Sisäpiirin huumori ja lentävät lauseet* -ryhmässä nimeämisperusteena on jokin seikka, jonka sisältämä huumori on selvää vain tietyn

ryhmän jäsenille. *Ulkopuolisen tahon vaikutus* -ryhmän nimien keksijänä tai niihin vaikuttamassa on ollut jokin taho, joka ei ole suoraan mukana seuran toiminnassa. Tämä taho voi olla niin yksityinen henkilö kuin yritysikin, jolla on jonkinlainen sponsorointisuhde seuraan. Jälkimmäinen tapa ei ole mitenkään harvinainen, kuten esimerkit Suomesta ja ulkomailta osoittavat.

Pieniä ryhmiä muodostavat myös nimeämisperusteet *Nimi tuntuu hyvältä*, *Sattumanvaraisuus* ja *Muutos seurassa*. Ryhmien nimet ovat hyvin kuvaavia; ensimmäiselle ominaista on, että kyseisiltä seuroilta saamissani vastauksissa ei nimen valitsemista juuri perusteltu. Toisessa ryhmässä nimen valinta on tehty hyvinkin sattumanvaraisesti ja nopeasti. Kolmannessa ryhmässä puolestaan seurassa tapahtunut muutos, joko rekisteröityminen tai yhdistyminen muihin seuroihin, on vaikuttanut nimeen.

Seuraavaksi käsittelin ryhmiä *Esineet ja asiat* sekä *Seuran jäsenten yhteiset ominaisuudet*. Esineet ja asiat -ryhmässä nimeämisperusteet vaihtelevat konkreettisista tavaroista, kuten virvoitusjuomapullostasta, abstrakteihin asioihin, kuten harjoitteluvuoroon. Myös seuran jäsenten yhteiset ominaisuudet voivat tarkoittaa niin konkreettisia fyysisiä ominaisuuksia kuin abstraktimpia henkisiä ominaisuuksia sekä kohteiden suhteita toisiinsa. Näillä ominaisuuksilla voidaan myös tarkoittaa haluttuja tai toivottuja ominaisuuksia, ei pelkästään jo olemassa olevia.

Viimeisenä käsittelin ryhmiä *Ei tietoa* ja *Yleisseuran nimi otettu myös salibandyseuran käyttöön*. Ei tietoa -ryhmän nimille yhteistä on se, ettei saamassani vastauksessa osattu antaa minkäänlaista nimeämisperustetta. Tässä tuli ilmi yksi tutkimukseni ongelmakohdista; seura on saatettu perustaa useita vuosikymmeniä sitten eikä sen nimeämisestä tarkemmin tietäviä henkilöitä ole enää tavoitettavissa. Tästä syystä en voinut ruveta analysoimaan ryhmään kuuluvien nimien perusosia; analyysi olisi tuolloin perustunut vain omiin spekulatioihini. Yleisseuran nimi otettu salibandyjaoston käyttöön -ryhmän jäsenillä on muitakin nimeämisperusteita, mutta yhteistä näille nimille on se, että seuran valikoimaan on kuulunut muitakin lajeja ja kun salibandy on tullut mukaan, sitä pelaavat joukkueet ovat saaneet saman nimen kuin muukin seura. Yhteistä Ei tietoa -ryhmän kanssa on se, ettei vastauksissa ole tarkennettu, miten juuri salibandyseura on saanut nimensä.

Läpinäkymättömien nimien suhde tarkoitteeseensa on aina epäsuora; niissä voidaan käyttää metaforia, metonymiaa ja symboleja. Läpinäkymättömät nimet voivat myös olla pakatussa suhteessa tarkoitteeseensa, jolloin ne sisältävät keinotekoisien sanojen ja

lyhenteiden lisäksi tunnistettavia sanoja tai nimiä. Läpinäkymättömien nimien puolella myös Sjöblomin mainitsema spontaanisuus ja mielikuvituksellisuus tulee läpinäkyviä nimiä paremmin esiin. Läpinäkymätön nimi voi olla myös katkaistussa suhteessa, jolloin sillä ei ole suhdetta tunnettuun kielelliseen ilmaukseen.

Muiden urheiluseurojen malli -ryhmän lisäksi käsittelin erikseen luvussa 4.3 läpinäkymättömien nimien mahdollista mallinimeämistä. Tätä selvittelin hakemalla samannimisiä seuroja internetistä niin Yhdistysnetistä kuin Wikipediastakin. Tällä menetelmällä ei saada varmaa tietoa mallien todellisesta käytöstä. Halusin kuitenkin antaa sille hieman tilaa tutkimuksessani, koska periaatteessa kaikessa nimeämisessä on kyse mallinimeämisestä; annetut nimet ovat aina sidoksissa niitä ympäröivään nimiyhteisöön. Mahdolliset nimimallit jaoin kolmeen ryhmään sen mukaan, ovatko mallit suomenkielisiä, vieraskielisiä vai ovatko mallit varmasti selvillä.

Tutkielmani vahvuuksiin kuuluvat itse laadittu sovellus syntaktis-semanttisesta luokittelumallista, itse laadittu kyselytutkimus ja sen pohjalta hahmotellut nimeämiperusteryhmät. Koska nimistöntutkimus on perinteisesti keskittynyt paikannimistöön ja henkilönnimistöön, on ymmärrettävää, että myös syntaktis-semanttinen malli on luotu juuri paikannimistön luokitteluun. Mutta kuten tutkimukseni osoittaa, se on myös suhteellisen mutkattomasti muunneltavissa myös urheilunimistön tutkimukseen. Tämä toki koskee vain läpinäkyviksi luokiteltavissa olevia nimiä, eli nimiä, joista nimeämisperusteet ovat havaittavissa ilman erillistä selvitystä. Laatimallani kyselytutkimuksella pääsin lähelle nimenantajan näkökulmaa, mitä tulee nimeämisperusteisiin. Ei voi kuitenkaan sanoa, että olisin päässyt täysin tyhjentävästi tähän käsiksi, sillä useinkaan kyselyyn vastannut henkilö ei liene varsinainen nimenantaja ja vaikka olisikin, saattaa nimeämisen taustalla olla joitakin perusteita, jotka eivät nimenantajallekaan ole tietoisesti selviä. Saamiani vastauksia tarkastelemalla sain poimittua niistä nimeämisperusteita jotka olivat siinä määrin yhteneviä, että ne voitiin laittaa samaan nimeämisperusteryhmään. Täysin ryhmiin sopimattomia nimeämisperusteita ei noussut esiin lainkaan.

Mitä tulee tutkimukseni mahdollisiin heikkouksiin, niitä ovat aineiston keruun haastavuus, aineiston kattavuus, läpinäkyvien ja läpinäkymättömien nimien jaon häilyvyys sekä pääseminen lähelle nimenantajan motiiveja. Aineiston keruu oli haastavaa, koska joidenkiin seurojen yhteystietoja en löytänyt mistään. Joillakin seurojen sivuilla (niin koti- kuin Facebook-sivuillakin) ei ollut ollut toimintaa moneen kuukauteen, jopa vuoteen. Minulla

ei siis ole varmaa tietoa siitä, onko seuralla ollut enää mitään toimintaa silloin, kun olen viestin lähettänyt, vai onko se lopettanut toimintansa kokonaan. Viestini on siis tuskin tavoittanut seurassa ainakaan sellaisia henkilöitä, joilla olisi tietoa nimen alkuperästä. Toinen ongelma liittyy Facebookin kautta lähetettyihin viesteihin. Sellaisten seurojen kohdalla, joilla Facebookissa niin sanotut suljetut sivut, olen lähettänyt viestin sivujen ylläpitäjäksi mainitulle henkilölle. Koska en ole heidän Facebook-kaverinsa, on viesti mennyt muut-kansioon, josta sitä ei välttämättä huomaa. Pyyntöni ei siis ole tavoittanut suurinta osaa tällaisistakaan seuroista. Lienee myös syytä olettaa, ettei osassa seuroista, joille kyselyn lähetin, ollut halua tai kiinnostusta vastata. Voi myös olla, että syynä vastaamattomuuteen on se, ettei seurasta ole löydetty henkilöä, joka olisi osannut nimeämisperusteista kertoa. En siis tavoittanut kaikkia alkuperäisessä otannassani olleita seuroja; kolmesta sadasta seurasta lopulliseen aineistoon tuli mukaan 45 läpinäkyvää (joille en lähettänyt kyselyä) ja 78 läpinäkymätöntä.

Nimien jako läpinäkyviin ja läpinäkymättömiin on pääpiirteissään selkeä. Mutta kuten olen todennut, se on myös täysin oman tulkintani varassa. Tästä syystä jotkin läpinäkymättömiksi luokittlemistani nimistä olisivat voineet kuulua myös läpinäkyviin. Jokin nimenosa on kuitenkin ollut itselleni sen verran tunnistamaton, että olen tulkinnut nimen läpinäkymättömäksi. Nimenantajan motiivien lähelle pääsemistä käsittelin jo edellä. Koskaan niihin ei siis voida päästä täysin käsiksi, mutta mielestäni kyselytutkimus on tässä tapauksessa ollut siihen paras ja tehokkain keino.

Vaikka tutkimukseni ei olekaan tuonut suomalaisen nimistöntutkimuksen kentälle mitään kovin suurta tai mullistavaa, on se mielestäni hedelmällinen alusta jatkotutkimukselle. Tutkimuksen voisi esimerkiksi laajentaa kaikkia Salibandyliiton jäsenseuroja, jolloin mukaan tulisivat seurat kaikilta sarjatasoilta sekä seurat, jotka pelaavat pienissä harrastesarjoissa. Näin voitaisiin jopa saada selville lisää nimeämisperusteita, sellaisia, joita ei omasta aineistostani noussut esiin.

Niin läpinäkyviin nimiin soveltamani syntaktis-semanttinen luokittelu kuin kyselyvastausten pohjalta laatimani läpinäkymättömien nimien nimeämisperusteryhmät ovat helposti sovellettavissa ja siirrettävissä muidenkin urheiluseurojen kuin salibandyseurojen nimistön tutkimukseen. Olisi myös mielenkiintoista tietää, minkälaisia tarinoita on löydettävissä esimerkiksi jääkiekko- tai pesäpalloseurojen nimien taustalta. Yksi mielenkiintoinen suunta jatkotutkimukselle olisi mallinimeämisen todellinen osuus suomalaisessa urheiluseuranimistössä. Tutkimuksessa olisi pohdittava keinoja ja kysymyksiä,

joiden avulla saataisiin tietää, kuinka paljon seurat todellisuudessa ottavat nimeämisessään mallia jo olemassa olevista seuroista. Omassa tutkimuksessani aiheeseen saatiin tehtyä pieni pintaraapaisu alaluvussa 4.2.2.

Uskoakseni hahmottelemiani luokituksia voitaisiin jollain tasolla myös soveltaa muunkinlaisten yhdistysten kuin urheiluseurojen nimistön tutkimiseen. Tällöin olisi toki syntaktis-semanttisen luokittelun joitakin ryhmiä nimettävä uudelleen paremmin kulloiseenkin tarkoitukseen sopiviksi.

LÄHTEET

- Ainiala, Terhi; Saarelma, Minna ja Sjöblom, Paula 2008. *Nimistöntutkimuksen perusteet*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Bauer, Gerhard 1985. *Namenkunde des Deutschen*. Bern – Frankfurt am Main – New York: Peter Lang.
- Dumas, Alexandre 2004 [1844]. Kolme muskettisoturia. Hämeenlinna: Karisto.
- Gardiner, Alan 1940. *The theory of proper names: a controversial essay*. London: Oxford University Press.
- Geeraerts, Dirk 1997. *Diachronic prototype semantics. A contribution to historical lexicology*. Oxford studeis in lexicography and lexicology. Clarendon Press, Oxford.
- Heinilä, Kalevi ja Koski, Pasi 1991. *Suomalainen liikuntaseura*. Helsinki: Liikuntatieteellisen Seuran julkaisu nro 125.
- Hongisto, Ilari 2006. *Apulantaa Waltarilla. Populaarimusiikin suomenkielisten esittäjännimien semantiikka*. Pro gradu -tutkielma. Turun yliopiston suomen kielen laitos.
- Kangasniemi, Heikki 1997. *Sana, merkitys, maailma. Katsaus leksikaalisen semantiikan perusteisiin*. Helsinki: Finn Lectura.
- Kiviniemi, Eero 1971. *Suomen partisiippinimistöä. Ensimmäisen partisiipin sisältävät henkilön- ja paikannimet*. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.
- Kiviniemi, Eero; Pitkänen, Ritva Liisa ja Zilliacus, Kurt 1974. *Nimistöntutkimuksen terminologia. Terminlogin inom namnforskningen*. Helsinki: Castrenianumin toimitteita 8.
- Lakoff, George 1987. *Women, fire, and dangerous things. What categories reveal about the mind*. University of Chicago Pressa, Chicago – London.
- Mattila, Leena 1995: *Helsingin Ponnistuksesta Käsivarren Kipsiin. Tutkielma neljän suomalaisen palloilulajiliiton jäsenseurojen nimistä 1992–93*.
- Nissilä, Viljo 1962. *Suomalaista nimistöntutkimusta*. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden Seura.
- NSS = *Nykysuomen sanakirja. Osat 3 ja 4 L – R*. Helsinki: WSOY 1973.
- Pamp, Bengt 1994. Övriga namn och andra: ett försök till gruppering av egennamn. - Kristinn Jóhannesson & Hugo Karlsson & Bo Ralph (toim.), *Övriga namn. Handlingar från NORNA:s nittonde symposium i Göteborg 4–6 december 1991* s. 49–57. Uppsala: NORNA-rapporter 56.
- Paunonen, Heikki 2000. *Tsennaaks Stadii, bonjaaks slangii. Stadin slangin suursanakirja*. Helsinki: WSOY.
- Räsänen, Kerttu 2013. *Suomalaisten hiphopmuusikoiden artistinimien muoto ja merkitys*. Pro gradu -tutkielma, Jyväskylän yliopiston kielten laitos.
- Sjöblom, Paula 2006. *Toiminimen toimenkuva. Suomalaisen yritysnimistön rakenne ja funktiot*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Turunen, Aimo 1963: *Urheilukielestä*. Toinen kielivartio. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.
- Wittgenstein, Ludwig 2001 [1953]. *Filosofisia tutkimuksia*. Helsinki: WSOY.

Zelinsky, Wilbur 2002. Slouching toward a theory of names: a tentative taxonomic fix. - *Names* 50 s. 243–262. New York: The American Name Society.

Zilliacus, Kurt 1966. *Ortnamnen I Houtskär. En översikt av namnförrådets sammansättning*. Studier i Nordisk Filologi 55. Svenska Litteratursällskapet i Finland, Helsingfors.

Yhdistyslaki -
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1989/19890503> syyskuu 2013.

Facebook -
<https://www.facebook.com> syyskuu 2013.

Google -
<https://www.google.fi/> syyskuu 2013.

Google Drive -kyselyluontityökalu -
<https://drive.google.com> 23.9.2013.

Huippu-urheilun faktapankki 2015: Lajien harrastaja- ja lisenssimäärät -
<http://www.kihu.fi/faktapankki/lisenssit/> 15.4.2015.

Kulkine.net = Seppälä, Janne 2013. *Kulkine.net – tutkimus epävirallisista kulkineennimistä*. Väitöskirja, Jyväskylän yliopiston kielten laitos. Verkko-versio. 21.4.2015.

Patentti- ja rekisterihallituksen Yhdistysnetti -
<http://yhdistysrekisteri.prh.fi/ryhaku.htx> 26.11.2012.

PRH = Patentti- ja rekisterihallitus 2015: Sääntöjä koskevat ohjeet -
http://www.prh.fi/fi/yhdistysrekisteri/yhdistys_perustaminen/muita_ohjeita.html 14.4.2015.

Salibandyliitto 2012: Jäsenseurat -
<http://salibandy.net/artikkeli/ssbln-jasenseurat> 26.11.2012.

Salibandyliitto 2012: Tulospalvelu -
<http://salibandy.net/kilpailutoiminta/tulospalvelu> 26.11.2012.

Salibandyliitto 2014: Lajitieto -
<http://salibandy.net/artikkeli/lajitieto> 26.5. 2014.

Salibandyliitto 2014: Salibandyliiton esittely -
<http://salibandy.net/laji-info/salibandyliiton-esittely> 26.5.2014.

Wikipedia 2015: Anaheim Ducks -
http://en.wikipedia.org/wiki/Anaheim_ducks 15.4.2015.

Wikipedia 2015: Lentävä lause -
http://fi.wikipedia.org/wiki/Lent%C3%A4v%C3%A4_lause 15.4. 2015.

Wikipedia 2015: Luettelo Suomen kunnista -
http://fi.wikipedia.org/wiki/Luettelo_Suomen_kunnista 15.4.2015.

Wikipedia 2015: Ponsi -
<http://fi.wikipedia.org/wiki/Ponsi> 21.4.2015.

Wikipedia 2015: Salibandy -
<http://fi.wikipedia.org/wiki/Salibandy> 15.4.2015.

Wikipedia 2015: Torpedo -
[http://fi.wikipedia.org/wiki/Torpedo_\(t%C3%A4smennyssivu\)](http://fi.wikipedia.org/wiki/Torpedo_(t%C3%A4smennyssivu)) 15.4.2015.

Wikipedia 2015: Vanaja Racing Club -
http://fi.wikipedia.org/wiki/Vanajan_Racing_Club 15.4.2015.

Lapinlahden Linnut: Paarma-tango -
http://www.lapinlahdenlinnut.fi/albumit/sanat/elama_janottaa/paarma_tango.html 15.4.2015.

Suomen Urheilutietäjät ry 2011: *Urheiluseurojen nimihölmöilyjä ja muuta nimihistoriaa.* -
<http://www.saunalahti.fi/~sut/joulu2011/urhse.html> 15.4.2015.

LIITE 1

Kysely

Salibandyseurojen nimet -kysely

1. Seuran nimi a) Virallisessa rekisteröidyssä muodossaan b) Jota siitä yleisesti käytetään
2. Miten on päädytty juuri tuohon nimeen? / Miksi juuri tuo nimi on valittu?
3. Käytetäänkö seuran nimestä jotain lyhennettä? / Miksi juuri tuota lyhennettä, onko sillä jokin erityinen merkitys?

LIITE 2

Sähköpostilla lähetetty kyselyn saatekirje

Hei!

Opiskelen suomen kieltä Jyväskylän yliopistossa ja teen Pro Gradu -tutkielmaani divisioonatason salibandyseurojen nimistä. Seuranne kuuluu tutkimuksessani käyttämäni otantaan, joten arvostaisin todella paljon sitä, jos löytäisitte seurastanne jonkun, jolla on aikaa ja joka osaa vastata lyhyeen kyselyyn, jonka avulla kerään tietoja tutkimustani varten. Kysely on liitteenä tässä sähköpostissa.

Ystävällisin terveisin,

Maria Kivekäs

LIITE 3

Läpinäkyvien nimien syntaktis-semanttinen luokittelu

Seuran nimi	Perusosan luokitus	Määriteosien luokitus
Askolan Urheilijat ry	3	4B
Espoon Salibandyseura ry	1C	4A
FC Tuusula ry	1C	4B
Floorball Club Turku ry	1C	4A
Hauhon Salibandy ry	2B	4B
Helsingin NMKY:n kannatusyhdistys r.y.	1	4A
Hyvinkään Salibandy Team ry	1C	4A
Ikaalisten Urheilijat r.y.	3	4B
KALANNIN PALLO -65 R.Y.	2A	4B 7B
Kangasalan Urheilijat KU-68 ry	3	4B 7A 7B
Kangasniemen Palloilijat ry	3A	4B
Korson Seudun Sählyurheilijat ry	3B	5A
Koskenmäen Salibandy ry	2B	5A
Lammin Salibandy ry	2B	4B
Lapinjärven Pallo ry	2A	4B
Lohjan Salibandy ry	2B	4A
Mäntän Urheilijat r.y.	3	4B
Napapiirin Salibandy ry	2B	6
Nokian Palloseura ry	1B	4B
Nummenkylän Salibandyseura ry	1C	5A
Oulun Floorball Club ry	1C	4A
Outokummun Pallo -84 ry	2A	4A 7B
Parikkalan Urheilijat ry	3	4B
Pohjan Sport – Pojo Sport ry	2	4B
Porvoon Salibandyseura ry	1C	4A
Pusulan Urheilijat -58 ry	3	4B 7B
Pyhäselän Urheilijat ry	3	4B
Pöytyän Urheilijat ry	3	4B
Runosmäen Urheilijat ty	3	5A
Salibandy Naantali ry	2B	4B

Salibandyseura Vantaa ry	1C	4B
Salon Palloilijat r.y.	3A	4B
SB Somero ry	2B	4A
SBS Lieto ry	1C	4B
SBS Masku ry	1C	4B
SBT Martinniemi ry	1C	5A
SC Riihimäki ry	1A	4A
Sport Club Visamäki ry	1A	5A
Sulkavan Urheilijat -41 ry	3	4B 7B
Sumiaisten Pallo ry	2A	5B
Tikkakosken Pallo ry	2A	5B
Urjalan Palloseura ry	1B	4B
Uudenkaupungin Salibandy ry	2B	4A
Vantaan poliisiurheilijat ry	3C	4A
Ylöjärven Pallo YPA ry	2A	4B

LIITE 4

Läpinäkymättömien nimien nimeämisperusteet

Seuran kotialue

- Coach Team Juuka ry
- East City Giants ry
- Etu-Töölön Karhut ry
- Forssan Suupparit ry
- HePa ry
- Hirvensalon Voimistelu- ja Urheiluseura Heitto ry
- Hyrylän Hapan ry
- Höyläämötien Sähly ry
- Imatran Butchers ry
- Kaaron Roima ry
- Kalvolan Keihäs r.y.
- KLC Polvijärvi ry
- Kolhon Vihuri ry
- Korian Ponsi ry
- Koskenmäen Salibandy ry
- Lapin Salama ry
- Limingan Niittomiehet ry
- Loimaan Leisku ry
- Maarinkunnaan Kilpa ry
- Masalan Kisa ry
- Musketeers Turku ry
- Myllypuron Pauhu ry
- Nokian Torpedo ry
- NTK Nakkila ry
- Pirkkalan Pirkat ry
- Raisio Salamanders ry
- River Rats Turku ry
- SB Raatti ry
- SBJ Vaajakoski ry
- SBS Wirmo ry
- SC Inter Tampere ry
- SC Läsimäki ry
- SC Pirkanmaa United ry
- Stonela Killers ry
- Toukolan Teräs ry
- Turun Weikot ry
- Tyly Kone hevonen ry
- Vantaan Veto ry
- Westend Indians ry

Kotialueen ominaisuudet

- Blackbirds United ry
- Kosken Voima ry
- Limingan Niittomiehet ry
- River Rats Turku ry
- FBC Blue River ry

Urheilu

- BaldoSport ry
- Ekumeeninen Pallo ry
- FBC Blue River ry
- FBC Devils ry
- Floorball Club Remix ry
- Floorball Hazards ry
- Greasers FBC ry
- HePa ry
- Hirvensalon Voimistelu- ja Urheiluseura Heitto ry
- Höyläämötien Sähly ry
- Kalvolan Keihäs r.y.
- Katso Pallo ry
- Mikon Salibandyseura ry
- MIG Salibandy ry
- NiceBandy ry
- NTK Nakkila ry
- Pallokeisarit ry
- Salibandykerho General ry
- Salibandyseura Pommak ry
- Salibandyseura Spirit ry
- Salibandyseura Welhot ry
- SBJ Vaajakoski ry
- SBS Cowboys ry
- SBS Wirmo ry
- SB Raatti ry
- SC Inter Tampere ry
- SC Läsimäki ry
- SC Pirkanmaa United ry
- Urheiluseura Musta Ämpäri ry
- VKTP Floorball ry

Pelityyli tai -tapa

- Floorball Club Remix ry
- Floorball Hazards ry
- Forssan Suupparit ry
- Hukka-Pallo ry
- HuKu ry
- Raisio Salamanders ry

Muiden urheiluseurojen malli

- Nokian Torpedo ry
- River Rats Turku ry
- Sastamola Kings ry
- SC Inter Tampere ry
- Vantaan Veto ry
- Westend Indians ry

Urheiluun ja sen harrastamiseen liittyvät tunteet ja tuntemukset

- Jyrkkä Kerake ry
- Liikunnan Riemu ry
- Musketeers Turku ry
- Myllypuron Pauhu ry
- Naseus Kunniaan ry
- Salibandykerho General ry
- Salibandyseura Spirit ry
- Urheiluseura Fiilis Jyväskylä ry

Ei tietoa

- Hirvensalon Voimistelu- ja Urheiluseura Heitto ry
- Lapin Salama ry
- Masalan Kisa ry
- Pirkkalan Pirkat ry

Sisäpiirin huumori ja lentävät lauseet

- Hyrylän Hapan ry
- JuKivet ry
- Jyrkkä Kerake ry
- Katso Pallo ry
- Kosken Voima ry
- Loimaan Leisku ry
- Merris ry
- Paarma ry
- Pallokeisarit ry
- Porski ry
- Sastamolo Kings ry
- Team Hitaat Kolmoset ry
- VKTP Floorball ry

Ulkopuolisen tahon vaikutus

- Diablos Rojos ry
- Etu-Töölön Karhut ry
- HuKu ry
- Kosken Voima ry
- Paakarinn Pojat ry
- Tiistain Suihkuvuoro ry

Sattumanvaraisuus

- Mikon Salibandyseura ry
- Salibandyseura Pommak ry
- Sastamolo Kings ry
- Tyly Kone Hevonen ry
- Urheiluseura Musta Ämpäri
- Ylämummo ry

Esineet ja asiat

- Diablos Rojos ry
- FBC Blue River ry
- Greasers FBC ry
- MIG Salibandy ry
- Salibandyseura Pommak ry
- Tiistain Suihkuvuoro ry
- Urheiluseura Musta Ämpäri ry
- Raisio Salamanders ry
- Raitakissat ry

Nimi tuntuu hyvältä

- FBC Devils ry
- Etu-Töölön Karhut ry
- Loisto ry
- SBS Cowboys ry
- SC Pirkanmaa United ry

Muutos seurassa

- Blackbirds United ry
- Salibandyseura Welhot ry
- Tyly Kone Hevonen ry

Seuran jäsenten yhteiset ominaisuudet

- BaldoSport ry
- Coach Team Juuka ry
- Ekumeeninen Pallo ry
- Liikunnan Riemu ry
- MIG Salibandy ry
- NiceBandy ry